

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૩૪

પ્રસ્તાવના.

—0—

આ ચોપડીની પેટેલી આવૃત્તિ મન ૧૮૬૬ માં છપાવી પ્રગટ કરી હતી, તેની મુદ્રણી નકલો ખપી જતાં પછી એના ખપ હોય એવું માન્ય પડવાથી અગાઉનામાં પીઠ્ઠા ધણી દાખલાઓ, અને સંસાગ્રહવારના કા. મમાં આવના ઇતિહાસનાં દિગ્ગમો વધારી પીઠ્ઠા લીઠ્ઠા આવૃત્તિ છપાવી પ્રગટ કરી હતી, પણ એ આવૃત્તિમાં ૧ લી એક્સગ્રામ્સથી તે ૧૨ મી એક્સગ્રામ્સ સુધીમાં છાકરાઓ ઘેરી ધણી મન શક્તિ વાપરી દાખલા કરે એવા ન હોવાથી ધણીક મનશક્તિવાળા દાખલા વધારી ચોથી આવૃત્તિ બાહાર પાડી હતી, તે ખપી જવાથી આ પાંચમી આવૃત્તિ છપાવી છે.

અંગ્રેજીમાં જે ‘કોલેન્ઝોએરિથમેટિક’ છપાઈ છે તેની ‘કી’ સુદ્ધાં કિંમત રૂ. પાા પિસે છે. ઝોટલી આંકડી કિંમતથી ધણીકોટાનું મન ખરીદ કરતા પાશ્વું ફડી જાય છે, તથા તે કેટલેક પ્રકારે અધરી હોવાથી તેમાં છાકરાઓને બરબર સમજણ પડતી નથી. ઊપર કહેલી હકતો દૂર થાય, તથા અભ્યાસ કરનારાઓ તેમાંનાં ગણિતનું ઉત્તમ પ્રકારનું સાન મેળવી શકે એવા હેતુથી તેમાંનો આ પ્રથમ ભાગ છપાવી બહાર પાડ્યો છે. આ ચોપડી શાળામાં અભ્યાસ કરનારાઓને ધણેક દરજ્જે ઉપયોગી થઈ પડશે એવી એનો ખવાવનાર આશા રાખે છે.

આ ચોપડીમાં વાપરેલી નિશાણાઓ.

+	મુદ્દાળાની.	÷	ભાગાકારની.
—	બાદબાકીની.	=	બરાબરની.
×	ગુણાકારની.		

અનુક્રમણિકા.

—0—

						૫૪
૧	સંખ્યા...	૧
૨	સર્વાંગી...	૨
૩	બાદબાકી	૩
૪	ગુણાકાર...	૫
૫	ભાગાકાર	૬
૬	કેષક...	૯
૭	ભાંજણી...	૧૩
૮	વિવિધ સર્વાંગી...	૨૬
૯	,, બાદબાકી...	૨૮
૧૦	,, ગુણાકાર...	૩૦
૧૧	,, ભાગાકાર...	૩૩
૧૨	એકસરસાઈઝ ૧૩ મી.	૩૬
૧૩	,, ,, ૧૪ મી.	૩૯
૧૪	,, ,, ૧૫ મી.	૪૨
૧૫	,, ,, ૧૬ મી.	૪૫
૧૬	,, ,, ૧૭ મી.	૪૭
૧૭	મનોકૃત ગણિત...	૬૪

કોલેન્ઝોમાંના દાખલાઓ

કૂચીસાહિત.

૧ સંખ્યા.

એક	અખળ	પરાર્ધ	દસકરોડ
દસ	ખર્ચ	મધ્ય	કરોડ
સો	નિખર્ચ	અંત્ય	દસલાખ
હજાર	મહાપદમ	જલદિ	લાખ
દસહજાર	શંકુ	શંકુ	દસહજાર
લાખ	જલદિ	મહાપદમ	હજાર
દસલાખ	અંત્ય	નિખર્ચ	સો
કરોડ	મધ્ય	ખર્ચ	દસ
દસકરોડ	પરાર્ધ	અખળ	એક

છ હજાર પાંચસોને પંદર (૬૫૧૫); ચાર હજાર પાંચસોને ત્રણ (૪૫૦૩);
 છ લાખ નવ હજાર સાતસોને પાંચ (૬૦૮૭૦૫); સત્તાવીસ કરોડ પંદર
 હજાર ને ચાર (૨૭૦૦૧૫૦૦૪); પાંચ નિખર્ચ ત્રણ અખળ દસકરોડ ૫;
 ચ લાખ છ હજાર ને ત્રણસો (૫૦૩૧૦૦૫૦૬૩૦૦); છ મહાપદમ ત્રણ
 ખર્ચ ચાર અખળ બે કરોડ ચાર હજાર ને બે (૬૦૩૪૦૦૨૦૦૦૪૦૦૨);
 ચાર નિખર્ચ ત્રણ ખર્ચ પંદર કરોડ ને ચાર લાખ (૪૩૦૧૫૦૪૦૦૦૦૦);
 પાંચ અખળ છ કરોડ પાંચ લાખ પંદર હજાર સત્તરસો ને ચૌદ
 (૫૦૬૦૫૧૬૭૧૪); પીસતાલીસ કરોડ સાત લાખ નવ હજાર પંદરસો ને
 પંદર (૪૫૦૭૧૦૫૧૧); છ મહાપદમ ત્રણ અખળ પંદર લાખ નેવાણું હ
 જાર પંદરસો ને પચીસ (૬૦૦૩૦૦૧૬૦૦૫૨૫);

૨ સર્વાંગા.

બે કે વધારે સંખ્યાઓની મેળવણી કરવાથી નો નવી સંખ્યા આ
ય તેને તથા તે શોધી કઢાડવાની કૃતિને સર્વાંગા કહેછે.

૧	૩૨૧૪૧૩	૨	૫૪૩૧૨૩	૩	૫૭૬૧૨૩
	૪૫૨૭૩૪		૨૩૪૫૧૨		૬૫૩૨૧૫
	૧૩૦૪૨૧		૭૧૩૧૪૫		૧૨૩૪
	૩૭૧૮		૧૦૪૨૩૪		૪૨૩૧
	૨૪૫૬૧		૩૬૧૮૨		૫૧૨૩૪
	૩૪૧૩૨૩		૩૪૫૧		૬૧૩૨૫૪
	<u>૧૨૭૪૧૭૦</u>		<u>૧૬૩૮૬૦૭</u>		<u>૧૬૫૬૨૬૧</u>

૪	૧૨૩૪૫૬	૫	૭૬૧૨૮૪	૬	૬૫૭૮૬૦
	૨૩૪૫૬૧		૬૧૨૮૭૪		૨૭૮૬૭૬
	૩૪૫૬૧૨		૮૭૧૬		૫૭૮૮
	૪૫૬૧૨૩		૪૬૭૫૬		૬૭૮૪૩
	૫૬૧૨૩૪		૫૮૭૬૬૮		૪૮૬૫૬૭
	૬૧૨૩૪૫		૮૮૭૬૭૮		૩૭૪૨૬
	<u>૨૩૩૩૩૩૨</u>		<u>૩૦૦૫૩૧૩</u>		<u>૧૫૩૭૨૦૬</u>

૭	૮૪૧૬૩	૮	૬૬૨૩૮૭	૯	૭૬૮૪૫૩
	૨૧૬૫૪		૪૬૫૬		૩૫૮૪૨૮
	૭૮૧૨		૮૭૮૫૮		૮૭૬૬
	૫૮૩		૭૬૬૩૭૮		૫૪૬૩૭
	૩૫૬૪૭		૫૭૬૦		૪૬૫
	૪૮૮૫		૮૭૬૫૮		૮૭૬૫૭૮
	<u>૧૬૫૦૬૪</u>		<u>૧૬૪૮૧૨૭</u>		<u>૨૦૬૭૬૮૭</u>

(આ દાખલાઓની રીત નીચે આપીછે.)

૧૦—એક રાજાને ત્યાં ૫૦૭ ઘોડા, ૪૫ હાથી, ૩૯૦ ઉંટ, ૩૭૦ બળદ ને
૫૪૫ ગાયોછે, તો એ બધાં જનવર કેટલાં થયાં ?

૧૧—એક ખેતરમાં ૪૦ આંબા, ૧૫૦ આમલી, ૬૦૨ શીતાફળ, ૪૫ જ
મરખી, ૧૦૧ બદામડી, ૭૭ ખોરડી, ને ૩૬૬ દાડમડીછે તો બધાં
મળી કેટલાં ઝાડ થયાં ?

૧૨—એક નિશાનમાં ૪૫ છોકરા પહેલા વર્ગમાં, ૫૦ બીજા વર્ગમાં, ૪૬ ત્રીજામાં, ૫૧ ચોથામાં, ૪૯ પાંચમાંમાં, ૬૨ છઠ્ઠામાં ને ૫૨ સાતમાં માંછે, તો બધા મળીને છોકરા કેટલા થયા?

૧૩—એક માણસ પાસે રૂ. ૫૬૨૫ ની વાડી, રૂ. ૪૫૬૯૯ ના ૪ ધર રૂ. ૫૩૨૫ નો બંગલો, ૨૩૨૫ નો પરચુટણ સામન, ૧૧૨૩૫ રૂ. નું ધરેણું છે, ને તે એક માણસ પાસે રૂ. ૨૩૦૫ ને બીજા પાસે રૂ. ૭૫૭૦ માંગે છે ત્યારે એની પુંજ કેટલી?

૧૪—એક માણસ ૧૮૧૯ મા જન્મ્યો તેની ૬૯ વર્ષની ઉંમર ક્યારે થશે?

૧૫—એક માણસ અ પાસે ૬૪૫૭ રૂ. વ પાસે ૬૦૯૫ રૂ. ક પાસે ૮૬૪૫ રૂ. ને જ પાસે ૯૬૪૭ રૂ. માંગે છે ત્યારે પુંજ કેટલી?

૧૦.	૫૦૭	૧૧	૪૦	૧૨	૪૫
	૪૫		૧૫૦		૫૦
	૩૯૦		૬૦૨		૪૬
	૩૭૦		૪૫		૫૧
	૫૪૫		૧૦૧		૪૯
	૧૮૫૭ જ.		૭૭		૬૨
			૩૯૬		૫૨
			૧૪૧૧ જ.		૩૫૫ જ.

૧૩	૫૬૨૫	૧૪	૧૮૧૯	૧૫	૬૪૫૭
	૪૫૬૯૯		૬૯		૬૦૯૫
	૫૩૨૫		૧૮૮૮ જ.		૮૧૪૫
	૨૩૨૫				૯૬૪૭
	૧૧૨૩૫				૩૦૮૪૪ જ.
	૨૩૦૫				
	૭૫૩૦				
	૮૦૦૪૪ જ.				

૩ બાદબાકી.

એક આપેલી સંખ્યા કરતાં બીજી આપેલી સંખ્યા કેટલી ઓછી છે, અથવા બીજી કરતાં પહેલી કેટલી વધારે છે તેને, તથા તે શોધી કાઢાડવાની કૃતિને બાદબાકી કહે છે.

૧	૭૬૫૪૩૯	૨	૬૯૭૪૩૮	૩	૭૫૮૪૫૨
	૩૪૩૪૧૮		૬૩૫૦૩૬		૪૧૮૨૩૪
	૪૨૨૦૨૧		૬૨૪૦૨		૩૪૦૨૧૮

૪	૫૪૩૬૨૫	૫	૬૮૩૧૨૫	૬	૭૧૨૩૬૫
	<u>૪૯૨૭૦૮</u>		<u>૪૯૨૮૧૬</u>		<u>૫૩૮૧૫૯</u>
	૫૦૬૧૭		૧૯૦૩૦૯		૧૭૪૧૮૬
૭	૪૫૦૦૯૪	૮	૬૦૬૭૦૧	૯	૭૧૮૦૧૪૦૫૭
	<u>૯૯૯૦૯</u>		<u>૩૯૭૦૪૬</u>		<u>૯૭૮૦૪૭૧૬</u>
	૩૫૦૧૮૫		૨૧૨૬૫૨		૬૨૦૨૦૮૩૬૧

૧૦—એક માણસ પાસે ૩૨૧૫ રૂ૦ હતા, તેમાંથી રૂ૦ ૬૦ ભીખારીને આપ્યા, રૂ૦ ૪૪૫ નું કાપડ લીધું ને ૩૪૭ રૂ૦ ની ખીજી વસ્તુઓ લીધી, ત્યારે એની પાસે કેટલા રૂપિયા રહ્યા ?

૧૧—એક દુકાનમાં ૫૦૦ દાડમ હતાં તેમાંથી ૨૪૫ વેચ્યાં ને ૬૯ ખગડી ગયાં તો બાકી કેટલાં રહ્યાં ?

૧૨—એક માણસે ૧૨૫ મણુ તેલ લીધું તેમાંથી ૧૧ મણુ ગળી ગયું, ૪૭ મણુ વેચ્યું ને ૧૫ મણુ ધરખરચ ને વાસ્તે રાખ્યું તો બાકી કેટલું રહ્યું ?

૧૩—૬૪૦૩ માં કેટલા ૭મેરીએ તો ૬૬૦૭ થાય ?

૧૪—એક માણસ ૧૭૬૫ માં જનમ્યો, ને તેને ૭૭ વર્ષ થયાં એટલે એક છોકરો આપ્યો અને તે ૭૫ વર્ષની ઉંમરે મરી ગયો ત્યારે તે વખત છોકરાની ઉંમર કેટલી ?

૧૫—એક માણસ ૧૮૭૮ માં જનમ્યો ને ૧૯૨૭ ની સાલમાં મરી ગયો ત્યારે એ કેટલા વર્ષ જીવ્યો ?

૧૦	૬૦	૧૧	૨૪૫	૧૨	૧૧
	૪૬૫		<u>૬૯</u>		૪૭
	<u>૩૪૭</u>		૩૧૪		<u>૧૫</u>
	૮૫૨ ખર્ચ		૫૦૦		૭૩
	૩૨૧૫		<u>૩૧૪</u>		૧૨૫
	<u>૮૫૨</u>		૧૮૬૪		૭૩
	૨૩૬૩ જ.		૧		૫૨૪.

૧૩	૯૬૦૭	૧૪	૭૫	૧૫	૧૯૨૭
	<u>૬૪૦૩</u>		<u>૩૭</u>		<u>૧૮૭૮</u>
	૩૨૦૪૪.		૩/૪.		૪૬૪.

૪ ગુણાકાર.

અંકની અંક સંખ્યા કેટલીક વખત સેષ તેનો સર્વજો ભેગા ની રહે
લી રીતને ગુણાકાર કહેછે. જે સંખ્યાને ગુણવાના છે તેને ગુણ કહેછે જે
સંખ્યાએ ગુણવાના છે તેને ગુણક કે ગુણકાંક કહે છે અને ગુણવાથી જે
જવાબ આવે તેને ગુણાકાર કહેછે.

૧	૨૩૪૯૧૫	૨	૭૦૪૭૪૫	૩	૪૬૯૮૩૦
	૧૨૩		૬૧૫		૩૬૯
	૭૦૪૭૪૫		૩૫૨૩૭૨૫		૮૨૨૮૮૭૦
	૪૬૯૮૩૦		૭૦૪૭૪૫		૨૮૧૮૮૮૦
	૨૩૪૯૧૫		૪૨૨૮૪૭૦		૧૪૦૬૪૮૦
	૨૮૮૯૪૫૪૫		૪૩૩૬૧૮૧૭૫		૧૭૩૩૬૭૨૭૦

૪	૩૯૧૫૨૫	૫	૧૧૭૪૫૭૫	૬	૩૫૨૩૭૨
	૮૬૧		૨૨૧૪		૨૫૮
	૩૯૧૫૨૫		૪૬૯૮૩૦૦		૧૦૫૭૧૧૭૫
	૨૩૪૯૧૫૦		૧૧૭૪૫૭૫		૨૮૧૮૮૮૦૦
	૩૧૩૨૨૦૦		૨૩૪૯૧૫૦		૧૭૬૧૮૬૨૫
	૩૩૭૧૦૩૦૨૫		૨૩૪૯૧૫૦		૭૦૪૭૪૫૦
			૨૬૦૦૫૦૬૦૫૦		૯૧૦૧૭૮૧૬૭૫

૭	૪૬૩૦૯૮	૮	૨૭૭૮૫૮૮	૯	૧૬૪૪૪૦૫
	૭૩૮૦		૯૮૬૭		૭૭૪૯
	૩૪૧૭૬૬૩૨૪૦		૨૭૪૧૬૩૨૭૭૬૬		૧૨૭૪૨૪૯૪૩૪૫

૧૦	૨૩૧૫૪૯	૧૧	૯૨૬૧૯૬	૧૨	૧૩૮૪૨૯૪
	૮૮૫૬		૭૮૯૬		૮૯૦૦
	૨૦૫૦૫૯૭૯૪૪		૭૩૧૩૨૪૩૬૧૬		૧૨૩૬૪૭૧૬૬૦૦

૧૩—અંક ગામમાં ૪૫ પોજોછે ને દરેકમાં ૪૨૫ માણસ હોય તો તે
શહેરની વસ્તી કેટલી ?

૧૪—અંક ચોપડીમાં ૧૫૦ પાનાં છે ને દરેક પાનાંમાં ૨૫ લીટી ને દરેક
લીટીમાં ૨૦ અક્ષર છે તો બધા મળીને અક્ષર કેટલા ?

૧૫—અંક રાજને ત્યાં ૧૧૦ મહેતા, મેતાથી ત્રણગણા ગુલામ, ગુલામથી
છગણા ધોડેવાર છે તો એ બધાં મળીને કેટલા માણસ થયાં ?

૧૬—એક વાડીમાં ૨૫ આંખા છે ને દરેક આંખે ૪૫ ડાળાં ને ડાળે ડાળે ૧૦ દમ જીમખા ને જીમખે જીમખે ૨૫ પચીસ કેરી ત્યારે બધી મળીને કેટલી થઈ ?

૧૬—એક માણસે ૧૨ શેર ૨૦૩૫ રૂ. લેખે ખરીદ કાઢ્યા ને પછી બધા ૨૮૬૪૭ રૂપિયા વેચ્યા તો એમાં એને શું નફો થયો ?

૧૮—એક છાપરા ઉપર ગોઠવવાને નળીઆં આણ્યાં; તેમાંથી ૩૧૫ ની એક હાર એવી ૮૨ હાર ગોઠવી, ત્યારે ૯૧ નળીઆં વધ્યાં ત્યારે નળીઆં કેટલાં લાવેલા ?

૧૩	૪૫	૧૪	૧૫૦ પા.	૧૫	૧૧૦ મ.
	૪૨૫		૨૫લી.		૩
	<u>૧૬૧૨૫૦૪.</u>		<u>૩૭૫૦લી.</u>		<u>૩૩૦ ગુ.</u>
			૨૦		૬
			<u>૭૫૦૦૦ આ.જ.</u>		<u>૧૬૮૦ ધો.</u>
					૧૧૦ મ.
					૩૩૦ ગુ.
					<u>૧૬૮૦ ધો.</u>
					૨૪૨૦ મા.જ.

૧૬	૨૫ આં	૧૭	૨૦૩૫ રૂ.	૧૮	૩૧૫
	૪૫		૧૨		૮૨
	<u>૧૧૨૫ ડા</u>		<u>૨૮૪૨૦ રૂ. ખેડા.</u>		<u>૬૩૦</u>
	૧૦		૨૮૬૪૭ રૂ. ઉપ.		<u>૨૫૨૦</u>
	<u>૧૧૨૫૦ જી.</u>		<u>૨૪૪૨૦ રૂ. ખેડા.</u>		<u>૨૫૮૩૦</u>
	૨૫		૪૨૨૭ નફો જ.		<u>૯૧</u>
	<u>૨૮૧૨૫૦ કેરી.</u>				૨૫૯૨૧જ.

૫ ભાગાકાર.

એક આપેલી સંખ્યામાં બીજી આપેલી સંખ્યા કેટલીવાર રહેલી છે, અથવા એક આપેલી સંખ્યામાંથી બીજી આપેલી સંખ્યા જેવડા કેટલા ભાગ થઈ શકે છે તેને, તથા તેથી વધી કહાડવાની કૃતિને ભાગાકાર કહે છે.

$$\begin{array}{r}
 1) 414228(193132 \\
 \underline{86} \\
 21 \\
 \underline{21} \\
 42 \\
 \underline{42} \\
 22 \\
 \underline{22} \\
 18 \\
 \underline{18} \\
 00
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2) 416034(19303 \\
 \underline{48} \\
 26 \\
 \underline{26} \\
 034 \\
 \underline{26} \\
 8
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 3) 4123664(128413 \\
 \underline{81} \\
 102 \\
 \underline{12} \\
 203 \\
 \underline{158} \\
 366 \\
 \underline{351} \\
 246 \\
 \underline{286} \\
 124 \\
 \underline{123} \\
 12
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 4) 3648369(18134 \\
 \underline{368} \\
 168 \\
 \underline{166} \\
 28 \\
 \underline{28} \\
 110 \\
 \underline{111} \\
 211 \\
 \underline{234} \\
 27
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 5) 238) 3044123(128413 \\
 \underline{238} \\
 1814 \\
 \underline{1808} \\
 1112 \\
 \underline{638} \\
 1643 \\
 \underline{1582} \\
 124
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 6) 166,0) 448230,1(10110 \\
 \underline{1660} \\
 682 \\
 \underline{662} \\
 203 \\
 \underline{203} \\
 010
 \end{array}$$

૭ ૩૪૦)૫૭૬૪૧૨૩ ૮ ૩૫૭)૩૪૫૬૮૧૩૫ ૯ ૫૪૩)૭૬૫૬૮૧૩૮
 ૧૬૬૫૩૩૩૩ ૬૬૮૨૬૩૩૩ ૧૪૦૬૭૬૩૩૩

૧૦

૭૩૨૩)૫૬૮૫૪૩૨૭
 ૭૭૬૩૩૩૩૩

૧૧

૬૯૩૦)૨૬૮૭૬૫૩૩
 ૪૩૧૧૩૩૩૩

૧૨

૯૮૭૯)૩૪૫૬૮૭૯૫
 ૭૪૯૯૩૩૩૩

૧૩—૧૪ માણસ વચ્ચે રૂ. ૬૪૩૦૨ નફો થયો તો અકેકને ભાગે શું આવ્યું ?

૧૪—એક રાજાને ૫૬૭૩૦ ષોડિશ્વારોનો ૬૮૦૭૬૦ રૂ. પગાર આપવો પડે છે તો દરેકનો પગાર કેટલો હશે ?

૧૫—૮૪ દાડમડી ઉપરથી ૩૩૮૧૦૦ દાડમ બીતર્યાં તો અકેક ઝાડ ઉપરથી સરેરાશ કેટલા બીતર્યાં ?

૧૬—૪૫ માણસે ૧૨૫ આપ્યા રૂ. ૨૫ લખે વેચાતા લીધા ને તે ૩૩૬૫ રૂપિયા બધા વેચ્યા તો દરેકને શું નફો થયો ?

૧૭—એક માણસ પાસે ૪૬૫૩ પર્લ હતો તેમાંથી દરેક ભીખારીને ૭ માત્ર આપતાં છેવટે પાંચ પર્લ વધી ત્યારે કેટલા ભીખારીને આપી હશે ?

૧૮—એક માણસે ૬ પુરૂષ, ૧ બાયડી અને ૧ છોકરાના ૧ માસના પગારના ૭૪૩. પોતાના ગુમાસ્તાને આપ્યા અને કલ્ચું કે બાયડીનો ને માણસનો પગાર એકઠો કરીએ તો ૫૭ રૂ. થાય છે, ને છોકરાનો ને માણસનો એકઠો કરીએ તો ૫૨ રૂ. થાય છે ત્યારે હવે ગુમાસ્તાએ દરેકનો પગાર શી રીતે સુકવી આપવો ?

૧૩ ૧૪)૬૪૩૦૨ ૧૬ ૧૨૫ ૧૭ ૭)૪૬૫૩
 ૪૫૬૩ જ. ૨૫ ૬૬૪-૫૪.
 ૩૧૨૫ બેટા

૧૪ ૫૬૭૩૦)૬૮૦૭૬૦ ૩૩૬૫ ઉપજ.
 ૧૨ જ. ૩૧૨૫
 ૬૫)૨૭૦

૧૫ ૮૪)૩૩૮૧૦૦ ૬ જ.
 ૪૦૨૫ જ.

૧૮ ૫૭ બા. ને માણસ
 ૫૨ છા. ને માણસ
 ૧૦૯
 ૭૪ તણનો ખાદ
 ૩૫ માણસનો

૫૭ બા. ને માણસ
 ૩૫ માણસનો ખાદ
 ૨૨ બાયડીનો
 ૫૨ છા. ને માણસ.
 ૩૫ માણસનો ખાદ
 ૧૭ છાકરાનો.

૬ કો.૫કો.

મુખ્યાર્થ ચલણો પૈસાનો કોઠો ૧.

૧૨ પૈ	ઐટલે	૧ આનો.
૧૬ આના	"	૧ રૂપીઆ
૧૫ રૂપીઆ	"	૧ મહિર.

સરકારી ચલણીના જીનો વેપારી લોકોનાં તોલનો

કો. ૨.

કો. ૩.

૧૦૦ રેસ	ઐટલે	૧ પાવલું	૭૨ ટાક	ઐટલે	૧ શેર
૪ પાવલાં	"	૧ રૂપીઆ	૪૦ શેર	"	૧ મણ

ચોરસ જમીન માપવાનો લુગડાં તથા લાકડાં

કો. ૪.

માપવાનો કો. ૫.

૪ આંગળ	ઐટલે	૧ મુઠી	૨ આંગળ	ઐટલે	૧ તસુ
૩૫ મુઠી	"	૧ કાઠી	૨૪ તસુ	"	૧ ગજ
૨૦ કાઠી	"	૧ વસો	૧૧ ગજ	"	૧ વાર
૨૦ વસા	"	૧ વીધું			

મુંબાઈ દેશમાં અનાજ ભરવા મરાઠી ચલણીનો કોઠો ૭.
નો કોઠો ૬.

૨ નવરાંક એટલે	૧ પાશર	૮ રતી એટલે	૧ માસો
૨ પાશર	૧ ટીપરી	૧૨ માસો	૧ તોલો
૨ ટીપરી	૧ શેર	૨૮ તોલો	૧ શેર
૨ શેર	૧ અધપાલી	૪૦ શેર	૧ મણ
૨ અધપાલી	૧ પાલી	૨૦ મણ	૧ પાડી
૧૬ પાલી	૧ ફરૈ	૩૦ મણ	૧ ગાલલી

૬૧ મણ	= ૧ કોથલો
૭ મણ	= ૧ નાનો હારો
૧૨ મણ	= ૧ માણી
૧૬ મણ	= ૧ કળશી
૨૦ મણ	= ૧ પાડી
૨૪ મણ	= ૧ ભાર
૩૦ મણ	= ૧ ગાલલી
૩૨ મણ	= ૧ ખેડીયું

સોના નાણાનું કોઠો ૯

૫ રૂપિયા	= ૧ પુતળીયું
૧૦ રૂપિયા	= ૧ આસ્તરીયું
૧૦૧ રૂપિયા	= ૧ ગિની
૧૫ રૂપિયા	= ૧ મહિર

સોના રૂપાનાં તોલણું કોઠો ૧૦

૬ ચોખ્ખા ભાર	= ૧ રતી
૩ રતી	= ૧ વાલ
૧૬ વાલ	= ૧ ગદિયાણા
૨ ગદિયાણા	= ૧ તોલો

૧ તોલો	= ૧૮૦ (ત્રાય) ગ્રેન
૩૨ તોલો	= ૧ (લોય) પૌડ
૧ ટાક	= ૧૦૦ (લોય) ગ્રેન
૩૯ રૂપાઆભાર	= ૧ એવારુપો
	૬ અપૌડ
૭ ગ્યાલન	= ૧ ફરૈ
૨ ઓસ(એવ)૮૬૫ (લોય) ગ્રેન	

નખીન લાંબી માપવાનો
કોઠો ૧૧

૨૪ આગળ એટલે	૧ હાથ
૪ હાથ	૧ દંડ
૨૦૦૦ દંડ	૧ ગાઉ
૧ ગાઉ	૧ ગબ્બતી
૨ ગબ્બતી	૧ જોજન

અંગ્રેજ વેપારીનાં તોલનો
કોઠો ૧૨

૧૬ દ્રામ એટલે	૧ ઓંસ
૧૬ ઓંસ	૧ પાઉન્ડ
૨૮ પાઉન્ડ *	૧ ક્વાટર
૪ ક્વાટર	૧ હન્ડ્રેડવેટ
૨૦ હન્ડ્રેડવેટ	૧ ટન

* અંગ્રેજ વેપારીનાં તોલનો ૧ પાઉન્ડ તે અંગ્રેજ સોનીન તથા વેદીનાં તોલના ૭૦૦૦ ગ્રેનની ભરપૂર છે.

અંગ્રેજી નમીન માપ અંગ્રેજી ચોરસ નમીન
વાનો કોં ૧૩. માપવાનો કોં ૧૪

૧૨ ઇંચ	એટલે	૧ ફૂટ	૧૪૪ ચોરસઈંચ એટલે	૧ ચોરસફૂટ
૩ ફૂટ	,,	૧ યાર્ડ	૯ ચોરસફૂટ	,, ૧ ચોરસયાર્ડ
૫૫૫ યાર્ડ	,,	૧ પોલ	૩૦૫ ચોરસયાર્ડ	,, ૧ ચોરસપોલ
૪૦ પોલ(૨૨૦ યાર્ડ),,	૧ ફૂટલાંગ		૪૦ પોલ	,, ૧ રૂડ
૮ ફૂટલાંગ	,,	૧ માઈલ	૪ રૂડ(૮૮૬૦ ચો. યાર્ડ) ૧ એકર	
૩ માઈલ	,,	૧ લોગ	૬૬૦ એકર	,, ચોરસ માઈલ

અંગ્રેજી ધનાદિક ભરતનો કોં ૧૫

૧૭૨૮ ક્યુબિક ઇંચ	એટલે	૧ ક્યુબિક ફૂટ
૨૭ ક્યુબિક ફૂટ	,,	૧ ક્યુબિક યાર્ડ

અંગ્રેજી કાપડીયાને માપવાનો કોં ૧૬.

૨૫ ઇંચ એટલે	૧ નેલ	૫ ક્વાટર એટલે	૧ ઇંગ્લિશએલ
૪ નેલ	,, ૧ ક્વાટર	૩ ક્વાટર	,, ૧ ફોર્મએલ
૪ ક્વાટર	,, ૧ યાર્ડ	૬ ક્વાટર	,, ૧ ફેઝએલ

અંગ્રેજી ચલણી પઈસાનો કોં ૧૭.

૪ ફારધિંગ એટલે	૧ પેન્સ	૨૧ શિલિંગ એટલે	૧ ગિનિ
૧૨ પેન્સ	,, ૧ શિલિંગ	૫ શિલિંગ	,, ૧ ક્રાઉન
૨૦ શિલિંગ	,, ૧ પાઉન્ડ (૧ સાવરીન)		

ચલણી પઈસાનો કોં ૧૮.

૨ પે એટલે	૧ ફારધિંગ	૧૦ રૂપાઆ એટલે	૧ પાઉન્ડ
૮ પે	,, ૧ પેન્સ	૧૦૫ રૂપાઆ	,, ૧ ગિનિ
૬ આના	,, ૧ શિલિંગ	૨૫૫ રૂપાઆ	,, ૧ ક્રાઉન

અંગ્રેજી વખત માપવાનો કોઠો ૧૯.

૬૦ સેકન્ડ	એટલે	૧ મિનિટ	૭ દિવસ એટલે	૧ અઠવાડીયું
૬૦ મિનિટ	"	૧ કલાક	૪ અઠવાડીયાં	૧ દ્યુનર મંથ
૨૪ કલાક	"	૧ દિવસ	૩૬૫ દિવસ	" ૧ વરસ

અંગ્રેજી વહોના તોલનો

કોઠો ૨૦

૨૦ ગ્રેન	એટલે	૧ સ્ક્રૂપલ
૩ સ્ક્રૂપલ	"	૧ દ્રામ
૮ દ્રામ	"	૧ ઓંસ
૧૨ ઓંસ	"	૧ પાઉન્ડ

અંગ્રેજી સોનીનાં તોલનો

કોઠો ૨૧

૨૪ ગ્રેન	"	૧ પેનીવેટ.
૨૦ પેનીવેટ	"	૧ ઓંસ
૧૨ ઓંસ	"	૧ પાઉન્ડ

અંગ્રેજી માપવાનો કોઠો ૨૨.

૪ નિલ	એટલે	૧ પિન્ટ	૫ ક્વાર્ટર	એટલે	૧ લોડ
૨ પિન્ટ	"	૧ ક્વાર્ટ	૩ પુશલ	"	૧ સાક
૪ ક્વાર્ટ	"	૧ ગ્યાલન	૧૨ સાક	"	૧ માલદ્રન
૨ ગ્યાલન	"	૧ પેક	૩૬ ગ્યાલન	"	૧ ખારલ
૪ પેક	"	૧ પુશલ	૫૪ ગ્યાલન	"	૧ આકઝેડ
૮ પુશલ	"	૧ કુવારટર	૨ આકઝેડ	"	૧ પાઈપ

અંગ્રેજી મહિનાના દિવસનો કોઠો ૨૩

	દિવસ		દિવસ
બનેવારી.....	૩૧	જુલાઈ.....	૩૧
ફેબ્રુઆરી.....	૨૮*	આગષ્ટ.....	૩૧
માર્ચ.....	૩૧	સપ્ટેમ્બર.....	૩૦
એપ્રિલ.....	૩૦	ઓક્ટોબર.....	૩૧
મે.....	૩૧	નવેમ્બર.....	૩૦
જુન.....	૩૦	ડીસેમ્બર.....	૩૧

* જે સન આરનો બાજ્ય હોય તેમાં ફેબ્રુઆરીના ૨૯ દિવસ.

ભાંજણી.

હલકા પરિમાણનાં અંકને ભારે પરિમાણનું રૂપ આપવું, અથવા ભારે પરિમાણના અંકને હલકા પરિમાણનું રૂપ આપવું એ કૃતીને ભાંજણી કહેછે

૧-૫૧૩ પૌડની ફાર્થિંગ કેટલી? ૨-૩૨૦ ગિનીની અડધી પેન્સ કેટલી?

$$\begin{array}{r} ૫૧૩ \text{ પૌ.} \\ ૨૦ \\ \hline ૧૦૨૬૦ \text{ શિ.} \\ ૧૨ \\ \hline ૧૨૩૧૨૦ \text{ પે.} \\ ૪ \\ \hline ૪૯૨૪૮૦ \text{ ફા. ન.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ૩૨૦ \text{ ગિ.} \\ ૨૧ \\ \hline ૬૭૨૦ \text{ શિ.} \\ ૧૨ \\ \hline ૮૦૬૪૦ \text{ પે.} \\ ૨ \\ \hline ૧૬૧૨૮૦ \text{ અ. પે. નવાખ} \end{array}$$

૩-૨૦૦૦ ગિનીની ઇપેન્સ કેટલી? ૪-૧૩૭૩ અડધા કાઉનની ફા. કે.

$$\begin{array}{r} ૨૦૦૦ \text{ ગિ.} \\ ૨૧ \\ \hline ૪૨૦૦૦ \text{ શિ.} \\ ૧૨ \\ \hline ૫૦૪૦૦૦ \\ ૮૪૦૦૦ \text{ ઇ. પે. નવાખ.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ૧૩૭૩ \text{ અ. ફા.} \\ ૫ \\ \hline ૨) ૬૮૬૫ \\ ૩૪૩૨૫ \text{ શિ.} \\ ૧૨ \\ \hline ૪૧૧૬૦ \text{ પે.} \\ ૪ \\ \hline ૧૬૪૭૬૦ \text{ ફા. ન.} \end{array}$$

૫-૨૦૦૦ પૌડના અડધા ફા. કે? ૬-૭૫ પાઉન્ડ ૧૦ શિ. ને ૬ પેન્સની

$$\begin{array}{r} ૨૦૦૦ \text{ પૌ.} \\ ૨૦ \\ \hline ૪૦૦૦૦ \text{ શિ.} \\ ૨ \\ \hline ૮૦૦૦૦ \\ ૧૬૦૦૦ \text{ અ. ફા. નવાખ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ૭૫ \text{ પૌ. ૧૦ શિ. ૬ પેન્સ.} \\ ૨૦ \\ \hline ૧૫૧૦ \text{ શિ.} \\ ૨ \\ \hline ૩૦૨૧ \text{ ઇ. પે. ન.} \end{array}$$

૯-૧ પૌંડ કાગિની ૨ કાઉનને ૪ પેન્સની પેન્સ કેટલી? ૯-૪૭ પૌંડ ૧૦ શિ. ૧૧ $\frac{૩}{૪}$ પેન્સની કાર્ધિંગ કેટલી?

૬ પૌં. ૩ ગિ. ૨ કા. ૪ પેન્સ.

૪૭ પૌં. ૧૦ શિ. ૧૧ $\frac{૩}{૪}$ પેન્સ.

$\frac{૨૦}{૧૨૦}$ ગિ. $\frac{૨૧}{૬૩}$ ગિ. $\frac{૫}{૧૦}$ શિ.

$\frac{૨૦}{૮૫૦}$ શિ.

૬૩ શિ.

૧૨

૧૦ શિ.

૧૧૪૧૧ પેં.

૧૯૩ શિ.

૪

૧૨

૪૫૬૪૭ ફા. જ.

૨૩૨૦ પેં. જ.

૯-૨ ૨૦ ૩ ક્વાટર ૫ ઑંસ ઓના ૧૦-૨૨૦ કાગિની ચાર પેન્સ કેટલી? ઑંસ કેટલા? ૨૨૦ કા.

૨ ૨. ૩ કુ. ૫ ઑં.

૫

૨૦

૧૧૦૦ શિ.

૪૦ હં.

૩

૬

૩૩૦૦ ચાર પેન્સ. જ.

૧૬૩ કુ.

૧૧-૩૫ ઇંગ્લિશ ઑલ ને ૪ ક્વાટર. ના નેલ કેટલા?

૨૮

૩૫ હં. ઑ. ૪ કવા.

૪૫૬૪ પૌં.

૫

૧૬

૧૭૯ કવા.

૭૩૦૨૬ ઑં. જવાબ.

૪

૭૧૬ નેલ જવાબ.

૧૨-૨૩ ફૂનના પૌંડ કેટલા? ૧૩-૩ ક્વાટર ને ૧૪ ઑંસના ટ્રામ કેટલા? ૩ ક્વાટર ૧૪ ઑંસ.

૨૦

૨૮

૪૬૦ હં.

૮૪ પૌં.

૪

૧૬

૧૮૪૦ કવા.

૧૩૫૮ ઑં.

૨૮

૧૬

૫૧૫૨૦ પૌંડ જ.

૨૧૭૨૮ ફા. જ.

૧૪—૪૭ હ ફૂડવેટ ને ૨૫ પૌડના

ઑસ ફેટલા ?

૪૭ હં. ૨૫ પૌં.

૪

૧૮૮ કવા.

૨૮

૫૨૮૯ પૌં.

૧૬

૮૪૬૨૪ ઑં. જવાબ.

૧૫—૪૮૧ ૧૫ હ ફૂડવેટ ૨ કવાટર.

ને ૧૨ પૌડના પૌડ ફેટલા ?

૪૮૧ ૧૫ હં. ૨ કા. ૧૨ પૌં.

૨૦

૮૫ હં.

૮

૩૮૨ કવા.

૨૮

૧૦૭૦૮ પૌં. જવાબ

૧૬—૯ ઑંસ ૧૭ પેનીવેટ ૨૨

ગ્રેનના ગ્રેન ફેટલા ?

૯ ઑં, ૧૭ પેની. ૨૨ ગ્રે.

૨૦

૧૯૭ પેની.

૨૪

૪૭૫૦ ગ્રે. જવાબ.

૧૭—૩ પૌડ ૯ ઑંસ ને ૭ ગ્રેનના

ગ્રેન ફેટલા ?

૩ પૌડ ૯ ઑં. ૭ ગ્રે.

૧૨

૪૫ ઑં.

૨૦

૮૦૦ પેની

૨૪

૨૧૬૦૭ જવા.

૧૮—૨ લીગ ૨ માઈલ ૨ ફરલાંગ

૨૦૦ યાર્ડ ઓના શીટ ફેટલા ?

૨ લી. ૨ મા. ૨ ફ. ૨૦૦ યા.

૩

૮ માઈલ.

૮

૬૬ ફરલાંગ.

૨૨૦

૧૪૭૨૦ યાર્ડ.

૩

૪૪૧૬૦ ફર. જવાબ.

૧૯—૭૩ યાર્ડ ૩ કુવાટરના

નેલ ફેટલા ?

૭૩ યાર્ડ ૩ કુવાટર

૪

૨૯૫ કુવાટર.

૪

૧૧૮૦ નેલ. જવાબ.

૨૦—૧૧૫ હંડ્રેડવેટના ઓસ.

કેટલા ?

૧૧૫ હં,

૪

૪૬૦ કુવા.

૨૮

૧૨૮૮૦ પૌં.

૧૬

૨૦૬૦૮૦ ઓં. જ.

૨૧—૧૬ પૌંડ સોનીનાં તોલનાં છે

તેના ગ્રેન કેટલા ?

૧૬ પૌં.

૧૨

૧૬૨ ઓં.

૨૦

૩૮૪૦ પેની.

૨૪

૯૨૧૬૦ ગ્રે. જવાબ.

૨૨--૨૭ ઓંસ ૧૦ પેનીવેટના

ગ્રેન કેટલા ?

૨૭ ઓંસ ૧૦ પેની.

૨૦

૫૫૦ પેની.

૨૪

૧૩૨૦૦ ગ્રે. જવાબ.

૨૩--૨૩ માઇલ ને ૭ ફરલાંગના

કુટ કેટલા ?

૨૩ માઇલ ૭ ફર.

૮

૧૬૧ ફ.

૨૨૦

૪૨૦૨૦ યાં.

૩

૧૨૬૦૬૦ ફ. જવાબ.

૨૪—૩ ફરલાંગ ૧૩૫ યાર્ડ ૪ ઇંચના

ઇંચ કેટલા ?

૩ ફ. ૧૩૫ યાર્ડ ૪ ઇં.

૨૨૦

૭૯૫ યાર્ડ

૩

૨૩૮૫ ફ.

૧૨

૨૮૬૨૪ ઇં. જવાબ.

૨૫—૫ માઇલ ૨૦૦ યાર્ડ ને

૩ ઇંચના ઇંચ કેટલા ?

૫ મા. ૨૦૦ યા. ૩ ઇં.

૮

૪૦ ફ.

૨૨૦

૯૦૦૦ યાં.

૩

૨૭૦૦૦ ફ.

૧૨

૩૨૪૦૦૩ ઇં. જવાબ.

૨૬-૨ લીંગ ૨ માઈલ ૭ ફૂટલાગ
ના ચાર્ડ કેટલા ?
૨ લી. ૨ મા. ૭ ફ.
૩
૮ મા.
૮
૭૧ ફ.
૨૨૦
૧૫૬૨૦ ચા. જવાબ.

૨૭-૫૪ એકર ૩ રૂના પોલ
કેટલા ?
૫૪ એ. ૩ રૂ.
૪
૨૧૯ રૂ.
૬૦
૮૭૬૦ પો. જવાબ.

૨૮-૧૭ ચોરસ ચાર્ડ ૮ ફૂટના
ધંચ કેટલા ?
૧૭ ચો. ચાર્ડ ૮ ફૂટ
૯
૧૬૧ ચો. ફ.
૧૪૪
૨૩૧૮૪ ચો. ધં. જવાબ.

૨૯-૭ એકર ૧૨ પોલના એકંદર
પોલ કેટલા ?
૭ એકર ૧૨ પોલ
૪
૨૮ રૂ.
૪૦
૧૧૩૨ પોલ જવાબ.

૩૦-૧૩ ધન ચાર્ડના ફૂટ કેટલા ?
૨૭
૩૫૧ ધનફૂટ. જવાબ.

૩૧-૨૩ ધનચાર્ડ ને ૧૦૦૦ ધંચ
૨૭ ના ધનધંચ કેટલા ?
૧૨૧ ધનફૂટ.
૧૭૨૮
૧૦૭૪૦૮૮ ધ. ધં જવાબ.

૩૨-૭ ધન ચાર્ડ ને ૨૦ ફૂટના ધંચ
કેટલા ?
૭ ધ. ચા. ૨૦ ફ.
૨૭
૨૦૬ ધ. ફ.
૧૭૨૮
૩૬૧૧૫૨ ધ. ધં. જવાબ.

૩૩-૧૨ ધન ચાર્ડ ૨૩ ફૂટ એના
ધંચ કેટલા ?
૧૨ ધન ચાર્ડ ૨૩ ફૂટ.
૨૭
૩૪૭ ધ. ફ.
૧૭૨૮
૫૬૬૬૧૬ ધન ધંચ. જવાબ.

૩૪—૨૭ વરસના દિવસ કેટલા ? ૩૫—૨૭ આઠવાડીયાં ૫ દિવસને ૧૫ કલાકની સેકન્ડ કેટલી?

$$\begin{array}{r}
 ૨૭ \text{ વરસ.} \\
 ૩૬૫ \\
 \hline
 ૧૩૫ \\
 ૧૬૨ \\
 ૮૧ \\
 \hline
 ૬૮૫૫ \text{ દિવસ. જવાબ.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 ૨૭ \text{ આઠ. } ૫ \text{ દિ. } ૧૫ \text{ ક.} \\
 ૭ \\
 \hline
 ૧૯૪ \text{ દિ.} \\
 ૨૪ \\
 \hline
 ૪૬૭૧ \text{ ક.} \\
 ૬૦ \\
 ૨૮૦૨૬૦ \text{ મિ.} \\
 ૬૦ \\
 \hline
 ૧૬૮૧૫૬૦૦ \text{ સે. જવાબ.}
 \end{array}$$

૩૬—૩ વરસ ૩૧૫ દહાડા એની મિનિટ કેટલી ? ૩૭—૫ મહિના ૩ આઠવાડીયાં ૪ દિવસના કલાક કેટલા ?

$$\begin{array}{r}
 ૩ \text{ વરસ } ૩૧૫ \text{ દહાડા} \\
 ૩૬૫ \\
 \hline
 ૧૪૧૦ \text{ દહાડા.} \\
 ૨૪ \\
 \hline
 ૩૩૮૪૦ \text{ કલાક.} \\
 ૬૦ \\
 \hline
 ૨૦૩૦૪૦૦ \text{ મિનિટ. જવાબ.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 ૫ \text{ મ. } ૩ \text{ આઠ. } ૪ \text{ દિ.} \\
 ૪ \\
 \hline
 ૨૩ \text{ આઠ.} \\
 ૭ \\
 \hline
 ૧૬૫ \text{ દિ.} \\
 ૨૪ \\
 \hline
 ૩૯૬૦ \text{ કલાક જવાબ.}
 \end{array}$$

૩૮—૧૩ ગ્યાલનને ૩ ક્વાર્ટના જુલ કેટલા? ૩૯—૧૭ કવારટરના ગ્યાલન કેટલા?

$$\begin{array}{r}
 ૧૩ \text{ ગ્યા. } ૩ \text{ ક્વાર્ટ} \\
 ૪ \\
 \hline
 ૫૫ \text{ ક્વાર્ટ.} \\
 ૨ \\
 \hline
 ૧૧૦ \text{ પીટ} \\
 ૪ \\
 \hline
 ૪૪૦ \text{ જુલ. જવાબ.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 ૧૭ \text{ ક.} \\
 ૮ \\
 \hline
 ૧૩૬ \text{ જુ.} \\
 ૪ \\
 \hline
 ૫૪૪ \text{ પેક.} \\
 ૨ \\
 \hline
 ૧૦૮૮ \text{ ગ્યા. જવાબ.}
 \end{array}$$

૪૦-૨૦૬૦૦ કાર્ધીંગમાં સરખી
સંજ્યાની ગિની, અ.ગી, કાલિન અ-
ડધાકા. છ પેન્સ અને પેન્સ કેટલાછે ?

ગિ.	અ.ગિ	કા.	અ.કા	છ પેં.	પેં.
૧	૧	૧	૧	૧	૧
૨૧	૧૦૧	૫	૨૧	૬	
૨૧	૧૦૧	૫	૨૧	૬	
૧૨	૧૨	૧૨	૧૨		
૨૫૨	પેં ૧૨૬	૬૦	૩૦		
૧૨૬					
૬૦	કાર્ધીંગ				
૩૦	૧૬૦૦)૨૦૬૦૦				
૬	૧૧	જવાબ.			
૧					
૪૭૫	પેં.				
૪					
૧૬૦૦	કા.				

૪૧-૮ કાપડના તાકાંછે ને તે દરેકમાં
૨૦૧૧ યાર્ડ કપડુંછે તો તેના નેલ
ને ઇંચ કેટલા ?

યાર્ડ
૨૦૧૧
૮
૧૬૪ યા.
૪
૬૫૬ કવા.
૬
૨૬૨૪ નેલ જ.
૮
૪) ૨૩૬૧૬
૫૯૦૪ ઇંચ જવાબ.

૪૨-૩ પોલ ૨૧૧૧ યાર્ડ ૨ ફુટ
ને ૯ ઇંચના ઇંચ કેટલા ?

પો.	યા.	ફ.	ઇ.
૩	૨૧૧૧	૨	૯
૧૧			
૨) ૩૩			
૧૬૧	યાર્ડ.		
૩			
૫૬૧૧	ફુટ.		
૧૨			
૭૨૬	ઇંચ.		

૪૩-૩૧ પોલ ૧૧ ચો. યાર્ડ ૩ ચો.
ફ. ને ૩૨ ચો. ઇં. ના ઇં. કેટલા ?

પો.	ચો.	યા.	ચો.	ફ.	ચો.	ઇં.
૩૧	૧૧	૩				૩૨
૧૨૧						
૪) ૩૭૫૧						
૯૪૮૧૧	ચો.	યા.				
૯						
૮૫૪૧૧૧	ચો.	ફ.				
૧૪૪						
૧૨૩૦૦૪૪	ચો.	ઇં.	જવાબ.			

૪૪-એક ગાડી સુરતથી ભરૂચ
જાય છે તેના પૈડાનો ધેરાવો
૧૦૧ કુટનો છે ને તે બે વ-
ચ્ચે તફાવત ૪૦ માઈલનો છે
તો તે પૈડું કેટલા ફેરા ફરશે
કે ત્યાં પોહોંચશે ?

૪૦ માઈલ.

$$\begin{array}{r}
 ૮ \\
 ૩૨૦ \text{ ફ.} \\
 ૨૨૦ \\
 \hline
 ૭૦૪૦૦ \text{ યા.} \\
 ૩ \\
 \hline
 ૨૧૧૨૦૦ \\
 ૧૨ \\
 \hline
 ૧૨૬) ૨૫૩૪૪૦૦ \\
 ૨૦૧૧૪૩૩૩ \\
 \hline
 \end{array}$$

૧૦૧ કુટ.

૧૨

૧૨૬ ઘંચ

૪૫-એક માણસ મન ૧૮૭૨ માં ૧૦
મી ફ્રેન્ચુઆરીએ ચાકરી રહ્યો ને
૧૫ મી ડિસેમ્બરે છોડી ત્યાં
એને કેટલા કલાક ચાકરી ફરી ?

૨૦ ફે.

૩૧ મા.

૩૦ એ.

૩૧ મી.

૩૦ જ્યુ.

૩૧ જ્યુ.

૩૧ આ.

૩૦ સ.

૩૧ એ.

૩૦ ની.

૧૪ ડી.

૩૦૬ દહાડા.

૩૦૬ દહાડા

૨૬

૭૪૧૬ ક. જવાબ.

૧-૨૮૪૦૬૧ ફારધિંગના પૌંડ કેટલા?

૪)૨૮૪૦૬૧ ફારધિંગ.

૧૨)૭૧૦૧૫-૧ ફા.

૨૦)૫૮૧૭-૧૧ પેન્સ.

૨૬૫-૧૭ શિલિંગ.

પૌં. શિ. પેં. ફા.

૨૬૫ ૧૭ ૧૧ ૧ જવાબ.

૨-૫૮૮૪૮૩ અડધી પેન્સની
ગિની કેટલી?

૨)૫૮૮૪૮૩ અડધી પેન્સ.

૧૨)૨૮૪૨૪૧૩ પેન્સ.

૨૧)૨૪૫૨૦-૧ પેન્સ.

૧૧૬૭-૧૩ શિલિંગ.

ગિ. શિ. પેન્સ.

૧૧૬૭ ૧૩ ૧૩ જવાબ.

૩-૧૫૦૦૮૦ છ પેન્સના પૌંડ કેટલા? ૪-૮૮૦૧૬૮ કાર્પિંગની ૭ શિલિંગ કેટલા?
 ૨)૧૫૦૦૮૦ છ પેન્સ. ૪)૮૮૦૧૬૮ કાર્પિંગ.
 ૨૦)૭૫૦૪૦ શિલિંગ. ૧૨)૧૨૦૦૩૬ પેન્સ,
 ૩૭૫૨ પૌંડ. ૭)૧૦૦૦૩ શિલિંગ.
 પૌંડ. ૧૬૨૯ માત શિલિંગ.
 ૩૭૫૨ જવાબ. માત શિલિંગ
 ૧૪૨૯ જવાબ.

૫-૧૭૫૮૯૬૦ અડધી પેન્સના અડધા કાગિન કેટલા? ૬-૧૦૧૦૧૦ પેન્સની ગિની કેટલી?
 ૨)૧૭૫૮૯૬૦ અ. પે. ૧૨)૧૦૧૦૧૦ પેન્સ.
 ૧૨)૮૭૮૪૮૦ પેન્સ. ૨૧)૮૪૧૭૬ પેન્સ.
 ૭૩૨૯૦ શિ. ફિ. ૪૦૦-૧૭ શિ.
 ૨ ગિ. શિ પેન્સ.
 ૫)૧૪૬૫૮૦ ૪૦૦ ૧૭ જવાબ.
 ૨૯૩૧૬ અ. ફો. જવાબ.

૭-૩૭૫૬૮ પૌંડના ૮૦ કેટલા? ૮-૧૨૮૨૧ દ્રામના કવાટર કેટલા?
 ૨૮)૩૭૫૬૮ પૌંડ ૧૬)૧૨૮૨૧ દ્રામ
 ૪)૧૩૪૧-૨૦ પૌંડ ૧૬)૮૦૧-૫ દ્રામ
 ૨૦)૩૩૫-૧ કવા ૨૮)૫૦-૧ ઓ.
 ૧૬-૧૫ હં. ૧-૨૨ પૌં.
 ૮. હં. કવા. પૌંડ કવા. પૌં. ઓ. દ્રા.
 ૧૬-૧૫ ૧ ૨૦ જવાબ. ૧ ૨૨ ૧ ૫ જવાબ.

૯-૨૩૪૫૮૨૦ દ્રામના ૮૦ કેટલા? ૧૦ ૧૩૧૭૨ એનના પૌંડ કેટલા?
 ૧૬)૨૩૪૫૮૨૦ દ્રામ ૨૪)૧૩૧૭૨ એન
 ૧૬)૧૪૬૬૧૩-૧૨ દ્રામ. ૨૦)૫૪૮-૨૦ એન.
 ૨૮)૬૧૬૩-૫ ઓ. ૧૨)૨૭-૮ પેનીવટ.
 ૪)૩૨૭-૭ પૌંડ ૨-૩ ઓ.
 ૨૦)૮૧-૩ કવાટર પૌં. ઓ. પેની. એ.
 ૪-૧ હં. ૨ ૩ ૮ ૨૦ જવાબ.
 ૮. હં. કવા. પૌં. ઓ. દ્રામ
 ૪ ૧ ૩ ૭ ૫ ૧૨ જવાબ.

૧૧—૧૦૮૯૭૦ એનના પોંડ કેટલા?

૨૪)૧૦૮૯૭૦ એન.

૨૦)૪૫૪૦-૧૦ એન.

૧૨)૨૨૭ ઓંચ.

૧૮-૧૧ ઓં.

પોં. ઓંચ. એ.

૧૮ ૧૧ ૧૦

૧૨—૨૭૨૮૨૧ એનના પોંડ કેટલા?

૨૪)૨૭૨૮૨૧ એન.

૨૦)૧૧૩૬૭-૧૩ એન.

૧૨)૫૬૮-૭ પેની.

૪૭-૪ ઓં

પોં. ઓં. પેની. એ.

૪૭ ૪ ૭ ૧૩ જવાબ.

૧૩-૧૨૦૮૩૫ હાંચના ફરલાંગ કેટલા?

૧૨)૧૨૦૮૩૫ હાંચ.

૩)૧૦૦૬૬-૭ હાંચ.

૨૦૦)૩૩૫૬-૧ ફ.

૧૫-૫૬ યા.

ફ. યા. ફ. હાંચ.

૧૫ ૫૬ ૧ ૭ જવાબ.

૧૪-૨૩૧૦૩૧ યાર્ડના લીગ કેટલા?

૨૨૦)૨૩૧૦૩૧ યાર્ડ.

૮)૧૦૫૦-૩૧ યાર્ડ.

૩)૧૩૧-૨ ફર.

૪૩-૨ માહલ.

લી. મા. ફ. યા.

૪૩ ૨ ૨ ૩૧ જવાબ.

૧૫—૩૬૦૯૦ ફુટના માહલ કેટલા?

૩)૩૬૦૯૦ ફુટ.

૨૨૦)૧૨૦૩૦ યાર્ડ.

૮)૫૪-૧૫૦ યાર્ડ.

ફ-ફ ફરલાંગ

મા. ફ. યા.

ફ ફ ૧૫૦ જવાબ.

૧૬—૧૮૩૮૧૦ ફુટના લીગ કેટલા?

૩)૧૮૩૮૧૦ ફુટ.

૨૨૦)૬૧૨૭૦-૦ ફુટ.

૮)૨૭૮-૧૧૦ યા.

૩)૩૪-૬ ફરલાંગ

૧૧-૧ માહલ.

લી. મા. ફ. યા.

૧૧ ૧ ૬ ૧૧૦ જ.

૧૭—૧૩૫૮૭ નેલના યાર્ડ કેટલા?

૪)૧૩૫૮૭ નેલ.

૪)૩૩૬૬-૩ નેલ.

૮૪૯-૦ કવા.

યાર્ડ. નેલ.

૮૪૯ ૩ જવાબ.

૧૮—૧૮૧૯૭૦ નેલના હાંચ-લિથ એલ કેટલા?

૪)૧૮૧૯૭૦ નેલ.

૫)૪૫૪૬૨-૨ મેલ.

૯૦૯૮-૨ કવા.

હાંચ. કવા. નેલ

૯૦૬૮ ૨ ૨ જવાબ.

૧૯—૨૦,૦૦૦ ચોરસ ઇંચના
યાર્ડ કેટલા ?

૧૪૪)૨૦૦૦૦ ચોરસ ઇંચ.

૯)૧૩૮—૧૨૮ ચોરસ ઇંચ

૧૫—૩ ફુટ

ચો. યા. ફુ. ચો. ઇં.

૧૫ ૩ ૧૨૮ જવાબ

૨૦—૨૦,૦૦૦ પોલના એકર કેટલા?

૪૦)૨૦૦૦૦ પોલ.

૪)૫૦૦ ફુટ

૧૨૫ એકર.

એકર.

૧૨૫ જવાબ

૨૧—૧૨૧૨૨૧ પોલના એકર કેટલા?

૪૦)૧૨૧૩૨૧ પોલ

૪)૩૦૩૩-૧ પોલ.

૭૫૮—૧ ૩૬

એ. ર. પો.

૭૫૮ ૧ ૧ જવાબ.

૨૨—૩૩૩૩૩ ચોરસ ઇંચના

યાર્ડ કેટલા ?

૧૪૪)૩૩૩૩૩ ચો. ઇં.

૯)૨૩૧-૬૬ ચો. ઇં.

૨૫-૬ ચો. ફુ.

ચો. યા. ચો. ફુટ ચો. ઇં.

૨૫ ૬ ૬૬ જવાબ.

૨૩—૨૦૦૦૦૦ ક્યુબિક ઇંચના

યાર્ડ કેટલા ?

૧૭૨૮)૨૦૦૦૦૦ ક્યુ. ઇંચ

૨૭)૧૧૫-૧૨૮૦ ક્યુ. ઇં.

૪-૭ ક્યુબિક ફુટ.

ક્યુ. યા. ક્યુ. ફુ. ક્યુ. ઇંચ.

૪ ૭ ૧૨૮૦ જવાબ.

૨૪—૧૩૮૨૬૭ ક્યુબિક ઇંચના

ક્યુબિક યાર્ડ કેટલા ?

૧૭૨૮)૧૩૮૨૬૭ ક્યુ. ઇં.

૨૭)૮૦-૫૭ ક્યુ. ઇંચ.

૨-૨૬ ક્યુ. ફુટ.

ક્યુ. યા. ક્યુ. ફુ. ક્યુ. ઇં.

૨ ૨૬ ૫૭ જવાબ.

૨૫—૧૮૧૯૧ પીંટના ગ્યાલના કેટલા?

૨)૧૮૧૯૧ પીંટ

૪)૯૦૯૫-૧ પીંટ.

૨૨૭૩-૩ કવા.

ગ્યા. કવા. પીંટ.

૨૨૭૩ ૩ ૧ જવાબ

૨૬—૩૦૯૮૩ ગુલના ગ્યાલના કેટલા?

૪)૩૦૯૮૩ ગુલ

૨)૭૭૪૫-૩ ગુલ.

૪)૩૮૭૨-૧ પીંટ.

૬૬૮ ગ્યાલના.

ગ્યા. પીં, ગુલ.

૬૬૮ ૫ ૩ જવાબ.

૨૭-૯૧૩૫૬ પીટના કવાટર કેટલા ?

૨૮-૩૫૬૧૮૭ કવાટરના બ્ર-
શલ કેટલા ?

૨) ૯૧૩૫૬ પીટ.

૬) ૩૫૬૧૮૭ કવા.

૪) ૪૫૬૭૮ કવા.

૨) ૮૬૦૪૬-૩ કવા.

૨) ૧૧૪૧૬-૨ કવા.

૪) ૪૬૫૨૩ પેક.

૪) ૫૭૦૯-૧ ગ્યા.

૧૧૧૩૦-૩ પેક.

૮) ૧૪૨૭-૧ પેક.

બ્ર. પે. કવાટર

૧૭૮-૩ બ્ર.

૧૧૧૩૦ ૩ ૩ બ્ર.

કવાટર, બ્ર. પે. ગ્યા. કવા.

૧૭૮ ૩ ૧ ૧ ૨ જવાબ.

૨૯-૧૩૭૮૧૯ દિવસનાં વરસ
કેટલા ?૩૦-૭૫૬૧૮૨૯ સેકન્ડના અઠવા-
ડિયાં કેટલા ?

૩૬૫) ૧૩૭૮૧૯ દિ.

૬૦) ૩૫૬૧૮૨૯ સેકન્ડ.

૩૭૭-૨૧૪

૬૦) ૫૬૩૬૩-૪૯ સેકન્ડ.

૨૬) ૮૮૯-૨૩ મિ.

વરસ દિ.

૭) ૪૧-૫ ક.

૩૭૭ ૨૧૪ જવાબ.

૫-૬ દિ.

અઠ. દિ. ક. મિ. સે.

૫ ૬ ૫ ૨૩ ૪૮ જવાબ.

૩૧-૭૧૮૭૧૬૦૦ સેકન્ડનાં વરસ
કેટલાં ?૩૨-૨૦૫૬૬૭ કલાકનાં અઠવાડિયાં
કેટલાં ?

૬૦) ૭૧૮૭૧૬૦૦ સેકન્ડ

૨૪) ૨૩૫૬૬૭ કલાક.

૬૦) ૧૧૮૭૮૬૫ મિ.

૭) ૮૮૩૧-૨૩ કલાક.

૨૪) ૧૪૯૬૪-૨૫ મિ.

૧૪૦૬-૩ દિ.

૩૬૫) ૮૩૧-૨૦ ક.

અઠ. દિ. ક.

૨-૧૦૧ દિ.

૧૪૦૪ ૩ ૨૩ જવાબ.

૫. દિ. ક. મિ.

૨ ૧૦૧ ૨૦ ૨૫ જવાબ.

૩૩-૭૮૦ કાચળી ખાંડનીંલ તે
દરેકમાં ૨૦૧૧ પાંડ ખાંડ
તેના ટન કેટલા?

૭૮૦

૨૦૧૧

૨૮)૧૫૯૯૦ પાં.

૪)૫૭૧-૨ પાં.

૨૦)૧૮૨-૩ કાં.

૭-૨ હ.

ટ. હ. કા. પાં.

૭ ૨ ૩ ૨ જવાબ

૩૪-બધે ઝાંસની રૂપાની વાડકી
કરાવવીંલ તે ૩૬૪૮૦ એન.
ની કેટલી થશે?

૨૪)૩૬૪૮૦ એ.

૨૦)૧૫૨૦ પે.

૨)૭૬ ઝાં.

૭૮ વાડકી.

વાડકી.

૨૮ જવાબ

૩૫-૨૦૦૪૭૦૪ યો. કાંચળી
વાડ કેટલા?

૧૪૪)૨૦૦૪૭૯૬૪ યો. ઇ.

૯)૧૩૯૨૨૧-૧૪૦ યો. ઇ.

૧૫૪૬૬-૦ ડુ.

૪

૧૨૧)૬૧૮૭૬

૫૧૧-૪૫=૧૧૧ યા.

ઝા.પા. ઝા.યા. ઝા.ડુ. ઝા.ઈ.

૫૧૧ ૧૧ ૦ ૩૨ જવાબ.

૩૬-૨૨૮૪૬૭૧૬ ઇચળા ૩૩
કેટલા?

૧૨)૨૨૮૪૬૭૧૬ ઇચ.

૩)૧૮૦૩૮૯૩-૦

૬૩૪૬૩૧-૦

૨

૧૨)૧૨૬૯૨૬૨

૪૦)૧૧૫૩૮૭-૫=૨૧૧ યા.

૨૮૮૪-૨૭ પો.

૨. પો. યા. ડુ. ઇ.

૨૮૮૪-૨૭ ૨ ૧ ૬ જવાબ.

૮ વિવિધ સર્વાળા-

૧)	૨૦	૧૨	(૨)	૨૦	૧૨	(૩)	૨૦	૪	૨૧
પાં. શિ. પેં.			પાં. શિ. પેં.			૮. હ. કવા. પોં.			
૩ ૧૩ ૬			૬૫ ૪ ૩૩ $\frac{૩}{૪}$			૮ ૧૭ ૩ ૧૮			
૨ ૧૧ ૯			૨૨ ૦ ૨૪ $\frac{૧}{૪}$			૨ ૩ ૦ ૧૫			
૩ ૧૭ ૮			૪૬ ૧૫ ૭ $\frac{૧}{૪}$			૧૩ ૯ ૨ ૨૫			
૨ ૫ ૨			૭૩ ૧૨ ૬ $\frac{૩}{૪}$			૨૨ ૧૮ ૩ ૧૫			
૧૨ ૮ ૧			૨૦૭ ૧૨ ૭ $\frac{૩}{૪}$			૪૩ ૯ ૨ ૧૭			

(૪)	૨૮	૧૬	૧૬	(૫)	૮	૪૦	પાા	(૬)	૪	૪૦
કવા પાં. ઝા. દ્રા				મા. ય. પો. યા.				ઝા. રૂ. પો.		
૨ ૧૫ ૧૩ ૧૧				૧૪ ૩ ૧૧ ૨૩				૨૭ ૨ ૩૧		
૩ ૫ ૧૧ ૮				૨૩ ૫ ૩૩ ૪				૩૫ ૩ ૨૪		
૨ ૨૭ ૧૩ ૨				૩૭ ૧ ૨૪ ૫				૨૨ ૧ ૧૭		
૩ ૧૭ ૧૫ ૪				૪૩ ૭ ૩૧ ૧૨				૪૫ ૦ ૨૯		
૧૨ ૧૧ ૫ ૯				૧૧૯ ૨ ૨૭ ૨				૧૩૧ ૦ ૨૧		

(૭)	૪૦	૩૦ $\frac{૧}{૪}$	(૮)	૪	૪૦	૩૦ $\frac{૧}{૪}$	(૯)	૨૭	૧૭૨૮
રૂ. પો. ચા.યા.			ઝા. રૂ. પો. ચા.યા.				ધ.યા. ધ.રૂ. ધ.ધ.		
૭ ૩૩ ૨૦ $\frac{૩}{૪}$			૩૫ ૧ ૨૩ ૧૨ $\frac{૩}{૪}$				૨૭ ૨૨ ૮૫૬		
૮ ૧૩ ૧૪ $\frac{૧}{૪}$			૯ ૨ ૧૫ ૨૭ $\frac{૧}{૪}$				૩૧ ૧૫ ૯૭૯		
૭ ૨૫ ૨ $\frac{૩}{૪}$			૧૧ ૧ ૨૪ ૧૧				૨૪ ૧૯ ૭૮૭		
૬ ૧૭ ૧૧			૪૨ ૦ ૩૫ ૨ $\frac{૧}{૨}$				૨૨ ૬ ૮૪૨		
૩૦ ૯ ૧૮			૯૮ ૨ ૧૮ ૨૩				૧૦૬ ૧૦ ૮		

(૧૦)	૨૭	૧૭૨૮	(૧૧)	૧૨	૨૦	૨૪	(૧૨)	૩	૨૦
ક્યુ.યા. ક્યુ.રૂ. ક્યુ.ધ.			પાં. ઝાં. પે. ઝા.				દ્રા. રૂ. ઝા.		
૧૪ ૨૦ ૧૪૩૧			૧૨ ૫ ૧૩ ૨૨				૫ ૦ ૧૩		
૭૨ ૩ ૧૧૬૦			૨૪ ૭ ૧૯ ૧૩				૭ ૨ ૧૪		
૨૫ ૧૮ ૯૩૭			૪૭ ૧૧ ૧૭ ૧૯				૩ ૧ ૧૭		
૨૨ ૨૧ ૧૩૬૪			૩૧ ૪ ૧૧ ૧૭				૬ ૦ ૧૨		
૯૫ ૧૧ ૧૦૮			૧૧૬ ૧ ૨ ૨૩				૨૨ ૨ ૧૬		

(૧૩)	૮	૪	૧૮	૮	૪	૨	૧૫	૧૬૫	૨૪	૧૦
ખુ.	ગા.	કા.	કા.	ખુ.	પેક.	ગા.	વ.	દા.	ક.	મિ.
૩૧	૧	૩	૨૩	૩	૩	૧	૮	૨૪૬	૨૨	૪૯
૨૫		૨	૩૨	૪	૧	૦	૬	૩૧૫	૧૦	૩૮
૪૧	૧	૧	૪૧	૬	૨	૧	૫	૨૨૩	૧૩	૪૫
૨૭	૧	૩	૫૨	૨	૦	૧	૭	૧૨૯	૨૧	૪૯
૧૨૪	૫	૧	૧૫૦	૦	૩	૧	૨૮	૧૮૪	૪	૦

૧૬—એક માણસે ૧૨ પૌં. ૬ શિ. ને ૩ પેન્ડનાં કપડાં, ૩૨૫ પૌં. ૧૭ શિ. ૬ પેન્ડનું રેશમ, ૧૨૫ પૌં. ૧૭ શિ. ૩ પેન્ડની આંડ લીધી, ૪૬ પૌં. ૧૮ શિ. ૧૧ પેન્ડની ચાપડી છાપાવી, ને એ નામના માણસને ૩૪૬ પૌં. ૧૧ શિ. ૯ પેન્ડ ને એ નામના માણસને ૧૩૭ પૌં. ૧૦ શિ. આપી ત્યારે તેની પુંજી કેટલી ?

૧૭—એક વેપારીએ પાંચ ડાઘલી આંડની લીધી તેમાં એક ૪ હં. ૨ કવા. ૩ પૌં. બીજી ૩ હં. ૧૭ પૌં. ત્રીજી ૨ હં. ૩ કવા. ૨૭ પૌં. ચોથી ૦ હં. ૧ કવા. ૧૫ પૌં. ને પાંચમી ૬ હં. ૧ કવા ને ૧૪ પૌં. થઈ, તો બધું મળીને કેટલું વજન થયું ?

૧૮—એક ઊકરે ૯ વર્ષને ૭ મહિનાનો થયો ત્યારે નિશાળે ખેંડા, તેણે ત્યાં ૭ વર્ષ ને ૫ મહિના વિદ્યાભ્યાસ કર્યો, પછી ૧૪ વર્ષ ૪ મહિના નોકરી કરી, ૫ વર્ષ ને ૬ મહિના જાવા કરી, ૬ વર્ષ ૩ મહિના વેપાર કરી, પછી ૧૧ વર્ષ ૫ મહિના ને ૭ દિવસે મરણ પામ્યો ત્યારે મરતી વખતે તેની ઉંમર કેટલી ?

૧૯—એક માણસે પાંચ જમીનનાં કટકા માપ્યા, તેમાં એક ૬ એ. ૩ રૂ. ૬ પૌં., બીજો ૪ એ. ૩ રૂ. ૭ પૌં. ત્રીજો ૧૦ એ. ૨૭ પૌં. ચોથો ૯ એ. ૨ રૂ. ને પાંચમો ૭ એ. ૧ રૂ. ૩૫ પૌં. થયો ત્યારે એ બધી મળીને કેટલી જમીન થઈ ?

૨૦—એક શીશીમાં ૨ ઓંસ. ૫ દ્રામ. એક જાતની દવા હતી તેમાં વેદે ૩ ઓંસ ૬ દ્રામ. દારૂ, ૫ દ્રામ. ૨ સ્કૃપલ પાણી, ને ૪ ઓંસ ૩ સ્કૃપલ મીઠાનું પાણી રેડ્યું ત્યારે તે દવાનું વજન કેટલું થયું ?

૨૧—એક કાપડીઆએ ચાલ તાકા કાપડતા લીધા તેમાં એક ૫૦ ચાર્ડ
 ૩ કવાટર ને ૧ નેલ, બીજો ૮૦ ચાર્ડ ને ૩ કવાટર, ત્રીજો ૬૨
 ચાર્ડ ને ૩ નેલ, ચોથો ૯૦ ચાર્ડ ને ૩ કવાટર ને ૨ નેલ થયો ત્યા
 રે બધું મલીને કેટલા ચાર્ડ થયું ?

૧૬	પૌ.	શિ.	પેં.	૧૭	હં.	કવા.	પૌ.	૧૮	પ.	મ.	ફિ.
	૧૨	૬	૩		૪	૨	૩		૬	૭	૦
	૩૨૫	૧૭	૬		૩	૦	૧૭		૭	૫	૦
	૧૨૫	૭	૩		૨	૩	૨૭		૧૪	૪	૦
	૪૬	૧૯	૧૧		૨	૧	૧૫		૫	૬	૦
	૭૪૬	૧૧	૯		૬	૧	૧૪		૯	૩	૦
	૧૩૭	૧૦	૦		૧૯	૧	૨૦		૧૧	૫	૭
	૯૯૪	૧૨	૮						૫૭	૬	૭

૧૯	ઐ.	રૂ.	પૌ.	૨૦	ઐ.	દ્રા.	રૂ.	૨૧	મા.	કવા.	ને.
	૬	૩	૬		૨	૫	૦		૫૦	૩	૧
	૪	૨	૭		૩	૬	૦		૮૦	૭	૦
	૧૦	૦	૨૭		૦	૫	૨		૬૨	૦	૭
	૯	૨	૦		૪	૦	૩		૯૦	૩	૨
	૭	૧	૩૫		૧૧	૧	૨		૨૮૪	૨	૨
	૩૮	૧	૩૫								

૯ વિવિધ બાદબાકી.

૧	પૌ.	શિ.	પેં.	૨	પૌ.	શિ.	પેં.	૩	પૌ.	ઐ.	દ્રા.
	૨૩	૧૦	૮		૨૨૫	૦	૦		૨૭	૧૧	૩
	૧૩	૭	૫		૩૭	૧૮	૯૩		૧૩	૭	૧
	૧૦	૩	૩		૧૮૭	૧	૨૪		૧૪	૪	૨
૪	કવા.	પૌ.	ઐ.	૫	ટ.	હં.	કવા.	૬	પૌ.	ઐ.	દ્રા.
	૨	૨૩	૦		૩૨	૧	૧		૩૭	૭	૧
	૧	૨૫	૯		૩૦	૧૪	૩		૧૯	૧૧	૨
	૦	૨૫	૭		૧	૬	૨		૧૭	૭	૭

૭	કા.	રૂ.	પે.	૮	યા.	રૂ.	કા.	૯	મા.	પ.	યા.
	૭	૧	૧૮		૧૩	૧	૭		૧૩	૬	૧૨૩
	૪	૦	૧૬		૧૧	૨	૧૦		૮	૭	૨૧૯
	૩	૦	૧૯		૧	૧	૯		૬	૬	૧૨૪

૧૦	પ.	પો.	યા.	૧૧	પો.	આ.યા.	આ.રૂ.	૧૩	એ.	રૂ.	પો.
	૬	૦૭	૬		૨૨	૧૩	૫		૪૫	૨	૩૫
	૫	૧૮	૪૩		૧૩	૨૦	૧		૧૬	૩	૩૯
	૧	૧૮	૫		૮	૨૨	૬		૨૫	૨	૩૬

૧૩	ધ.યા.	ધ.રૂ.	ધ.કા.	૧૪	બુ.	પે.	ગ્યા.	૧૫	વ.	દિ.	કા.
	૪૫	૨૪	૬૫૬		૫૭	૧	૦		૨૬	૨૧૩	૨૧
	૧૨	૧૯	૯૯૯		૩૯	૩	૧		૧૯	૨૩૧	૨૧
	૩૩	૪	૧૩૮૫		૧૭	૧	૧		૬	૩૪૬	૪૧

૧૬—એક ગાંધીએ ૧૫ ટન ૩ હં. ૨ કવા. ખાંડ લીધી, તેમાંથી એક જાણને ૪ ટન ૨ હં. ૩ કવા. ને ખીજને ૬ ટન ૧૬ હં. ૧ કવા. આપી, તો એની પાસે કેટલી રહી ?

૧૭—એક માણસને ૬૦ માઇલ જવાનું હતું તેમાંથી તેજ દહાડે ૩૨ મા. ૬ ફ. ૩ પો. ને ૩ યા. ગયો, તો હવે કેટલું જવાનું બાકી રહ્યું ?

૧૮—એક કાપડીઆએ ૩૦૬ યા. ૨ કવા. ૩ નેલ, ૫૦૦ યા. ૧ કવા. ૨ નેલ, ને ૫૬ યા. ૧ નેલ કાપડ લીધું તેમાંથી ૪૪૫ યા. ૩ કવા. ને ૨ નેલ વેચ્યું, તો એની પાસે કેટલું રહ્યું ?

૧૯—એક છોકરો ૧૪ વર્ષ ૪ મ. ને ૬ દિ. નો છે ખીજો ૯ વર્ષ ૭ મ. ને ૨૪ દિ. નો છે તો એ બેની ઉંમર વચ્ચે તફાવત કેટલો ?

૨૦—૪૫ એકર ૩ ૩૩ ૧૭ પોલ ને ૪૫ યાર્ડનું એક મેતર હતું તેમાંનાં ૧૯ એકર ૨ ૩. ૨૪ પો. ૨૭૫૫ યાર્ડમાં ધર્મ વાળ્યા ને બાકીનામાં ચોખ્ખા વાળ્યા ત્યારે ચોખ્ખા કેટલી જમીનમાં વાળ્યા ?

૨૧—૧૪૫ પો. ૧૧ શિ. ને ૯૩૩ પે. માં કેટલા ઊંચરીએતો ૪૩૭ પો. ૧૦ શિ. ને ૧૧૩ પે. થાય ?

૧૬ ૮. હં. કવા.

૬ ૨ ૩ ૧૭
૬ ૧૬ ૧
૧૦ ૧૯ ૦ આપી.
૧૫ ૩ ૨ લીધી.
૧૦ ૧૯ ૦ આપી.
૪ ૬ ૨ બા. જ.

મા. ક. પો. યા.

૬૦ ૦ ૦ ૦
૩૭ ૬ ૨ ૩
૨૭ ૧ ૩૬ ૨૧૧ જ.

૧૮ યા. કવા. ને.

૩૦૬ ૨ ૩
૫૦૦ ૧ ૨
૫૬ ૦ ૧
૮૬૩ ૦ ૨
૪૪૫ ૩ ૨
૬૧૭ ૧ ૦ જ.

૧૦ વ. મ. દિ ૨૦

૧૪ ૪ ૬
૬ ૭ ૨૪
૪ ૮ ૧૨ જ.

ઝે. રં પો. યા. ૨૧

૪૫ ૩ ૧૭ ૪૧
૧૯ ૨ ૨૪ ૨૭૧
૨૬ ૧ ૩૨ ૭

પો. શિ. પે.

૪૩૭ ૧૦ ૧૧^૧/_૨
૧૪૫ ૧૧ ૮^૩/_૪
૨૧૯ ૧૯ ૧^૩/_૪

૧૦ વિવિધ ગુણકાર.

— ૦ —

૧—પોં. શિ. પેં.

૨૩ ૮ ૪
૨
૪૬ ૧૬ ૮

૨—પોં. શિ. પેં.

૨૨ ૧૭ ૫^૩/_૪
૧૫
૩૫૮ ૧ ૧૦^૩/_૪

૩—પોં. શિ. પેં

૬૩ ૮ ૬^૩/_૪
૧૬
૮૨૫ ૧ ૧૦^૩/_૪

૪—કવા. પોં. ઝોં. દ્રા-

૩ ૬ ૧૩ ૧૫
૮
૬ ૧ ૨૬ ૧૫ ૮

૫—ક. યા. ધ. ધ'

૫ ૭૮ ૨ ૭
૫૬
૭૭ ૪ ૧૬ ૦ ૮

૬—ઝે. રં. પોં.

૫ ૩ ૨૭
૭૦
૪૧૪ ૧ ૧૦

૭—ચો. યા. ચો. ધ. ચો. ધ'.

૩ ૮ ૧૩૧
૮૦
૩૧૬ ૧ ૧૧૨

૮—પોં. ઝોં. પે. ઝે.

૨ ૭ ૬ ૨૨
૫૬
૧૩૧ ૨ ૧૫ ૨૦

૯—કયુ. યા. કયુ. ધ. કયુ. ધ'.

૧૭ ૨૧ ૫૭
૮૬
૧૪૬૩ ૧૧ ૧૩૩૨

૧૦—કવા. બ્ર. પે.	૧૧—લો. કવા. બ્ર. પે.	૧૨—ગ્યા. કવાઈ. પી.
૪ ૬ ૨	૦ ૩ ૫ ૨	૩૭ ૨ ૧
૧૦૦	૧૦૮	૬૬
૯૬ લો ૧ ૨ ૦	૭૯ ૩ ૨ ૦	૩૬૧૨ ૦ ૦

૧૩—ગ્યા. કવા. પી.	૧૪—વ. દિ. ક. મિ. સે.	૧૫—વ. દિ. ક. મિ. સે.
૮૭ ૩ ૧	૧૭ ૧૧૦ ૧૭ ૦ ૫૭	૦ ૫ ૧૭ ૩૯ ૨૦
૬૦	૧૪૪	૧૨૦
૭૯૦૮ ૩ ૦	૨૪૯૧ ૨૪૭ ૨ ૧૬ ૪૮	૧ ૩૨૩ ૬ ૪૦ ૦

૧૬—એક છાપખાનાવાળાએ રાજતી ૨ શિ. ૪ પે. કરીને ૧૦ માણસ ને ૫ અઠવાડિયાં સુધી રાખ્યા તો તેનો પગાર શું થયો?

૧૭—એક માણસ વર્ષ દહાડે ૪૦૦ પૌંડ કમાયેલ ને રાજ ૧૫ શિ. ૬ પેન્સ ખર્ચ કરેલો તો ૧ વર્ષ (૩૬૫ દહાડા) માં મુ ખર્ચાશે ને શું બચાવશે?

૧૮—એક ઘડીયાળ ૧ દિ. મા ૬ મિ. ને ૧૩ સેકન્ડ આગળ ચાલેલો તો પાંચ પખવાડીયામાં કેટલું આગળ ચાલશે?

૧૯—એક ઘંટીમાં રાજ ૨ કવા. ૩ બ્ર. ૪ પેક દળાયેલો તો ૩ વર્ષમાં કેટલું દળાયે?

૨૦—૧૦ ડઝન દુપાળી રકાળી કરાવવી, તેમાં જો દરેક ૨ ઓ. ૧૧ પે. ૧૭ ગ્રેનવાળી ૪ ડઝન, ને ૧૯ પેની. ૨૩ ગ્રેનવાળી ૬ ડઝન કરાવીએ તો કેટલું રૂપું જાણશે?

૨૧—સુરતથી ૪૦ માઇલને અંતરે એક ગામ છે ત્યાં જવાનું પેહલા વર્ગનું ગાડી ભાડું રૂ. ૨-૮ આ. છે ખીજનું ૧ રૂ. ૧૦ આના ૮ પૈસા ને ત્રીજા ૧૩ આ. ૪ પૈસા છે તો ૧૧ માણસનું કુટુંબ છે તેમાંથી જો ૮ પેહલા વર્ગમાં ને ૩ ખીજા વર્ગમાં જાય તો શું ખર્ચ થશે? ને જો ૮ ખીજા વર્ગમાં ને ૩ ત્રીજા વર્ગમાં જાય હોત તો તેઓને કેટલા પૈસાનો ખર્ચાવ થાત?

૧૬—શિ. પે.	૧૭—શિ. પે.	૧૮ મિ. સ	૫૫૫૩૧૫
૨ ૬	૧૫ ૬	૬ ૧૩	૫
૩૫	૩૬૫	૭૫	૧૫
૪ ૧ ૮	૨૮૬ ૧૭ ૬	૩ ૮૬ ૧૫	૭૫ દિ.
૬૦			

૨૮૫૦ ૦ ૬૪.	પૌ. શિ. પે.	૧૯—કવા. બુ. પે.	૩
	૪૦૦ ૦ ૦	૨ ૩ ૪	૩૫૫
અહ.	૨૮૬ ૧૭ ૬	૧૦૬૫	૧૦૬૫
૫	૧૧૩ ૨ ૬	૨૭૩૧૦ ૪ ૦	
૭			
૩૫ ૬.			

૨૦—આં. પે. ઝા.	૨૧—આં. પે.	૨. આં. પે.
૨ ૧૧ ૧૭	૧ વર્ગ ૨ ૮	૦ X ૮=
૪૮	૨,, ૧ ૧૦	૮ X ૩=
૧૦ ૪ ૨ ૦		૨૫ જવાબ.
પે. ઝા.	૨,, ૧ ૧૦	૮ X ૮=
૧૬ ૨૩	૩,, ૦ ૧૩	૪ X ૩=
૭૨		૧૩ ૫ ૪
૫ ૧૧ ૧૭ ૦	૩. આં. પે.	૨ ૮ ૦
૧૦ ૪ ૨ ૦	૨૫ ૦ ૦	૧૫ ૧૩ ૬
૧૬ ૩ ૧૯ ૦	૧૫ ૧૩ ૪ ૨	
	૬ ૨ ૮	

૧ લાને ખીજા વર્ગનું ભાડું.
 ૨ જાને ત્રીજા , ,
 ૩ બચાવ થાત. જવાબ.

११ विविध भागाकार-

१—पौं. शि. पें. पौं. शि. पें.	२—पौं. शि. पें. पौं. शि. पें.
४१) ७१२ १८ ७ $\frac{१}{४}$ (१७ ७ ८ $\frac{१}{४}$ ७.	१३२) ३१८ २ ८ (२ ८ ४ $\frac{१}{४}$
४१	२६४
३०२	५५
२८७	२०
१५	१३२) ११०२ (८ शि.
२०	१०५६
४१) ३१८ (७ शि.	८६
२८७	१२
३१	१३२) ५६१ (४ पें.
१२	५२८
४१) ३७८ (८ पें.	३३
३६८	४
१०	१३५) १३२ (१
४	१३२
४१) ४१ (१. ३१.	
४१	

३ पौं. शि. पें.	४ पौं. शि. पें.	५ पौं. शि. पें.
१३) ३७५ १३ ५ $\frac{१}{२}$	१२३) १३७५ १३ ६ $\frac{३}{४}$	४२) ३६२ १८ १० $\frac{१}{२}$
२८ १७ ११ $\frac{३}{४}$	११ ३ ८ $\frac{१}{४}$	८ १२ १० $\frac{३}{४}$

६ पौं. शि. पें.	७ पौं. शि. पें.	८ पौं. शि. पें.
१०८) ३७४ १८ ३	३६०) १५५६ ५ ०	३१०) ५१३ ८ ८
३ ८ ५ $\frac{१}{४}$	० ८ ७ $\frac{३}{४}$	० ३ ३ $\frac{३}{४}$

૯—પૌ. શિ. પૌ. પૌ. શિ. પૌ.	૧૦—ઝિર. રૂ. પૌ. ઝિ. પૌ.
૨૨ ૧૫ ૭ $\frac{1}{2}$ + ૩ ૧૫ ૧૧ $\frac{1}{2}$	૨૩૬૬ ૩ ૩૬ + ૯૧ ૬
પૌ. ૧૫. પૌ. રૂ.	ઝિ. રૂ. પૌ. પૌ.
૨૨ ૧૫ ૭ $\frac{1}{2}$ = ૨૧૮૭૦	૨૩૬૬ ૩ ૩૬ = ૩૭૮૭૧૬
૩ ૧૫ ૧૧ $\frac{1}{2}$ = ૩૬૪૫	૯૧ ૦ ૬ = ૧૪૫૬૬
૩૬૪૫) ૨૧૮૭૦	૧૮૫૬૬) ૩૭૮૭૧૬
૬ જવાબ.	૨૬ જવાબ.

૧૧—હં કવા. પૌ. હં કવા. પૌ.	૧૨—મા. રૂ. પૌ. મા. રૂ. પૌ.
૮૧ ૧ ૧૬ + ૧ ૩ ૧૬	૫૧૩ ૪ ૨૩ + ૧૭ ૫ ૨૭
હં. કવા. પૌ. પૌ.	મા. રૂ. પૌ. પૌ.
૮૧ ૧ ૧૬ = ૮૧૧૬	૫૧૩ ૪ ૨૩ = ૧૬૪૩૪૩
૧ ૩ ૧૬ = ૨૧૨	૧૭ ૫ ૨૭ = ૫૬૬૭
૨૧૨) ૮૧૧૬	૫૬૬૭) ૧૬૪૩૪૩
૪૩ જવાબ.	૨૮ જવાબ.

- ૧૩—૧૫ આરબી થોડાની કિંમત ૬૫૦ પૌંડ છે તો દરેકની કેટલી ?
- ૧૪—૧૬ માણસના ભાગ વચ્ચે રૂ. ૯૬ ની સોરલીની ઝેક ટીકીટ લીધી તેમાં તેને ૬૨૩૫ રૂ. ૧૨ આનાની સોરલી આવી ત્યારે દરેકને ઝેમાં શું નફો થયો?
- ૧૫—ઝેક ઝેતર ૧૨ શિ. ને ૩ પૌં. લેખે ભાડે આપ્યું તેનું ભાડું ૩૩૧ પૌં. ૭ શિ. ૩ પૌં. આપેલે ત્યારે તે કેટલા ઝેકનું ઝેતર હતું?
- ૧૬—ઝેક ટુકાનનું વર્ષ દાહાડાનું ભાડું ૧૨૮ પૌં. ૧૧ શિ. ૨ પૌં. છે તો મહિનાનું કેટલું ?
- ૧૭—૨૮ માણસે ૫૪૦ યાર્ડ ને ૩ કવા. કપડું ભાગ વચ્ચે લીધું તો દરેકને ભાગે કેટલું આપ્યું?
- ૧૮—ઝેક વેપારીએ ૭ ટન ને ૫ હં. ખાંડ ૨૯૦૦ રૂ. લીધી તેમાં તેને બધા ઉપર ૭૨ રૂ. ૮ આ. નફો આપે છે તો ૧ હં. કેમ વેચવી?
- ૧૯—ઝેક માણસે વરુ દહાડે ૬૪૫ પૌં. ૪ શિ. ૬ પૌં. કમાવેલે ને ૨૮૨ પૌં. ૧૮ શિ. ૮ પૌં. ખર્ચ કરેલો તો તે ઝેક આઠવાડીએ કેટલું બચાવશે?

૩૫

૨૦--એક માણસે દરેક બીખારીને ૨ શિ. ૩ પેં. લખે ૭૨ પૌં. ૬ શિ. ૫ પેં. વેહેથી ત્યારે બીખારી કેટલા હશે?

૨૧--એક માણસને ૧૫ પૌં. ૭ પેં. ૨ ફા. દેવું છે તે દરરોજ ૨ શિ. ૪ પેં. કમાય છે તે ૯૫ પૌં. ખર્ચ કરે છે તે બાકીનું તેને આપે છે તો તેને એ દેવું આપતાં કેટલો વખત લાગશે?

૧૩	પૌં. શિ. પેં.	૧૪	રૂ. આ.	૧૫	પૌં. શિ. પેં. પેં
૧૫)	૬૫૦ ૦ ૦		૬૨૩૫-૧૨		૩૩૧ ૭ ૩=૭૯૫૨૭
	<u>૪૩ ૬ ૮</u>		૯૬-૦		૧૨ ૩=૧૪૭
		૧૬)	૬૧૩૯-૧૨	૧૪૭)	૭૯૫૨૭.
			૩૮૩-૧૧-૯		૫૪૧ એકર જવાબ.

૧૬	પૌં. શિ. પેં.	૧૭	યા કવાટર.
	૧૨)૧૨૮ ૧૧ ૨		૨૮)૫૪૦ ૩
	<u>૧૦ ૧૪ ૩૪</u>		<u>૧૯ ૧ ૧</u>

૧૮	૭ ટ. ૫ હં.=૧૪૫ હં. રૂ. આ. ૨૬૦૦ ૦ મુદલ. ૭૨ ૮ નફો. ૧૪૫)૨૬૭૨-૮ ૨૦-૮ જવાબ.	૧૯	પૌં. શિ. પેં. ૬૪૫ ૪ ૯ ૨૬૨ ૧૮ ૯ ૫૨)૩૫૨ ૬ ૦ ૬ ૧૫ ૬ જવાબ.
----	---	----	--

૨૦--૭૨ પૌં. ૬ શિ. ૫ પેં=૧૭૩૫૭ પૌં.	૨૧-પૌં. શિ. પેં. ફા. ફા.
૨ શિ. ૩ પેં.= ૨૭ પેં.	૧૫ ૦ ૭ ૨=૧૪૬૩૦
	૨ ૪ ૦= ૧૧૨
	૯ ૨= ૩૮

૨૭)૧૭૩૫૭	૧૧૨
૬૪૧ બીખારી જ.	૩૮ ૭૬) ૧૪૪૩૦
	૭૪ ૧૮૫ દહાડા. જ.

૧૨. એકસરસાઈ ૧૩ મી.

૧-૮૩૫ ગિનીના પૌંડ કેટલા? અને ૫૩૮ પૌંડની અડધી ગિની કેટલી?

$$\begin{array}{r}
 ૮૩૫ \text{ ગિની} \\
 ૨૧ \\
 \hline
 ૨૦) ૧૭૫૩૫ \\
 ૮૭૬-૧૫ \text{ શિલિંગ.} \\
 \text{પૌં. શિ.} \\
 \hline
 ૮૭૬ ૧૫ \text{ જવાબ.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 ૫૩૮ \text{ પૌંડ} \\
 ૨૦ \\
 \hline
 ૧૦૭૬૦ \text{ શિલિંગ.} \\
 ૨ \\
 \hline
 ૨૧) ૨૧૫૨૦ \\
 ૧૦૨૪-૧૬ \text{ અ. શિ.} = ૮ \text{ શિ.} \\
 \text{અ. ગિ. શિ.} \\
 \hline
 ૧૦૨૪ ૮ \text{ જવાબ.}
 \end{array}$$

૨-૭૬૦ અડધા કૌંનની ગિની કેટલી?

$$\begin{array}{r}
 ૭૬૦ \text{ અડધા કૌંન} \\
 ૫ \\
 \hline
 ૨) ૩૮૦૦ \\
 ૨૧) ૧૬૦૦ \text{ શિલિંગ.} \\
 ૬૦-૧૦ \text{ શિલિંગ.} \\
 \text{ગિ. શિ.} \\
 \hline
 ૬૦ ૧૦ \text{ જવાબ.}
 \end{array}$$

અને ૬૭૦ અડધી ગિનીના અડધા કૌંન કેટલા?

$$\begin{array}{r}
 ૬૭૦ \text{ અડધી ગિની} \\
 ૨૧ \\
 \hline
 ૨) ૧૪૦૭૦ \\
 ૭૦૩૫ \text{ શિલિંગ.} \\
 ૨ \\
 \hline
 ૫) ૧૪૦૭૦ \\
 ૨૮૧૪ \text{ અડધા કૌંન.} \\
 \text{અ. કૌં.} \\
 \hline
 ૨૮૧૪ \text{ જવાબ.}
 \end{array}$$

૩-૩૨૫ કાગિનની અડધી ગિની કેટલી? અને ૨૫૩ ગિનીના કાગિન કેટલા?

$$\begin{array}{r}
 ૩૨૫ \text{ કાગિન} \\
 ૫ \\
 \hline
 ૧૬૨૫ \text{ શિલિંગ.} \\
 ૨ \\
 \hline
 ૨૧) ૩૨૫૦ \text{ અ. શિ.} \\
 ૧૫૪-૧૬ = ૮ \text{ શિ.} \\
 \text{અ. ગિ. શિ.} \\
 \hline
 ૧૫૪ ૮ \text{ જવાબ.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 ૨૫૩ \text{ ગિની.} \\
 ૨૧ \\
 \hline
 ૫) ૫૩૧૩ \text{ શિલિંગ.} \\
 ૧૦૬૨-૩ \text{ શિલિંગ.} \\
 \text{કા. શિ.} \\
 \hline
 ૧૦૬૨ ૩ \text{ જવાબ.}
 \end{array}$$

૪-૧૮૭૫૬ ચાર પેન્સના કાગિન
કેટલા ?

૧૮૭૫૬ ચાર પેન્સ

૪

૧૨)૭૫૦૨૪ પેન્સ.

૫)૬૨૫૨ શિલિંગ.

૧૨૫૦-૨ શિલિંગ.

કાગિ. શિ.

૧૨૫૦ ૨ જવાબ.

અને ૩૭૦૦ અડધા કાગિનની
ચાર પેન્સ કેટલા ?

૩૭૦૦ અ. કા.

૫

૨)૧૮૫૦૦

૯૨૫૦ શિલિંગ.

૧૨

૪)૧૧૧૦૦૦ પેન્સ

૨૭૭૫૦ ચાર પેન્સ.

ચાર પેન્સ.

૨૭૭૫૦ જવાબ.

અ-૩૬ પૌં. ૧૭ શિલિંગ ૬ પે-
ન્સના કાગિન કેટલા ?

૩૬ પૌંડ ૧૭ શિ. ૬ પેન્સ.

૨૦

૭૩૭ શિલિંગ

૧૨

૧૨)૮૮૫૦ પેન્સ

૫)૭૩૭-૬ પેન્સ.

૧૪૭-૨ શિલિંગ.

કા. શિ. પેં.

૧૪૭ ૨ ૬ જવાબ.

અને ૨૭ પૌંડ ૫ શિલિંગ ૪ પે-
ન્સની છ પેન્સ કેટલી ?

૨૭ પૌં. ૫ શિ. ૪ પેં.

૨૭ ૫ ૪

૨૦

૫૪૫ શિલિંગ.

૧૨

૬)૬૫૪૪ પેન્સ.

૧૦૮૦-૪ પેન્સ.

છ પેં. પેં.

૧૦૮૦ ૪ જવાબ.

૬-૧૦૦ અડધી ગિનીની ચાર પેન્સ
કેટલી ?

૧૦૦ અડધી ગિની

૨૧

૨)૨૧૦૦

૧૦૫૦ શિલિંગ.

૧૨

૪)૧૨૬૦૦૦ પેન્સ.

૩૧૫૦ ચાર પેન્સ.

ચાર પેન્સ.

૩૧૫૦ જવાબ.

અને ૧૦૦ પૌંડની સાત શિલિંગ
કેટલી ?

૧૦૦ પૌંડ.

૨૦

૭)૨૦૦૦ શિલિંગ.

૨૮૫-૫ શિલિંગ.

સાત શિ. શિ.

૨૮૫- ૫ જવાબ.

૧૭—૧ હેડેડવેટ ૨ પાંડ અંગ્રેજી
વેપારીના તોલનાં તેના અંગ્રે-
જી સોનીનાં તોલના પાંડ કેટલા ?

૧ હં. ૦ કના. ૨ પૌં.

૪

૪ કવાટર

૨૮

૧૧૪ પૌંડ.

૭૦૦૦

૨૪)૭૯૮૦૦૦ ગ્રેન

૨૦)૩૩૨૫૦ પેનીવેટ.

૧૨)૧૬૬૨-૧૦ પેનીવેટ.

૧૩૮-૬ ઓંસ.

પૌં. ઓં. પેની.

૧૩૮ ૬ ૧૦ જવાબ.

અને ૧૬ પેનીવેટના અંગ્રેજી વેદાના
તોલના પાંડ કેટલા ?

૧૬ પેનીવેટ.

૨૪

૨૦)૩૮૪ ગ્રેન.

૩)૧૯-૪ ગ્રેન.

૬-૧ રકૂપલ.

દ્રામ. રકૂ. ગ્રેન

૬ ૧ ૪ જવાબ.

અંગ્રેજી વેપારીના તોલના ૨૦
પાંડ છે તેના અંગ્રેજી સોનીના
તોલનાં પાંડ કેટલા ?

૨૦ પૌંડ.

૭૦૦૦

૨૪)૧૪૦૦૦૦ ગ્રેન.

૨૦)૫૮૩૩૩-૮ ગ્રેન.

૧૨)૨૯૧-૧૩ પેનીવેટ.

૨૪-૩ ઓંસ

પૌં. ઓં. પેની ગ્રે.

૨૪ ૩ ૧૩ ૮ જવાબ.

અને ૫ દ્રાંમ અંગ્રેજી વેદાનાં તો-
લનાં છે તેના અંગ્રેજી સોનીનાં
તોલનાં પાંડ કેટલા ?

૫ દ્રા.

૩

૧૫ રકૂપલ.

૨૦

૨૪)૩૦૦ ગ્રેન.

૧૨-૧૨ ગ્રેન.

પેની. ગ્રે.

૧૨ ૧૨ જવાબ.

૯ ૪૭૮ ઇંગ્લિશ મિલના ચાર્ડ કેટલા? અને ૧૪ હાથના કુટ કેટલા?
૪૭૮ ઇ. મિલ. ૧૪ હાથ.

૫
૬) ૨૩૯૦ કવાટર.
૫૯૭-૨ કવાટર
ચાર્ડ કવાટર
૫૯૭ ૨ જવાબ.

૪
૧૨) ૫૬ ઇ.મ.
૪-૮ ઇ.મ.
કુટ. ઇ.મ.
૪ ૮ જવાબ.

૧૦ ૫૦૦ વામના ચાર્ડ કેટલા? અને ૫ ફરજાંગના વામ કેટલા?
૫૦૦ વામ ૫ ફરજાંગ.

૬
૩) ૩૦૦૦ કુટ.
૧૦૦૦
૧૦૦૦ ચાર્ડ જવાબ.

૨૨૦
૧૧૦૦ ચાર્ડ.
૩
૬) ૩૩૦૦
૫૫૦ વામ.
૫૫૦ વામ જવાબ.

૧૩. એકસરસાઈઝ ૧૪ મી.

૧-૩૭ કુટ ૨ ઇ.મ. X ૨ કુટ ૬ ઇ.મ.
૩૭ કુટ ૨ ઇ.મ. = ૪૪૬ ઇ.મ.
૨ કુટ ૬ ઇ.મ. = ૩૩ ઇ.મ.
• ૩૩ X ૪૪૬ = ૧૪૭૧૮ ચો. ઇ.મ.
૧૪૪) ૧૪૭૧૮ ચો. ઇ.મ.
૯) ૧૦૨-૩૦ ચો. ઇ.મ.
૧૧-૩ ચો. કુ.
ચો.વા. ચો.કુ. ચો.ઇ.
૧૧ ૩ ૩૦ જવાબ.

૨-૨૩ કુટ X ૩ કુટ ૫ ઇ.મ.
૨૩ કુટ = ૨૭૬ ઇ.મ.
૩ કુટ ૫ ઇ.મ. = ૪૧ ઇ.મ.
૪૧ X ૨૭૬ = ૧૧૩૧૬ ચો. ઇ.મ.
૧૪૪) ૧૧૩૧૬ ચો. ઇ.મ.
૯) ૭૮-૮૪ ચો. ઇ.મ.
૮-૬ ચો. કુટ.
ચો.વા. ચો.કુ. ચો.ઇ.
૮ ૬ ૮૪ જવાબ.

૩ ૩ યાર્ડ ૨ ઇંચ $\times 3$ ફુટ.
 ૩ યાર્ડ ૨ ઇંચ = ૧૧૦. ઇંચ
 ૩ ફુટ = ૩૬ ઇંચ
 ૩૬ $\times 110 = 3960$ ચો. ઇં.
 ૧૪૪) ૩૯૬૦ ચો. ઇંચ
 ૯) ૨૭-૭૨ ચો. ઇંચ.

૩-૦ ચો. ફુટ
 ચો. યા. ચો. ફુ. ચો. ઇં.
 ૩ ૦ ૭૨ જવાબ.

૧ ૧ યાર્ડ ૧ ફુટ $\times ૨$ યાર્ડ ૧ ઇંચ,
 ૧ યાર્ડ ૨ ફુટ = ૬૦ ઇંચ.
 ૧ યાર્ડ ૧ ઇંચ = ૩૭ ઇંચ.
 ૩૭ $\times ૬૦ = ૨૨૨૦$ ચો. ઇંચ
 ૧૪૪) ૨૨૨૦ ચો. ઇંચ.

૯) ૧૫-૬૦ ચો. ઇંચ.

૧-૬ ચો. ફુટ
 ચો. યા. ચો. ફુ. ચો. ઇં.
 ૧ ૮ ૬૦ જવાબ.

૫ ૧૫ ફુટ ૭ ઇંચ $\times ૧૧$ ફુટ ૧૧ ઇં.
 ૧૫ ફુ. ૭ ઇંચ = ૧૮૭ ઇંચ.
 ૧૧ ફુ. ૧૧ ઇંચ = ૧૪૩ ઇંચ
 ૧૪૩ $\times 187 = 26741$ ચો. ઇંચ.
 ૧૪૪) ૨૬૭૪૧ ચો. ઇંચ
 ૯) ૧૮૫-૧૦૧ ચો. ઇંચ

૨૦-૫ ચો. ફુટ.
 ચો. યા. ચો. ફુ. ચો. ઇં.
 ૨૦ ૫ ૧૦૧ જવાબ.

૬ ૨૨ ફુટ, ૫ ઇંચ $\times ૩$ યાર્ડ
 ૨૨ ફુ. ૫ ઇંચ = ૨૬૯ ઇંચ
 ૩ યાર્ડ = ૧૦૮ ઇંચ.
 ૧૦૮ $\times ૨૬૯ = 28732$ ચો. ઇં.
 ૧૪૪) ૨૮૭૦૫૨ ચો. ઇં.

૯) ૨૦૧-૧૦૮ ચો. ઇંચ.

૨૨-૩ ચો. ફુટ.
 ચો. યા. ચો. ફુ. ચો. ઇં.
 ૨૨ ૩ ૧૦૮ જવાબ.

૭-૧૦ યાર્ડ ૨ ફુટ લાંબા અને
 ૫ યાર્ડ ૧ ફુટ પોહાળા એવા એક
 ઓરડાનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થશે?

યાર્ડ. ફુટ. ફુટ. ફુટ.
 ૧૦ ૨ = ૩૨ ૩૨
 ૫ ૧ = ૧૬ ૧૬

૯) ૫૧૨ ચો. ફુ.
 ૫૬-૮ ચો. ફુ.

ચો. યા. ચો. ફા.
 ૫૬ ૮ જવાબ.

૮-૨૬ ફુટ પોહાળા અને ૩૨ ફુ
 ૮ લાંબા એવા એક ઓરડામાં પાંચ
 રવાને ગાલીઓ ફેટલા ચોરસ યાર્ડ
 નોંધશે?

૨૬ ફુટ $\times ૩૨$ ફુટ = ૮૩૨ ચો. ફુટ

૯) ૮૩૨ ચો. ફુટ.

૯૨-૪ ચો. ફુટ.

ચો. યાર્ડ ચો. ફુટ.
 ૯૨ ૪ જવાબ.

૯—જેની લાંબાઈ ૫ ફૂટ ૭ ઇંચ છે
અને પોહિાળાઈ ૧ ફૂટ ૧૦ ઇંચ છે
એવા ૧ પગથરની સપાટી કેટલી થશે?

$$\begin{aligned} ૫ ફૂટ ૭ ઇંચ &= ૬૭ ઇંચ. \\ ૧ ફૂટ ૧૦ ઇંચ &= ૨૨ ઇંચ. \\ ૨૨ \times ૬૭ &= ૧૪૭૪ \text{ ચો. ઇંચ.} \\ ૧૪૪) ૧૪૭૪ \text{ ચો. ઇંચ.} \\ ૯) ૧૦-૩૪ \text{ ચો. ઇંચ.} \\ ૧-૧ \text{ ચો. ફૂટ} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} \text{ચો. યાર્ડ. ચો. ફૂટ. ચો. ઇં.} \\ ૧ \quad ૧ \quad ૩૪ \text{ જવાબ.} \end{array}$$

૧૦—જેની એક બાજુ ૪૬ ફૂટ ૮
ઇંચ છે એવા એક ચોસ મકાનનું
ક્ષેત્રફળ કેટલું?

$$\begin{aligned} ૪૬ ફૂટ ૮ ઇંચ &= ૫૬૦ ઇંચ. \\ ૪૬ ફૂટ ૮ ઇંચ &= ૫૬૦ ઇંચ. \\ ૫૬૦ \times ૫૬૦ &= ૩૧૩૬૦૦ \text{ ચો. ઇં.} \\ ૧૪૪) ૩૧૩૬૦૦ \text{ ચો. ઇં.} \\ ૯) ૨૧૭૭-૧૧૨ \text{ ચો. ઇં.} \\ ૨૪૧-૮ \text{ ચો. ફૂટ.} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} \text{ચો. યાર્ડ. ચો. ફૂટ. ચો. ઇં.} \\ ૨૪૧ \quad ૮ \quad ૧૧૨ \text{ જવાબ.} \end{array}$$

૧૧—૧૭ ફૂટ લાંબા, ૧૨ ફૂટ ૭ ઇંચ
પોહિાળા અને ૮ ફૂટ ૫ ઇંચ ઊંચા
એવા એક ઝોરડો છે તેને ચાહિંટા-
ડવાને કાગળ કેટલા ચો. યાર્ડ લાગશે?

$$\begin{aligned} (૧૭ ફૂટ + ૧૨ ફૂટ ૭ ઇંચ) \times ૨ &= \\ ૫૯ ફૂટ ૨ ઇંચ \text{ ઝોરડાનો ધેરાવો} \\ ૫૯ ફૂટ ૨ ઇંચ &= ૭૧૦ ઇંચ. \\ ૮ ફૂટ ૫ ઇંચ &= ૧૦૧ ઇંચ. \\ ૧૦૧ \times ૭૧૦ &= ૭૧૭૧૦ \text{ ચો. ઇંચ.} \\ ૧૪૪) ૭૧૭૧૦ \text{ ચો. ઇંચ.} \\ ૯) ૪૯૭-૧૪૨ \text{ ચો. ઇંચ.} \\ ૫૫-૨ \text{ ચો. ફૂટ.} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} \text{ચો. યાર્ડ. ચો. ફૂટ. ચો. ઇંચ.} \\ ૫૫ \quad ૨ \quad ૧૪૨ \text{ જવાબ.} \end{array}$$

૧૨—૧૮ ફૂટ ૩ ઇંચ લાંબા અને
૮ ફૂટ ૬ ઇંચ ઊંચા એવા એક
ચોરસ ઝોરડાની કૂરેડાળ કરવી છે
તે કેટલા ચોરસ યાર્ડ નોઈશે?

$$\begin{aligned} ૧૮ ફૂટ ૩ ઇંચ \times ૪ &= ૭૩ ફૂટ ઝો- \\ રડાનો ધેરાવો. \\ ૭૩ ફૂટ. \\ ૮ \frac{૧}{૨} \\ ૯) ૬૨૦ \frac{૧}{૨} \text{ ચો. ઇં.} \\ ૬૮-૮ \text{ ચો. ફૂ.} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} \text{ચો. યાર્ડ. ચો. ફૂટ. ચો. ઇં.} \\ ૬૮ \quad ૮ \quad ૭૨ \text{ જવાબ.} \end{array}$$

૧૪. એકસરસાઈઝ. ૧૫ મી.

૧-ચો.યાડ. ચો.કુ. ચો.ઈ'ચ ફૂટ ઈ'.

૫ ૬ ૧૫ ÷ ૧૮ ૭

ચો.યાડ ફૂટ ઈ'ચ ઈ'ચ.

૫ ૬ ૧૫ = ૭૩૫૯

ફૂટ ઈ'ચ. ઈ'ચ.

૧૮ ૭ = ૨૨૩

ચો.ઈ'ચ.

૨૨૩)૭૩૫૯

૧૨)૩૩-૦ ઈ'ચ.

૨-૯ ઈ'ચ.

ફૂટ. ઈ'ચ.

૨ ૯ જવાબ.

૨-ચો.યાડ ફૂટ ઈ'ચ. ફૂટ. ઈ'ચ.

૧૧ ૩ ૧૨૯ ÷ ૨ ૬

ચો.યાડ ફૂટ. ઈ'ચ. ચો.ઈ'ચ.

૧૧ ૩ ૧૨૯ = ૧૪૮૧૭

ફૂટ. ઈ'ચ. ઈ'ચ

૨ ૬ = ૩૩

ચો.ઈ'ચ.

૩૩)૧૪૮૧૭

૧૨)૪૪૯-૦ ઈ'ચ.

૩)૩૭-૫ ઈ'ચ.

૧૨-૧ ફૂટ.

યાડ. ફૂટ. ઈ'ચ.

૧૨ ૧ ૫ જવાબ.

૩-ચો.યાડ ફૂટ ઈ'ચ ફૂટ ઈ'ચ.

૮ ૬ ૮૪ ÷ ૫ ૯

ચો.યાડ ફૂટ. ઈ'ચ ચો.ઈ'ચ.

૮ ૬ ૮૪ = ૧૧૩૧૬

ફૂટ ઈ'ચ ઈ'ચ.

૫ ૯ = ૬૯

ચો.ઈ'ચ.

(૯)૧૧૩૧૬

૧૨)૧૬૪-૦ ઈ'ચ

૩)૧૩-૮ ઈ'ચ.

૪-૧ ફૂટ

યાડ. ફૂટ. ઈ'ચ.

૪ ૧ ૮ જવાબ.

૪-ચો.યાડ ફૂટ ઈ'ચ ફૂટ

૧૭ ૪ ૨૪ ÷ ૨૩

ચો.યાડ ફૂટ ઈ'ચ ચો.ઈ'ચ.

૧૭ ૪ ૨૪ = ૨૨૬૩૨

ફૂટ ઈ'ચ ઈ'ચ.

૨૩ ૦ = ૨૭૬

ચો.ઈ'ચ.

૨૭૬)૨૨૬૩૨

૧૨)૮૨-૦ ઈ'ચ.

૩)૬-૧૦ ઈ'ચ.

૨-૦ ફૂટ.

યાડ ફૂટ ઈ'ચ.

૨ ૦ ૧૦ જવાબ.

૫-ચો.યાડ કુટ ઇ'ચ. યા. કુ. ઇ'.

$$૧૭ \ ૦ \ ૪૫ \div ૧૮ \ ૧ \ ૬$$

ચો.યાડ કુટ ઇ'ચ ચો.ઇ'ચ.

$$૧૭ \ ૦ \ ૪૫ = ૨૨૦.૭૭$$

યાડ કુટ ઇ'ચ ઇ'ચ.

$$૧૮ \ ૧ \ ૬ = ૬૬૬$$

ચો.ઇ'ચ.

$$૬૬૬)૨૨૦.૭૭$$

$$૧૨)૩૩-૦ \ ૬'ચ.$$

$$૨-૬ \ ૬'ચ.$$

કુટ ઇ'ચ.

૨ ૬ જવાબ.

૬-ચો.યાડ કુટ ઇ'ચ કુટ ઇ'ચ.

$$૪૨ \ ૧ \ ૫૦ \div ૨૩ \ ૧૦$$

ચો.યાડ કુટ ઇ'ચ ચો.ઇ'ચ.

$$૪૨ \ ૧ \ ૫૦ = ૫૪૬૨૬$$

કુટ ઇ'ચ ઇ'ચ.

$$૨૩ \ ૧૦ = ૨૮૬$$

ચો.ઇ'ચ.

$$૨૮૬)૫૪૬૨૬$$

$$૧૨)૧૬૧$$

$$૩)૧૫-૧૧ \ ૬'ચ.$$

$$૫-૦ \ ૬૨.$$

યાડ કુટ ઇ'ચ.

$$૫ \ ૦ \ ૧૧ \ ૬'ચ.$$

૭-૧૧ કુટ. ૧૧ ઇ'ચ પોહોળો એક
ઓરોછિ, અને તેમાં બિછાવવાને
૧૭ ચોરસ યાડ ૨ કુટ ૧૩૧ ઇ'ચનો
ગલીચો નોઈએછ, તો તે ઓરડા
ની કાંબાઈ કેટલી હશે ?

ચો.યાડ. કુટ. ઇ'ચ. ચો.ઇ'ચ

$$૧૭ \ ૨ \ ૧૩૧ = ૨૨૪૫૧$$

કુટ. ઇ'ચ. ચો.ઇ'ચ.

$$૧૧ \ ૧૧ = ૧૪૩ \ ૫૦.$$

ચો.ઇ'ચ.

$$૧૪૩)૨૨૪૫૧$$

$$૧૨)૧૫૭ \ ૬'ચ$$

$$૧૩-૧ \ ૬'ચ$$

કુટ ઇ'ચ

$$૧૩ \ ૧ \ ૬'ચ$$

૮-એક સમકોન મકાનની એક
બાજુ ૨૬ યાડ ૫ ઇ'ચછે અને તે
નું ક્ષેત્રફલ ૬૮૩ ચોરસ યાડ ૨ કુ
ટ ૨૫ ઇ'ચછે, તો તે સમચોરસ
ની રીતે ?

ચો.યાડ કુટ ઇ'ચ ચો. ઇ'ચ

$$૬૮૩ \ ૨ \ ૨૫ = ૮૮૫૪૮૧ \ ૬'ચ$$

યાડ કુટ ઇ'ચ ચો. ઇ'ચ

$$૨૬ \ ૦ \ ૫ = ૮૪૧$$

ચો. ઇ'ચ

$$૮૪૧)૮૮૫૪૮૧$$

$$૧૨)૮૪૧-૦$$

$$૩)૭૮-૫ \ ૬'ચ$$

$$૨૬-૦ \ ૬૨$$

યાડ કુટ ઇ'ચ

$$૨૬ \ ૦ \ ૫ \ ૬'ચ$$

૯-૨૬ કુટ પોહોળો અને ૩૫ કુટ
લાંબા એક ઓરોછિ તેમાં ગલીચો
બિછાવવાનેછે તે ૨ કુટ ૪ ઇ'ચ
પોહોળો મળેછે તો તે કેટલા યાડ
નોઈશે ?

૧૦-નો ૨ કુટ ૮ ઇ'ચ પોહોળા
ઇ'નાં કાગળ એક ઓરડાની દિવાલ
ચોટાડવાને ૨૮૮ યાડ નોઈએછ,
તો ૨ કુટ ૩ ઇ'ચ વાળા કાગળ
કેટલા નોઈશે ?

કુટ ઇંચ ચો.ઈંચ ચોરસઈંચ
 $૨૬ \times ૩૫ \times ૧૪૪ = ૧૩૧૦૪૦$

કુટ ઇંચ ઇંચ
 $૨ \times ૪ = ૨૮$ પો
 ચો. ઇંચ

$૨૮) ૧૩૧૦૪૦$

$૧૨) ૪૬૮૦$ ઇંચ.

$૩) ૩૯૦$ કુટ.

૧૩૦ યાર્ડ

ચાર્ડ

૧૩૦ જવાબ.

કુટ ઇંચ ઇંચ
 $૨ \times ૮ = ૩૨$ પો.

ચાર્ડ ઇંચ

$૨૮૮ = ૧૦૩૬૮$

ઇંચ ઇંચ ચો. ઇંચ

$૧૦૩૬૮ \times ૩૨ = ૩૩૧૭૭૬$

કુટ. ઇંચ. ઇંચ

$૨ \times ૩ = ૨૭$

ચોરસઈંચ.

$૨૭) ૩૩૧૭૭૬$

$૧૨) ૧૨૨૮૮$ ઇંચ.

$૩) ૧૦૨૪૦$ ઇંચ.

$૩૪૧-૧$ કુટ.

ચાર્ડ. કુટ.

૩૪૧ ૧ જવાબ.

૧૧—એક ચોરસ ચોરસાની ૧ બા
 જી ૧૮ કુટ ૬ ઇંચ છે, તો તેમાં
 ચાથરવાને ૨ કુટ ૩ ઇંચ પોહાળી
 જાદડી કેટલા ચાર્ડની જોઈશે ?

કુટ ઇંચ ઇંચ. ચો.ઈંચ.

$૧૮ \times ૬ = ૨૨૫ \times ૨૨૫ = ૫૦૬૨૫$

કુટ ઇંચ ઇંચ.

$૨ \times ૩ = ૨૭$

ચો.ઈંચ

$૨૭) ૫૦૬૨૫$

$૧૨) ૧૮૭૫$

$૩) ૧૫૬-૩$ ઇંચ

$૫૨-૦$ કુટ.

ચાર્ડ ઇંચ.

૫૨ ૩ જવાબ.

૧૨—જો ઉપલા (૧૧માં) દાખલામાં
 બતાવેલા ચોરસ ૧૩ કુટ ૪ ઇંચ
 જમો હોય તો ૧ કુટ ૪ ઇંચ પોહાળી
 ઇંચો કેટલા ચાર્ડ કાગળ જોઈશે ?

કુટ. ઇંચ. ઇંચ.

$૧૮ \times ૬ = ૨૨૫$

$૧૩ \times ૪ = ૧૬૦$

ઇંચ ઇંચ ચોરસઈંચ

$૨૨૫ \times ૧૬૦ = ૩૬૦૦૦$

ચો.ઈંચ. ચો.ઈંચ.

$૩૬૦૦૦ \times ૪ = ૧૪૪૦૦૦$

કુટ. ઇંચ ઇંચ.

$૧ \times ૪ = ૧૬$

$૧૬) ૧૪૪૦૦૦$

$૧૨) ૯૦૦૦$

$૩) ૭૫૦$

ચાર્ડ. ૨૫૦

૨૫૦ જવાબ.

૧૫. એકસરસાઈ ૧૬ મી.

— ૦ —

૧—૧૮ કુટ. ૯ ઇંચ X ૧૩ કુટ. ૬
ઇંચ X ૮ કુટ. ૪ ઇંચ.

કુટ. ઇંચ ઇંચ,

૧૮ ૯ = ૨૨૫

૧૩ ૬ = ૭૮

૮ ૪ = ૩૨

ઇંચ. ઇંચ. ઇંચ. ઘનઇંચ.

૨૨૫ X ૭૮ X ૩૨ = ૫૬૦૦૦૦

ઘન ઇંચ.

૧૭૨૮)૫૬૦૦૦૦

૨૭)૨૦૮૩-૫૭૬ ઘન ઇંચ.

૭૭-૪ ઘન કુટ.

ઘન યાર્ડ. ઘ. કુટ. ઘ. ઇંચ.

૭૭ ૪ ૫૭૬ જવાબ.

૨—૩ કુટ. ૯ ઇંચ X ૬ કુટ. ૮

ઇંચ X ૨ કુટ. ૧ ઇંચ. ;

કુટ. ઇંચ ઇંચ.

૩ ૯ = ૨૭

૬ ૮ = ૪૮

૨ ૧ = ૨

ઇંચ ઇંચ ઇંચ ઘન ઇંચ.

૨૭ X ૪૮ X ૨ = ૨૦૧૬

ઘન ઇંચ.

૧૭૨૮)૨૦૧૬

૨૭)૫૨-૧૪૪ ઘન ઇંચ.

૧—૨૫ ઘન કુટ.

ઘન યાર્ડ. ઘન કુટ. ઘન ઇંચ.

૧ ૨૫ ૧૪૪ જવાબ

૩—૧૧ કુટ. ૩ ઇંચ. X ૩ કુટ. ૪

ઇંચ X ૧૦ કુટ. ૫ ઇંચ.

કુટ. ઇંચ. ઇંચ.

૧૧ ૩ = ૩૩

૩ ૪ = ૧૨

૧૦ ૫ = ૫૦

ઇંચ. ઇંચ. ઇંચ. ઘન ઇંચ.

૩૩ X ૧૨ X ૫૦ = ૧૯૮૦૦

ઘન ઇંચ.

૧૭૨૮)૧૯૮૦૦

૨૭)૭૩૦-૧૦૮૦ ઘન ઇંચ.

૧૪-૧૨ ઘન કુટ.

ઘ. યાર્ડ. ઘ. કુટ. ઘ. ઇંચ.

૧૪ ૧૨ ૧૦૮૦ જવાબ.

૪—૫ યા. X ૬ યા. ૨ કુટ. X ૪

કુટ. ૨ ઇંચ.

યાર્ડ. કુટ. ઇંચ. ઇંચ.

૫ ૦ ૦ = ૧૮૦

૬ ૨ ૦ = ૧૨૦

૦ ૪ ૨ = ૮

ઇંચ. ઇંચ. ઇંચ. ઘન ઇંચ.

૧૮૦ X ૧૨ X ૮ = ૧૭૨૮૦

ઘન ઇંચ.

૧૭૨૮)૧૭૨૮૦

૨૭)૬૩૦-૦ ઘન ઇંચ.

૪૬-૮ ઘન કુટ.

ઘ. યાર્ડ. ઘ. કુટ.

૪૬ ૮ જવાબ.

૫.-૭ ફૂટ. ૪ ઈંચ \times ૫ યાર્ડ \times
૮ ફૂટ. ૩ ઈંચ,

યાર્ડ. ફૂટ. ઈંચ ઈંચ.

• ૭ ૪ = ૮૮

૫ ૦ ૦ = ૧૮૦

• ૮ ૩ = ૯૬

ઈંચ. ઈંચ. ઈંચ. ધન ઈંચ.

૮૮ \times ૧૮૦ \times ૯૬ = ૧૫૧૮૧૬૦

ધન ઈંચ

૧૭૨૮) ૧૫૧૮૧૬૦

૨૭) ૯૦૭-૮૬૪ ધન ઈંચ.

૩૩-૧૬ ધન ફૂટ.

ધ.યાર્ડ ધ.ફૂટ. ધ.ઈંચ.

૩૩ ૧૬ ૮૬૪ જવાબ.

૭-એક ચોરસ તળિયાનું વાસણ છે
તેની એક બાજુ ૩ ફૂટ, અને
જાંચાઈ ૨ ફૂટ ૧૦ ઈંચ છે, તો
તેમાં કેટલા ધન ફૂટ પાણી ભરશે?

ફૂટ ઈંચ. ઈંચ.

૩ ૦ = ૩૬

૨ ૧૦ = ૩૪

ઈંચ. ઈંચ ઈંચ. ધન ઈંચ.

૩૬ \times ૩૬ \times ૩૪ = ૪૪૦૬૪

ધન ઈંચ.

૧૭૨૮) ૪૪૦૬૪

૨૫-૮૬૪ ધન ઈંચ.

ધન ફૂટ ધન ઈંચ.

૨૫ ૮૬૪ જવાબ.

૬-૮ ફૂટ. ૨ ઈંચ \times ૨ યાર્ડ \times ૬ ફૂટ
૮ ઈંચ.

યાર્ડ. ફૂટ. ઈંચ. ઈંચ.

૦ ૯ ૨ = ૧૧૦

૨ ૦ ૦ = ૭૨

૦ ૬ ૬ = ૮૦

ઈંચ. ઈંચ ઈંચ. ધન ઈંચ.

૧૧૦ \times ૭૨ \times ૮૦ = ૬૩૩૬૦૦

ધન ઈંચ.

૧૭૨૮) ૬૩૩૬૦૦

૨૭) ૩૩૬-૧૧૫૨ ધન ઈંચ.

૧૩-૧૫ ધન ફૂટ.

ધ.યાર્ડ. ધ.ફૂટ. ધ.ઈંચ.

૧૩ ૧૫ ૧૧૫૨ જવાબ.

૮-એક લાકડાની લંબાઈ ૨૦
ફૂટ, પેઢિયાઈ ૩ ફૂટ અને
જાંચાઈ ૨ ફૂટ ૬ ઈંચ છે તેનું
જઘન શું થશે?

ફૂટ. ઈંચ. ફૂટ.

૨ ૬ = ૨૬

ફૂટ. ફૂટ. ફૂટ. ધન ફૂટ

૨૦ \times ૩ \times ૨૬ = ૧૫૦

ધન ફૂટ.

૨૭) ૧૫૦

૫-૧૫ ધન ફૂટ.

ધનયાર્ડ. ધન ફૂટ.

૫ ૧૫

૯-એક ધન છે જેની એક બાજુ

૭ ફૂટ ૫ ઈંચ છે તો તેનું ધ

ન માપ કેટલું?

૧૦-એક ચોરસ તળાવ કરવાને
સાર તેમાંથી ૩૩૬ ધન યાર્ડ મ
ટોડી ખોદી કઢાડી, અને તેની
એક બાજુ ૧૨ યાર્ડ હતી ત્યારે
તે જાડું કેટલું થયું?

રૂટ. ઈ'ચ. ઈ'ચ.
 ૭ ૫ — ૮૬
 રી. ઈ. ઈ'ચ.
 ૮૬ X ૮૬ X ૮૬ =
 ૭૦૪૮૬૬ ઇ. ઈ'ચ.
 ઇ. ઈ.
 ૧૨૮)૭૦૪૮૬૬
 ૨૭)૬૦૭-૧૬૭૩ ઇ. ઈ'.
 ૧૫—૨ ઇ. ઇ.
 ઇ. ઇ. ઇ. ઇ.
 ૧૫ ૨ ૧૬૭૩ જવાબ.

ઇ. ઇ. ઇ. ઇ.
 ૩૩૬ X ૨૭ = ૯૦૭૨
 ઇ. ઇ. ઇ. ઇ. ઇ.
 ૧૨ X ૩ = ૩૬ X ૩૬ = ૧૨૯૬
 ઇ. ઇ.
 ૧૨૯૬)૯૦૭૨
 ૭ ઇ.
 ૭ ઇ. જવાબ.

૧૧-૫ ઇ. ૬ ઈ'ચ. જોડી અને
 ૧૦ ઇટ ૮ ઈ'ચ પોહોળી એવી
 એક પાઈછે, અને તેનું કુલ
 માપ ૭૦૪૦ ઇન ઇટ છે તો તેની
 લંબાઈ કેટલી?
 ઇન ઇટ. ઇન ઇટ. ઇન ઈ'ચ.
 ૭૦,૪૦ X ૧૭૨૮ = ૧૨૧૧૫૧૨૦
 ઇટ. ઈ'ચ ઈ'ચ.
 ૫ ૬ = ૬૬
 ૧૦ ૮ = ૧૦૮
 ઈ'ચ. ઈ'ચ ચાર ઈ'ચ.
 ૬૬ X ૧૦૮ = ૮૪૪૮
 ઇન ઈ'ચ.
 ૮૪૪૮)૧૨૧૧૫૧૨૦
 ૧૨)૧૬૪૦ ઈ'ચ.
 ૧૨૦ ઇટ. જા

૧૨-એક પાઈની જોડાઈ ૭ ઇટ
 ૩ ઈ'ચની છે, અને પોહોળાઈ
 ૨૦ ઇટ ૪ ઈ'ચ છે, અને લંબા
 ઇ ૧૦ માઈલની છે તો તેમાં કેટ
 લા ઇન ઇટ પાણી માથે ?
 ઇટ. ઈ'ચ ઈ'ચ.
 ૭ ૩ = ૮૭
 ૨૦ ૪ = ૨૪૪
 માઈલ ઈ'ચ.
 ૧૦ = ૬૩૩૬૦૦
 ઈ'ચ ઈ'ચ ઈ'ચ.
 ૮૭ X ૨૪૪ X ૬૩૩૬૦૦ =
 ૧૩૪૫૦૦૬૦૮૦૦ ઇન ઈ'ચ.
 ઇન ઈ'ચ.
 ૧૭૨૮)૧૩૪૫૦૦૬૦૮૦૦
 ૭૭૮૩૬૦૦ ઇ. જવાબ.

૧૬. એકસરસાઈઝ ૧૭ મી.

૧-એક માવરેનનું વજન ૧૨૩ ગ્રેન
 થાય છે ત્યારે સોનાનાં ૧૦૦૦
 પાઉન્ડનું વજન કેટલું?

૨-એક ચાંદ્રમાસનાં મહુ મળીને
 ૨૫૫૧૪૪૩ સેકન્ડ છે તો તેના
 દિવસ કેટલા?

૧ માવચીન=૧ પૌંડ
 પૌં. પૌં. ગ્રેન.
 ૧ : ૧૦૦૦ :: ૧૨૩
 પૌંડ. ગ્રેન.
 $૧૦૦૦ \times ૧૨૩ = ૧૨૩૦૦૦$
 ગ્રેન.
 $૧૨૩૦૦૦ \div (૨૪ \times ૨૦ \times ૧૨) =$
 પૌં. ઓંસ. પેનીનેટ.
 ૨૧ ૪ ૫
 પૌં. ઓંસ. પેની.
 ૨૧ ૪ ૫ જવાબ.

૩-જો પૃથ્વીનો પરિધ ૧૩૨૦૦૦૦૦૦
 ફૂટ છે તો તેના માઈલ કેટલા ?

$૧૩૨૦૦૦૦૦૦ ફૂટ \div (૩૨૨૨૦ \times ૬)$
 $= ૨૫૦૦૦ માઈલ.$

૨૫૦૦૦ માઈલ જવાબ.

૫-અજવાળું ૧ સેકંડમાં ૧૯૨૫૦૦
 માઈલ જાય છે, હવે જો સુરજના
 પ્રકાશને પૃથ્વી પર પડતાં ૮ મિનિટ
 ને ૧૩ સેકંડ લાગે છે તો આપણા
 થી સુરજ કેટલો આંધો ?

મિ. સે. સે.

$૮ \times ૧૩ = ૪૯૩$

સે. સે. માઈલ.

$૧ : ૪૯૩ :: ૧૯૨૫૦૦ માઈલ.$

$૪૯૩ \times ૧૯૨૫૦૦ = ૯૪૯૦૨૫૦૦$

માઈલ.

૯૪૯૦૨૫૦૦ જવાબ.

સેકંડ.

$૨૫૫૧૪૪૩ \div (૬૦ \times ૬૦ \times ૨૪) =$

$૨૯ દા. ૧૨ કલા. ૪૪ મિ. ૩ સે.$

દાહાડા કલાક મિનિટ સેકંડ.

$૨૯-૧૨-૪૪-૩$

૪-એક ઘન ફૂટ વામણમાં ૧૦૦૦
 ઓંસ પાણી માય છે તો એક ઘન
 યાર્ડ એટલે ૧ યાર્ડ લાંબુ ૧ યાર્ડ
 પાહોળું ને એક યાર્ડ ઉંડું એવું એ
 કે વામણ છે તેમાં કેટલું પાણી માશે ?

ધ. ફ. ધ. ફ. ઓંસ.

$૧ : ૨૭ :: ૧૦૦૦$

$૨૭ \times ૧૦૦૦ = ૨૭૦૦૦ ઓંસ.$

ઓં.

$૨૭૦૦૦ \div (૧૬ \times ૨૮ \times ૪) =$

હં. ફુવા. પૌં. ઓં.

$૧૫ ૦ ૭ ૮$

હં. ફુવા. પૌં. ઓં.

$૧૫ ૦ ૭ ૮ જવાબ.$

૬-મને ૧૮૪૨માં લંડન પ્રગણામાં
 ૧ પેગીના પોરે જવાલા ૧૯૦૭૩૧૪
 કાગળો ચાર અડવાડિયામાં થયા હતા,
 ત્યારે તેની બપજ કેટલી થઈ ?

કાગળ કાગળ પેન્સ.

$૧ : ૧૯૦૭૩૧૪ :: ૧$

$૧૯૦૭૩૧૪ \times ૧ = ૧૯૦૭૩૧૪ પેન્સ.$

પેન્સ પૌંડ.

$૧૯૦૭૩૧૪ \div (૧૨ \times ૨૦) = ૭૯૪૭$

શિ. પે.

$૨ ૧૦$

પૌંડ શિ. પેન્સ.

૭૯૪૭ ૨ ૧૦ જવાબ.

૭-વેસ્ટમિનસ્ટરના પલ ઊપરથી ૬૭
શેજ ૩૦૦૦ માણસો જાય છે તથા
તેમાના દરેક પાસે શેજ અડધી પેની
લીધામા આવે છે તો એ પુલની એ
ક વરસની ઊપજ શી થઈ ?

૩૦૦૦ અડધી પેન્સ=૧૫૦૦ પેન્સ
દહાડા દહાડા પેન્સ

૧ : ૩૬૫ :: ૧૫૦૦

૩૬૫×૧૫૦૦=૫૪૭૫૦૦ પેન્સ
પેન્સ પૌડ ચિ.

૫૪૭૫૦૦ ÷ (૧૨×૨૦) = ૨૨૮૧ ૫
પૌડ ચિલિંગ

૨૨૮૧ ૫ વરસ દહાડાની ઊપજ.

૮-પૃથ્વીને સુર્યની આસપાસ એક
આંટો ફરતા ૩૧૫૫૬૯૨૮ સેકન્ડ
લાગે છે તો તેના દહાડા કેટલા ?

સેકન્ડ

૩૧૫૫૬૯૨૮ ÷ (૬૦×૬૦×૨૪) =

દહાડા કલાક મિનિટ સેકન્ડ

૩૬૫ ૫ ૪૮ ૪૮

દહાડા કલાક મિનિટ સેકન્ડ

૩૬૫ ૫ ૪૮ ૪૮ જ.

૯-એક પાલીમાં ૯૦૦૦ જવના
દાણા માય છે અને તેમાના ત્રણ જવ
ના દાણા એક હારમાં ઊભા ગોઠવી
એતો એક ઇંચ થાય છે ત્યારે મધ
લા દાણા હારમાં ઇંચ ગોઠવીએતો કેટ
લી લબાઈ થાય ?

જવ જવ ઇંચ

૩ : ૯૦૦૦ :: ૧

૯૦૦૦ ÷ ૩ = ૩૦૦૦ ઇંચ

ઇંચ યાર્ડ ફૂટ

૩૦૦૦ ÷ (૧૨ × ૩) ૮૩ ૧

યાર્ડ ફૂટ

૮૩ ૧ જવાબ.

૧૦-એક તોપનો વેગ એક સેકન્ડ
૧૦૦૦ ફૂટનો છે તો તે (૦૧) પા મિ
નિટમાં ફેરવો દુર જશે ?

સેકન્ડ સેકન્ડ ફૂટ

૧ : ૧૫ :: ૧૦૦૦

૧૫ × ૧૦૦૦ = ૧૫૦૦૦ ફૂટ

ફૂટ

૧૫૦૦૦ ÷ (૩ × ૨૨૦ × ૮) =

મા. ફર. યા.

૨ ૬ ૧૬૦

મામલ ફરલાંગ યાર્ડ

૨ ૬ ૧૬૦ જવાબ.

૧૧-મેન્ટપાળના રવળની આસપા
સના લોહોડાના પાટાનું વતન ૨૦૦
ટન ૮૧ પૌંડ થયું; હવેનો લોખં
ડનો ભાવ દર પૌંડે ૭ પેન્સ લેખે
ગણીએતો તેની કિંમત કેટલી થઈ ?

૧૨-અવાજ ૧ સેકન્ડમાં ૧૧૩૦ ફૂ
ટ દુર સંભળાય છે; હવે વરસાદની
એક વાદળાનો ગડગડાત વિજળી થ
યા પછી ૭ સેકન્ડે સંભળાય છે ત્યારે
તે વાદળની આપણાથી કેટલી દુર ?

૨૦૦ પૌંડ પૌંડ
 $૨૦૦ \times ૮૧ = ૧૬૨૦૦$
 પૌંડ પૌંડ પેન્સ
 $૧ : ૪૪૮૦૮૧ :: ૭$
 $૪૪૮૦૮૧ \times ૭ = ૩૧૩૬૫૬૭$ પેન્સ.
 પેન્સ પૌંડ
 $૩૧૩૬૫૬૭ \div (૧૨ \times ૨૦) = ૧૩૦૬૯$
 પૌંડ પેન્સ { પે
 ૧૩૦૬૯ ૭ જવાબ { ૭

૧૩-રાહટમ નામના પાદશાહે ૧૩
 સુલમનો કોટ તોડી પાડવાને જો લો
 હાંનું હથિયાર ઊપોગમાં આપ્યું
 હતું તેનું વજન ૧૦૦૦૦૦ પૌંડ થ
 હું, ત્યારે તે કેટલા ટનનું હતું ?
 પૌંડ ટન
 $૧૦૦૦૦૦ \times (૨૮ \times ૪ \times ૨૦) = ૪૪$
 હં. ક્ર. પૌં.
 ૧૨ ૩ ૧૨
 ટન હં. ડુડવેટ કચાટર પૌંડ
 ૪૪ ૧૨ ૩ ૧૨ જવાબ.

૧૫-એક આંટીક દ્રામાની કિંમત
 ૭૩ પેન્સ છે, તો નેમા ૬૦૦૦ દ્રા
 માએ એવા એક ટેલન્ટની કિંમત
 કેટલી ? અને ૩ પૌંડ ૪ શિલિંગ
 ૭ પેન્સ એક, એવી મીની તેમાં કેટ
 લી માઈ રહેશે ?
 દ્રામા પેન્સ પેન્સ પૌંડ શિ
 $૬૦૦૦ \times ૭૩ = ૪૩૮૦૦૦ = ૧૯૩$ ૧૫
 એક ટેલન્ટની કિંમત જવાબ.
 પૌંડ શિ. પે. પેન્સ
 ૩ ૪ $૭ = ૭૭૫$ ૧ મીનીની કિંમત
 પેન્સ પેન્સ મની.
 $૭૭૫ : ૪૬૫૦૦ :: ૧$
 $૪૬૫૦૦ \div ૭૭૫ = ૬૦$ મીની જ.

સેકંડ સેકંડ ડટ
 $૧ : ૭ :: ૧૧૩૦$
 $૧૧૩૦ \times ૭ = ૭૯૧૦$ ડટ
 ડટ મા.ક્ર. યા.ક્ર.
 $૭૯૧૦ \div (૩ \times ૨૨૦ \times ૮) = ૧ : ૨૧૬$ ૨
 માઈલ ફરલાગ યાર્ડ ડટ
 ૧ ૩ ૨૧૬ ૨ જવાબ.

૧૪-જો ૧૭૭૯ પૌંડ ૪ શિલિંગ
 ૩૩ પેન્સમાં ૮૧ બળદ વેચાતા લઈ
 સકાયતો એક બળદની કિંમત કેટલી ?
 બળદ બળદ પૌંડ શિ પે.
 $૮૧ : ૧ :: ૧૭૭૯$ ૪ ૩૩
 પૌંડ શિ. પે. પૌંડ શિ. પે.
 ૧૭૭૯ ૪ $૩૩ \div ૮૧ = ૨૧$ ૧૯ ૩૩
 પૌંડ શિલિંગ પે.
 ૨૧ ૧૯ ૩૩ જવાબ.

૧૬-૬ માણસોએ મળીને સુગ્રાફરી
 માં ૮૭ પૌંડ ૬ શિલિંગ ૬ પેન્સ
 ખર્ચ્યા, ત્યારે એક એકને ભાગે શું
 આવશે ?

પૌંડ શિ. પે. પૌંડ પૌંડ શિ. પે.
 ૮૭ ૬ $૬ \div ૬ = ૧૬$ ૪ ૧૧
 પૌં શિલિંગ પેન્સ
 ૧૬ ૪ ૧૧ જવાબ.

૧૭-એક વર્તમાન પત્રગી દરરોજ
૧૧૮૦૦ નકલ ખર્ચે; હવે રોજગી
દર નકલની કિંમત ૫ પેન્સ છે, તો
૬ સાર્વજનિક માં તેની બિયાર શું થશે?
સાર્વજનિક ખર્ચ દહાડા દહાડા.

$$૬ \times (૬ \times ૬) ૧૪૪$$

દહાડા નકલ નકલ

$$૧૪૪ \times ૧૧૮૦૦ = ૧૬૯૯૨૦૦$$

નકલ નકલ પેન્સ

$$૧ : ૧૬૯૯૨૦૦ :: ૫$$

$$૧૬૯૯૨૦૦ \times ૫ = ૮૪૯૬૦૦૦ પેન્સ$$

$$૮૪૯૬૦૦૦ \div (૧૨ \times ૨૦) = ૩૫૪૦૦$$

પૌં. ૩૫૪૦૦ પૌંડ જવાબ

૧૮-૧ માણુએ દર વરસ ૧૫૦૦
પૌંડની બિયાર છે, અને ૮૨૫ પૌંડ
૧૮ શિલિંગ ૯ પેન્સનો ખર્ચ છે
તો તે ખર્ચને ૧૫ વરસનો ખર્ચ
શું થશે? તથા તે દરમિયાનમાં તેની
પાસે મિલક કેટલી થશે?

પૌંડ શિ. પે. વરસ પૌંડ શિ. પે.

$$૮૨૫ ૧૮ ૯ \times ૧૫ = ૧૨૩૮૯ ૧ ૩૫$$

$$૧૫૦૦ પૌં \times ૧૫ = ૨૨૫૦૦ પૌં. કમાઈ.$$

$$૨૨૫૦૦ પૌં - ૧૨૩૮૯ પૌં. ૧ શિ ૩ પેં =$$

$$૧૦૧૧૦ પૌં. ૧૮ શિ. ૯ પેં. બાકી$$

જવાબ.

૧૯-એક મિનિટના સો છે એ દમ-
લાખ આવરેન ગણતાં કેટલો વખત
લાગશે?

સાર્વજનિક સાવરીન મિનિટ

$$૧૦૦ : ૧૦૦૦૦૦૦ :: ૧$$

$$૧૦૦૦૦૦૦ \div ૧૦૦ = ૧૦૦૦૦ મિનિટ$$

મિનિટ દા. ક. મિ.

$$૧૦૦૦૦ \div (૬૦ \times ૨૪) = ૬૨૨ ૪૦$$

દહાડા કલાક મિનિટ

$$૬ ૨૨ ૪૦ જવાબ.$$

૨૧-એક સાંચામાં એકજ કેરા દ-
ખાણુ કરવાથી એક કલાકમાં ૨૫૦૦
શિક્કા પડે છે, હવે એવા આર સાંચા
કામ લગાડ્યા હોય અને અરધા કા
બત, શિલિંગ, પેન્સ અને ફાર્થિંગ
એક પછી એક પાડ્યા હોય તો એક
અથવા ડીઆમાં કેટલા પાડી શકાશે?

૨૦-પૃથ્વીથી સંદ્ર ૨૪૦૦૦૦ માઈ-
લને આંતરે છે, ત્યારે એક તોપનો
ગોળો જેનો વેગ એક સેકન્ડે ૧૦૦૦
ફુટનો છે, તેને સંદ્રને પેહોંચતાં કેટ
લો વખત લાગશે?

માઈલ

$$૨૪૦૦૦૦ \times (૮ \times ૨૨૦ \times ૩) =$$

$$૧૨૬૭૨૦૦૦૦૦ ફુટ$$

$$ફુટ ફુટ સેકન્ડ$$

$$૧૦૦૦ : ૧૨૬૭૨૦૦૦૦૦ :: ૧$$

$$૧૨૬૭૨૦૦૦૦૦ \div ૧૦૦૦ =$$

$$૧૨૬૭૨૦૦ સેકન્ડ$$

$$૧૨૬૭૨૦૦ \div (૬૦ \times ૬૦ \times ૨૪) =$$

$$૧૪ દહાડા ૧૬ કલાક$$

દહાડા કલાક

$$૧૪ ૧૬ જવાબ.$$

૨૨-તો ૩ શિલિંગ ૬ પેન્સે ૧
પૌંડ ચાહે મળે છે તો ૫૩૦ પૌંડ આ
હેની કિંમત કેટલી?

કાઉન શિ. પેં. ફા. પ્રાધિંગ
 $\frac{1}{2} \times 1 \times 1 = 103$
 કલાક કલાક સીકા
 $1 : 188 : : 2400$
 $188 \times 2400 = 390000$ સીકા
 સીકા સીકા ફારધિંગ
 $1 : 360000 : : 103$
 $390000 \times 103 = 40170000$ ફા.
 $40170000 \div (8 \times 12 \times 20) =$
 167375 પૌંડ.
167375 પૌંડ જવાબ.

૭ શિ. ૬ પેં.-૯૦ પેન્સ
 પૌંડ પૌંડ પેન્સ
 $1 : 420 : : 60$
 $420 \times 60 = 25200$ પેન્સ
 પેન્સ પૌંડ શિ
 $25200 \div (12 \times 20) = 105$ ૧૫

 પૌંડ શિલિંગ
105 ૧૫ જવાબ.

૨૩-૩૫૮૭ યાર્ડને ૯ ઇંચના મતા-
 વીસ સરખા ભાગ કરો.
 યા. ઇંચ યા. ફુ. ઇં.
 $3587 \div 9 = 398.555$
 યાર્ડ ફુટ ઇંચ
 ૩૯૮ ૨ ૭ જવાબ.

૨૫-જો એક હંડ્રેડવેટ પાંડની કિં-
 મત ૩ પૌંડ ૧૪ શિલિંગ ૮ પેન્સ
 પડેછે તો ૪૨ હંડ્રેડવેટની કેટલી ?
 પૌંડ. શિ. પેં. પૌંડ. શિ.
 $3 \times 4 \div 82 = 14.146$
 ૧૪૬ પૌંડ ૧૬ શિલિંગ જવાબ.

૨૬-૧૨ શિલિંગ ૬ પેન્સે ગયાલન
 ના ભાવનો ૬ ગ્યાલન દાર, ૧૮
 શિ. ૬ પેન્સના ભાવનો ૪ ગ્યાલન
 તથા ૨૨ શિલિંગ ૮ પેન્સના ભાવ
 નો ૧૦ ગ્યાલન દાર, એ ત્રણેની
 મેલવણી કરીએતો ૧ ગ્યાલનનું
 શું પડશે?

૨૪-એક ચાહુદીની ભાડાની બેડીનું
 વજન શાળીનાં તોલના ૨૧૬ ગ્રેન હ
 વું અને તેની કિંમત ૨ શિલિંગ
 $\frac{1}{2}$ પેન્સ તો ૩૦૦૦ ભાડાની બેડી
 ભેટલા વજનનો એક ટેલન્ટ થાયછે
 તેનું વજન કેટલું ? અને એવા એ
 વા ૧૦૦૦૦ ટેલન્ટની કિંમત કેટલી ?
 બેડી બેડી ગ્રેન
 $1 : 3000 : : 216$
 $3000 \times 216 = 648000$ ગ્રેન
 $648000 \text{ ગ્રેન} \div (28 \times 20 \times 12) =$
 990 પૌંડ ૧૫ પેન્સ
 ૧૧૪ પૌંડ ૧૫ પેન્સ એક ટેલન્ટ
 નું વજન થયું જવાબ.
 ૨ શિ $\frac{1}{2}$ પેં. = ૧૧૦ ફારધિંગ એ
 ક બેડીની કિંમત.
 $110 \text{ ફા.} \times 3000 \text{ બેડી} = 330000 \text{ ફા.}$
 $330000 \text{ ફા.} \div (8 \times 12 \times 20) =$
 3375 ૧૫ શિ ૧ ટેલન્ટની કિંમત
 થઈ ૩૪૩ પૌંડ ૧૫ શિ = ૬૮૭૫ શિ \times
 $10000 = 6875000$ શિ $\div 20 =$
૩૪૩૭૫૦૦ પૌંડ જવાબ

૬+૪+૧૦ = ૨૦ ચાલન.
 ૧૨ શિ. ૬ પેં. ૬ ગયા. = ૩ પેં. ૧૫ શિ
 ૧૮ શિ. ૯ પેં. X ૪૦ ચા. = ૩ પેં. ૧૫ શિ
 ૨૨ શિ. ૮ પેં. X ૧૦ ચાલન = ૧૧ પોંડ
 ૬ શિ ૮ પેં.
 ૩ પોં. ૧૫ શિ. + ૩ પોંડ. ૧૫ શિ
 + ૧૧ પોં. ૬ શિ. ૮ પેં. = ૧૮ પેંડ
 ૧૬ શિ. ૮ પેં. બધાની કિંમત જ.

૨૦-એવી રકમ કદાચ કે તે રકમ
 માળ અને મરણ બાગે વેલેથી આ
 પતાં એકેકને ૧૦ પોંડ ૬ શિ ૮ પેં
 પેન્ડ આપે ?

૧૪ પોં. ૬ શિ ૮ પેં. X ૨૭ =
 ૩૮૭ પોંડ ૧ શિ. ૧૩ પેં.
 ૩૮૭ પોંડ ૧ શિ. ૧૩ પેં. જવાબ.

૨૮-જો ૨ હાઉસેટ ૧ પોંડની કિં
 મત ૧૧૬ પોંડ ૧૯ શિ. ૩ પેં પડેછે
 તો ૧ પોંડની કેટલી ?
 ૨૬ X ૧ પોંડ X (૪ X ૨૮) = ૨૨૫ પોંડ
 પોંડ. પોંડ. શિ. પેં.
 ૨૨૫ : ૧ : : ૧૧૬ ૧૯ ૩
 ૧૧૬ પોંડ ૧૯ શિ. ૩ પેં. ÷ ૨૨૫
 = ૧૦ શિ. ૪ પેં.
 ૧૦ શિલિંગ ૪ પેં. જવાબ.

૨૯-૧ ડ્યુકેટની કિંમત ૪ શિલિંગ
 ૯ પેન્ડ થાયછે તો ૨૩૧ પોંડ ૧૬
 શિલિંગના કેટલા ડ્યુકેટ ?
 ૪ શિ. ૯ પેં. = ૫૭ પેન્ડ
 ૨૩૧ પોંડ ૧૬ શિ. = ૫૫૬ ર પેં.
 પેન્ડ પેન્ડ ડ્યુકેટ
 ૫૭ : ૫૫૬ ર : : ૧
 ૫૫૬ ર ÷ ૫૭ = ૯૭૬ ડ્યુકેટ
 ૯૭૬ ડ્યુકેટ જવાબ.

૩૦-૧ કલિયાએ ૩૯ શિલિંગે ૧
 કવાટરના બાવનું ૨ કવાટર આના
 જ ખરીદ કીધું અને ૬ શિલિંગે
 બુશલના બાવનું ૭ બુશલ ખીચું
 ખરીદ કીધું; હવે એ બધાં બેપ
 ૨ તેને ૨૩ શિલિંગ ૯ પેન્ડ નફો
 ખાવોછે તો એકેક બુશલ તેને શા
 બાવે વેચવો ?

કવાટર બુશલ બુશલ બુશલ
 ૨ X ૮ = ૧૬ + ૭ = ૨૩
 ૨ કુવા. X (૩૯ શિ. X ૧૨) = ૯૦૬ પેં.
 ૭ બુશ. X (૬ શિ. X ૧૨) = ૫૦૪ પેં.
 ૨૩ શિ. ૯ પેં. = ૨૮૫ પેન્ડ.
 ૯૦૬ + ૫૦૪ + ૨૮૫ = ૧૭૨૫ પેન્ડ

૩૧-અં અને વ બંને રાજ એક
 વખતે સુવા જાયછે; પણ એ સુવા
 ૨માં ૬૩ વાગે જોઈએ અને વ ૮ વા
 ગે જોઈએ, તો ૪૦ વરસમાં (લીપ વ
 રસનો નિયમ કરતાં) અં વેના કર
 તાં કેટલું વધારે જાગશે ?
 કલાક મિ. મિનિટ

૬ ૧૫ = ૩૭૫
 ૮ ૦ = ૪૮૦
 ૪૦ લીપ વરસ X ૩૬૫ ૧/૪ - ૧૪૬૧૦
 દહાડા; ૪૮૦ મિ. - ૩૭૫ મિ. = ૧૦૫ મિ.
 દહાડા દહાડા મિનિટ
 ૧ : ૧૪૬૧૦ : : ૧૦૫
 ૧૪૬૧૦ X ૧૦૫ = ૧૫૩૪૦૫૦
 ૧૫૩૪૦૫૦ મિ ÷ (૬૦ X ૨૪ X ૩૬૫ ૧/૪)

બુથલ બુથલ પેન્ડ

૨૩ : ૧૦ : ૧૭૨૫

૧૭૨૫ ÷ ૨૩ = ૭૫ પે. ÷ ૧૨

૬ ગિ. ૩ પેન્ડ

૬ મિલિંગ ૩ પેન્ડ જવાબ.

૨ વરસ. ૩૩૪ દહાડા ૧૯ કલાક
૩૦ મિનિટ.

૧૨મ દહાડા કલાક મિનિટ

૨ ૩૩૪ ૧૯ ૩૦ જવાબ.

૩૨-૫ આંબિડ રેશમને કાંતિએ તો

૨૩ ફરલાંગ લાંબો દોરો પાનેછે, તો

૧૦૦ માઈલ લાંબો કરવો હોય તો

કેટલું રેશમ જોઈએ ?

૧૦૦ માઈલ = ૩૨૦૦૦ પોલ

૨૩ ફરલાંગ = ૧૦૦ પોલ

પોલ પોલ આંબિડ

૧૦૦ : ૩૨૦૦૦ :: ૫

૩૨૦૦૦ × ૫ = ૧૬૦૦૦૦ ÷ ૧૦૦ =

૧૬૦૦ આંબિડ

૧૬૦૦ આંબિડ ÷ (૧૬ × ૨૮) = ૩૬

વાટર ૧૬ પોંડ

૩ કવાટર ૧૬ પોંડ જવાબ.

૩૩-૧૪૭૮ પોંડ ૧૨ શિલિંગ ૯^૩/_૪
પેન્ડના ૭૭ સરખા ભાગ કરો ?

પોંડ શિ. પે. પોંડ
૧૪૭૮ ૧૨ ૯^૩/_૪ ÷ ૭૭ = ૧૯
શિ. પેન્ડ.

૬ ૦^૩/_૪

પોંડ શિલિંગ પેન્ડ

૧૯ ૪ ૦^૩/_૪ જવાબ.

૩૪-કલકત્તામાં ૧ રૂપિયાની કિંમત

૧ શિલિંગ ૧૧^૩/_૪ પેન્ડ થાય છે, આ

ને મુંબઈમાં ૨ શિલિંગ ૩ પેન્ડ થા

ય છે, તો દરેકના લાખ રૂપિયાની કિં

મત શું થઈ ?

૧ શિ. ૧૧^૩/_૪ પે. = ૯૫ ફરલાંગ

૨ શિ. ૩ પે. = ૧૦૮ ફરલાંગ

૧૦૦૦૦૦ ર. × ૯૫ ફા. =

૯૫૦૦૦૦૦ ફરલાંગ

૯૫૦૦૦૦૦ ફા. ÷ (૪ × ૧૨ × ૨૦)

= ૯૮૯૫ પૌ. ૧૬ શિ. ૮ પે.

કલકત્તાના રૂપિયાની કિમત. જવાબ.

બિજો ૧૦૦૦૦૦ ર. × ૧૦ ૮ ફા.

= ૧૦૮૦૦૦૦૦ ફા. ÷ (૪ × ૧૨ × ૨૦)

= ૧૧૨૫૦ પોંડ મુંબઈના રૂપિયાની

કિંમત જવાબ.

૩૫-લિન્કનની ચોરસ ધરમશ્યાની

એક બાજુની લંબાઈ ૭૭૦ ફુટ છે

અને રશેલની ૬૭૦ ફુટ છે તો દરેક

નું ક્ષેત્રફળ કેટલા એકર થશે ?

પહેલો. ૭૭૦ ફુટ × ૭૭૦ ફુટ =

૫૯૨૯૦૦ ચો. ફુટ

૫૯૨૯૦૦ ચો. ફુટ. ÷ (૯ × ૪૮૪૦)

= ૧૩ એકર ૨૯૫૭ ચો. યાર્ડ ૭ ચો.

ફુટ લિન્કનની બાજુનું ક્ષેત્રફળ પે

હેલો જવાબ.

બીજો ; ૬૭૦ ફુટ × ૬૭૦ ફુટ =

૪૪૮૯૦૦ ચો. ફુટ.

૪૪૮૯૦૦ ચો. ફુટ ÷ (૯ × ૪૮૪૦) =

૧૦ એકર ૧૪૭૭ ચો. યાર્ડ ૭ ચો. ફુટ

રશેલની બાજુનું ક્ષેત્રફળ બિજો

જવાબ.

૩૬-૧ મિટ્ટે મેળામાં એક પૌંડ
૧૯ શિલિંગ ૮ પેન્સ ૧ના ભાવે ૧૪૩
મેટાં વેચ્યાં, અને ૧૬ ગીચીના એ
ક લેખે ૧૬ બજદ બજીદ કીધા ત્યા
રે તેની પેન્સ શું રહ્યું !

૧ પૌં. ૧૯ શિ. ૮ પેં. X ૧૪૩ =
૨૮૪ પૌં. ૪ શિ. ૩ પેં.

૧૬ ગીચી = ૧૬ પૌં. ૧૬ શિલિંગ
૧૬ પૌં. ૧૬ શિ. X ૧૬ ૨૬૮ પૌં.

૧૬ શી.

૨૮૪ પૌં. ૪ શી. ૩ પેન્સ ઘટાં વેચ્યાં
૨૬૮ પૌં. ૧૬ શી. ૦ પેન્સ બળદો

----- [ખરીદ કીધા.
૧૫ પૌં. ૮ શી. ૩ પેન્સ બચ્યા જ.

૩૮--ત્રાંખાની એક પેનાનું વજન
૧ ઓંસ હોય તો ૧૦૦૦૦૦ (લાખ)
પેન્સ લાંખાનું વજન કેટલું થયે !
તથા તેના પૌંડ શિલિંગ કેટલા ?

૧૦૦૦૦૦ પેન્સ X ૧ ઓંસ =

૧૦૦૦૦૦ ઓંસ વજન

૧૦.૦૦૦ ઓંસ ÷ ૧૬ = ૬૨૫૦૦

પૌંડ પહેલો જવાબ.

૧૦૦૦૦૦ પેન્સ ÷ (૧૨ X ૨૦)

૧૬૬ પૌંડ ૧૩ શિલિંગ ૪ પેન્સ
કીમત ખીજો જવાબ.

૪૦--જો દરેક માણસને ૪ પૌં. ૧૩
શિલિંગ ૬ પેન્સ આપીએ તો ૬૦
પૌંડ ૧૫ શિલિંગ ૬ પેન્સમાં કેટલા
માણસને આપાયે ?

૩૯-૨૦ ગીચીનું ૬ શિલિંગ ૮
પેન્સ ૧૧ના ભાવનું કેટલું રેશમ
આવશે ?

૬ શિ ૮ પેન્સ - ૮૦ પેન્સ

૨૦ ગીચી - ૫૦૪૦ પેન્સ

પેન્સ પેન્સ યાડ

૧૦ ૫૦૪૦ :: ૧

૫૦૪૦ ÷ ૬૦ = ૮૪ યાડ

૮૩ યાડ જવાબ.

૩૧--એક સપામે જરાપણ થાક પા
ધા વગર દર મિનિટ ૧૦૦ લેખે
૩૦૦૦૦૦ શિલિંગ ગણવાનું માથે
લીધું; એની સરતથી કે જેટલી શિલિ
ંગ તેમાંથી ગણતા બાકી રહે તેટલી ફા
રધિંગ આપવી, પણ ૩૬ કલાક પછી
તેણે એ કામ છોડી દીધું, તો તે
ણે શું આપવું જોઈએ ?

૩૬ કલાક ૬૦ મિ. = ૨૧૬૦ મીનીટ
મિ. મિ. શિ.

૧ : ૨૧૬૦ :: ૧૦૦

૨૧૬૦ X ૧૦૦ = ૨૧૬૦૦૦ શિ. ગણ્યા

૩૦૦૦૦૦ શિ. - ૨૧૬૦૦૦ શિ =

૮૪૦૦૦ શિ. ગણવાના બાકી રહ્યા તેથી

૮૪૦૦૦ ફારધિંગ આપવી જોઈએ ?

૮૪.૦૦૦ ફા. ÷ (૪ X ૨ X ૨૦) = ૮૭ પૌં

૧૦ શિ જવાબ.

૪૧-૨૦ કર્ડાઆ અને ૧૦ સુતાર
ને એક ઘર બાંધવાને કાંમ લગાડ્યા
એવી સરતથી કે કુડિયાને એક
અડવાડીઆના ૨૭ શિલિંગ આપ
વા, અને સુતારને ૨૬ શિલિંગ ત્યારે
તેઓની ચાર માસની મજુરી શું થઈ ?

૪ પૌં ૧૩ શિ ૬ પેં ૧૧૨૨ પેં.
૧૦ પૌં. ૧૫શિ. ૬ પે ૧૪૫૮૬પે.
પેન્સ પેન્સ માણુમ
૧૧૨૨ : ૧૪૫૮૬ :: ૧
૧૪૫૮૬ ÷ ૧૧૨૨ = ૧૩ માણુમ જ.

૪૨-જેની ગિડાઈ ૮૫૨ પોહોળાઈ
૨૩૫૨ અને લંબાઈ ૧૨ માઈલ
એની એક નેહરે તેમાંનાં પાણીનું
વજન કેટલું થશે ?

(ચોથો દાખલો જોવો)

૧૨ માઈલ $\times ૧૭૬૦ \times ૩ =$
 ૬૩૩૬૦ ફુટ નેહરની લંબાઈ
 ૬૩૩૬૦ ફુટ $\times ૨૫$ ફુટ $\times ૮$ ફુટ =
 ૧૨૬૭૨૦૦૦ ઘનફુટ હવે આપણે
ચોથા દાખલામાં ચિખી ગયા છે ૧
ઘનફુટ પાણીનું વજન ૧૦૦૦ ઓંસ
થાય છે
ઘનફુટ ઘનફુટ ઓંસ
 $૧ : ૧૨૬૭૨૦૦૦ :: ૧૦૦૦$
 ૧૨૬૭૨૦૦૦×૧૦૦૦ ઓંસ =
 ૧૨૬૭૨૦૦૦૦૦ ઓંસ ÷ $(૧૬ \times ૨૮$
 $\times ૪ \times ૨૦) = ૩૫૩૫૭૧$ ટન ૮ હંડેડ
૫૯ ૨ ક્વાટર ૮ પૌંડ જવાબ.

૪૩-એ હાડી શરતથી જોડે હંકારી,
તેમાંની એક ૫૫ યાર્ડ બિંદુ કરતાં
૫ ફુટ આગળ આવે છે તો અડધે
માઈલ તે કેટલી આગળ જશે ?

$\frac{૧}{૨}$ માઈલ = ૮૮૦ યાર્ડ

યાર્ડ યાર્ડ ફુટ

૫૫ : ૮૮૦ :: ૫

$૮૮૦ \times ૫ = ૪૪૦૦$ ફુટ ÷ ૫૫ =
 ૮૦ ફુટ = ૨૬ યાર્ડ ૨ ફુટ જવાબ

૪ મહિના $\times ૪ = ૧૬$ અઠવાડીયાં
 $૨૦ \times ૧૬ \times ૨૭$ શિ = ૮૬૪૦ શિ =
૪૩૨ પૌંડ કડિયાનો પગાર
 $૧૦ \times ૧૬ \times ૨૮$ શિ = ૪૬૪૦ શિ =
૨૩૨ પૌંડ સુતારનો પગાર
 ૪૩૨ પૌંડ + ૨૩૨ પૌંડ = ૬૬૪ પૌંડ
કડિયા અને સુતારનો પગાર જવાબ.

૪૪-મિડયન ગજના મરણ પછી ધ
અવલના કપાનાં એ ૧૬૭૫૦ શેક
લગુ વસિયતનામું કોઈને આપ્યું
તેની કિંમત કેટલી થઈ ?

(૨૪મો દાખલો જોવો)

આપણે ૨૪માં દાખલામાં ચિખી ગ
યા કે ૧ શેકની કિંમત રશિ. ૩૩
પે. = ૧૧૦ ફાર્થિંગ છે
શેકલ શેકલ ફાર્થિંગ
 $૧ : ૧૬૭૫૦ :: ૧૧૦$
 $૧૬૭૫૦ \times ૧૧૦ = ૧૮૪૨૫૦૦$ ફાર્.
÷ $(૪ \times ૧૨ \times ૨૦) = ૧૯૧૯$ પૌંડ ૫
શિ. ૫ પેન્સ જવાબ.

૪૫-જો ગાડીના પૈડાંનો પરીધ ૧૬
ફુટ ૬ ઇંચ છે તે ગાડી કેમખોજથી
લંડન જશે તો તે પૈડાં કેટલી વાર
ફરશે. એ જો થોડું વચ્ચે અંતર
૫૨ માઈલનો છે ?

૫૨ માઈલ $\times (૮ \times ૨૨૦ \times ૩ \times ૨) =$
 ૫૮૯૧૨૦ અડધા ફુટ
અ.ફુટ. અ.ફુટ. ફેરો.

૩૩ $૫૮૯૧૨૦ : :$ ૧
 $૫૮૯૧૨૦ ÷ ૩૩ = ૧૭૮૪૦$ ફેરો પૈક
ફરશે જવાબ.

૪૬- એક ઓમની કિંમત ૪ પૌંડ
૭ શિલિંગ ૬ પેન્સ લેખે એક સો
નાની રકાની કિંમત ૧૬૧ પૌંડ
૧૭ શિલિંગ ૬ પેન્સ થાયછે ત્યારે
તેનું વજન કેટલું ?
૧૬૧ પૌંડ ૧૭શિ. ૬ પેન્સ. = ૩૮૮૫૦ પેન્સ.
૪ પૌંડ, ૭શિ. ૬ પેન્સ. = ૧૦૫૦ પેન્સ
પેન્સ પેન્સ ઓમ
૧૦૫૦ : ૩૮૮૫૦ :: ૧
૩૮૮૫૦ ÷ ૧૦૫૦ = ૩૭ ઓમની રકા
ખી થઈ જવાય.

૪૭- સ્ત્રીના કરતાં પુરુષને તમલુ
આપતું એ હિસાબે ૧૧૫ પૌંડ ૧૦
શિ. ૫ પુરુષ ને ૬ સ્ત્રીને શી રીતે
વેહેંચી આપવા ?
દરેક માણસને બાયડી કરતાં તમલુ
લું મળેછે તેથી ૫ માણસ ૧૫ બા
યડી બરાબર થયાં
૧૫ બાયડીને ૬ બાયડી મળી ૨૧
બાયડી થઈ
૧૧૫ પૌંડ ૧૦ શિ. ÷ ૨૧ = ૫ પૌંડ
૧૦ શિ. બાયડીને આપવા જવાય.

૪૮- ૨૦ ફૂટ ૬ ઇંચ લંબાઈ અને
૪ ફૂટ ૩ ઇંચ પોહોળો એક સમય-
ગુપકોણુ છે તેનું ક્ષેત્રફળ કેટલું ?
૨૦ ફૂટ ૬ ઇંચ = ૨૪૬ ઇંચ
૪ ફૂટ ૩ ઇંચ = ૫૧ ઇંચ
૨૪૬ ઇં. × ૫૧ ઇંચ = ૧૨૫૬૬ ચો. ઇં.
૧૨૫૬૬ ચો. ઇં. ÷ (૧૪૪ × ૯) =
૯ ચો. યા ૬ ચો. ફૂટ ૧૮ ચો. ઇં.

ચો. યાડ ચો. ફૂટ ચો. ઇંચ
૯ ૬ ૧૮ જવાય.

૪૯- અ પાસે ૧૦૦ પૌંડ ૪ શિલિંગ
૧૧૩ પેન્સ છે ને તે પાસે ૬૪૩૬૩
કાર્ધીંગ છે, હવે તે પાસેથી અ
૧૧૧૧૧ કાર્ધીંગ લે અને અ પા
સેથી તે ૧૧ પૌંડ ૧૧ શિલિંગ ૧૧૩
પેન્સ લેતો તે ના કરતાં અની પા
સે કેટલું વધારે આવે ?
અ પાસે ૧૦૦ પૌં. ૪શિ. ૧૧૩ પેન્સ. =
૬૬૨૩૮ કા.

વગ્ગે અને આપી ૧૧૧૧૧ કા.
અ પાસે બાકી રહી ૧૦૭૩૪૯ કા.
વગ્ગે અ પાસેથી લીધી ૧૧૧૩૩ કા.
અ પાસે બાકી રહી ૯૬૨૧૬ કા.
તે પાસે છે ૬૪૩૬૩ કા.
અગ્ગે તે પાસેથી લીધી ૧૧૧૧૧ કા.
તે પાસે બાકી રહી ૫૩૨૮૨ કા.
૧૧ પૌંડ ૧૧શિ. ૧૧૩ પેન્સ. = ૧૧૧૩૩ કા.
અગ્ગે તેને આપી ૬૪૪૧૫ કા.
તે પાસે બાકી રહી
અ પાસે ૯૬૨૧૬ કા. બાકી રહી હતો
તે તે પાસે ૬૪૪૧૫ કા. બાકી.
હતી ૩૧૮૦૧ કાર્ધીંગ તે
કરતાં અ પાસે વધારે રહી ૩૧૮૦૧ કા.

÷ (૪ × ૧૨ × ૨૦) = ૩૩ પૌં. ૨ શિ.
૬૩ પેન્સ જવાય.

૫૦- જો લાકડાગી લંબાઈ ૨૦ ફૂટ
પોહોળાઈ ૩ ફૂટ અને જડાઈ ૨ ફૂટ
તેની કિંમત ૧ ધનફૂટ ૩ શિલિંગ
૮૩ પેન્સને બાવે કેટલી થશે ?
૨૦ ફૂટ. × ૩ ફૂટ. × ૨ ફૂટ = ૧૨૦ ધ. ફૂ.
અને ૩શિ ૮૩ પેન્સ. × ૧૨૦ = ૨૨૫૦૬
૭શિ. ૬ પેન્સ જવાય.

૫૧-જોડલા પુરૂષ તેટલીજ સ્ત્રીઓ
અને તેટલાજ છોકરાં મળીને ૮ પૌંડ
૫ શિલિંગ ૬ પેન્સમાં કમાયછે; એ
ક પુરૂષને ૧ શિલિંગ ૪ પેન્સ સ્ત્રીને
૧૦ પેન્સ અને છોકરાંને ૪ પેન્સ
મળેછે ત્યારે પ્રત્યેક કેટલા કેટલાં હતાં?
૧ શિ. ૪ પેન્સ + ૧૦ પે. + ૪ પે
૨ શિ. ૬ પે. એક દિવસમાં પુરૂષ
બાપડી અને છોકરાં કમાતાં હતાં
અને ૧૫ શિ. ૬ પેન્સમાં કમાતાં
હતાં. ૮ પૌંડ ૫ શિ-૧૬૫ શિલિંગ
શિલિંગ શિલિંગ

૧૫ : ૧૬૫ : : ૧
૧૬૫ શિ. ÷ ૧૫ = ૧૧
૧૧ પુરૂષ ૧૧ બાપડી ૧૧ છોકરાં
જવાબ.

૫૨-જો ઓરડાની લંબાઈ ૯૬ ફૂટ
અને પોહોળાઈ ૭૦ ફૂટ છે તેમાં ૨
ફૂટ અને ૬ ઇંચ પોહોળાઈની બા
દડી પાથરવી છે તે કેટલી લાંબી જો
ઈશે ?

૯૬ ફૂટ × ૭૦ ફૂટ = ૬૭૨૦ ફૂટ
૬૭૨૦ ફ. ÷ ૨૬ ફ. = ૨૬૮૮ ફૂટ
૨૬૮૮ ફૂટ ÷ ૩ = ૮૯૬ યાર્ડ જવાબ.

૫૩-લંડન શહેરમાં ૨૧૫૦૦૦ ગાય
છે, તેનું વરસ દહાડે ૧૭૨૧૦ ટન
૧૫ હેડવેટ ૩ ક્વાટર ૨૩ પૌંડ ૮
ઑંસ માખણ પેદા થાય છે, તો એ
ક ગાયનું કેટલું યથું ?
૧૭૨૧૦ ટન ૧૫ હ. ૩ કુ. ૨૩
પૌંડ ૮ ઑં. ÷ ૨૧૫૦૦૦ = ૧ હ.
૨ કુ. ૧૧ પૌંડ ૫ ઑંસ એક
ગાયનું માખણ યથું. જવાબ.

૫૪-૧ હાથની લંબાઈ ૨૨ ઇંચ
છે, તો ૩૦૦ હાથ લાંબુ ૫૦ હાથ
પોહોળું અને ૩૦ હાથ બહુ એક
આકૃષ્ટ તેનું ધન કેટલું ?

૩૦૦ × ૨૨ ઇં. × ૫૦ × ૨૨ ઇં. ×
૩૦ × ૨૨ ઇં. ÷ (૧૭૦ × ૨૭)
(૬૬૦૦ ઇં. × ૧૧૦૦ ઇં. × ૬૬૦ ઇં.)
÷ ૪૬૬૫૬ = ૧૦૨૭૦૦ ઇં. યાર્ડ
૧૬ ફૂટ ૧૧૫૨ ઇંચ જવાબ.

૫૫-૧૫ પૌંડ ૩ માણસને એની
ડીને વેહેંચી આપો કે એકને બી
જા ૨ કરતાં ૩ પૌંડ ૧૫ શિલિંગ વ
ધારે આપે.

૧૫ પૌં-૩ પૌં ૧૫ શિ = ૧૧ પૌં.
૫ શિ. ÷ ૩ = ૩ પૌં. ૧૫ શિ. મિમાનાં
દરેકના ભાગ જવાબ.
૩ પૌં. ૧૫ શિ + ૩ પૌં. ૧૫ શિ.
૭ પૌં. ૧૦ શિ. લીબનો ભાગ જ.

૫૬-એક વ્યાપારીની બિપજ ૫૬૨૬
પૌંડ ૧૦ શિલિંગ છે અને દરેક માંદા
માણસને ત્યાં રાખવાને દર વરસે ૪
રાગરી ૮ પૌંડ ૧૩ શિલિંગ ૯ પેન્સ
લાગે છે, તો તે ઇસીવાતમાં કેટલાં
આદમી રાખી શકાય ?

૫૬૨૬ પૌં. ૧૦ શિ. = ૧૩૫૧૦૮૦ પે.
૮ પૌં. ૧૩ શિ. ૯ પેન્સ = ૨૦૮૫ પે.
પેન્સ પેન્સ માણસ
૨૦૮૫ : ૧૩૫૧૦૮૦ : : ૧
૧૩૫૧૦૮૦ ÷ ૨૦૮૫ = ૬૪૮ માણસ
જવાબ.

૫૭-એક પોલા ચોરસના આકાર
ની વાડીનું તેની બાહરની લંબાઈ
૨૫૨ યાર્ડ, અને ઊંડાઈ ૧૬ યાર્ડ
છે તો તે વાડીનું તથા માહેના ચોરસનું
ક્ષેત્રફળ શું ?
હવે બહારના ચોરસની બાજુ = ૨૫૨
યાર્ડ; અને માહેલા ચોરસની બાજુ
= ૨૫૨ યાર્ડ - (૧૬ × ૨ યાર્ડ) = ૨૨૦
યાર્ડ ત્યારે ૨૫૨ યાર્ડ × ૨૫૨ =
૬૩૫૦૪ ચો. યાર્ડ; ૨૨૦ × ૨૨૦
યાર્ડ ૪૮૪૦૦ ચો. યાર્ડ; ૬૩૫૦૪ ચો.
ચો. - ૪૮૪૦૦ ચો. યાર્ડ = ૧૫૧૦૪ ચો.
યાર્ડ = ૩ એકર ૫૮૪ ચો. યાર્ડ; એ
વાડીનું ક્ષેત્રફળ.
બાજુ ૪૮૪૦૦ ચો. યાર્ડ = ૧૦ એકર
૨ માહેલા ચોરસનું ક્ષેત્રફળ જવાબ.

૫૮-એક ગાંધીએ ૧૧ પેન્સ પૌંડ
નં ભાવની ૨ હુડેડવેટ ૧૫ પૌંડ
ખાંડ, ૫ પેન્સ ૧ પૌંડના ભાવની
૪ હુડેડવેટ ૩૦ પૌંડ ખાંડ માથે
મેળવે છે; તો એવી રીતે મેળવેલી
ખાંડ કાંઈ પણ ખાટ ન જાય એમ
વેચવી છે તો ૧ પૌંડ શા ભાવે વેચવી ?
૨ હ. ૧૫ પૌંડ = ૨૩૯ પૌંડ
૪ હ. ૩૦ પૌંડ = ૪૭૮ પૌંડ
૨૩૯ પૌંડ + ૪૭૮ પૌંડ = ૭૧૭ પૌંડ
(ખાંડની કિંમત
૨૩૯ પૌંડ × ૧૧ પેન્સ = ૨૬૨૯ પેન્સ પેહલી
૪૭૮ પૌંડ × ૫ પેન્સ = ૨૩૯૦ પેન્સ રકિં.

સર્વાળો ૫૦૧૯ પેન્સ
પૌંડ પૌંડ પેન્સ
૭૧૭ : ૧ : : ૫૦૧૯
૫૦૧૯ પૌંડ ÷ ૭૧૭ = ૭ પેન્સ એક
પૌંડ વેચવે જવાબ.

૫૯-ધામના ઊપર દર પૌંડે ૧૩ પેન્સ
લેખે જગત લેતાં ૨૬૩૫૭ પૌંડ
૬ શિલિંગ ૧૦૩ પેન્સ ઊપજ
યાવે તો તે ધાસ કેટલું હશે ?
૨૬૩૫૭ પૌંડ. ૬ શિલિંગ ૧૦૩ પેન્સ =
૨૫૩૦૩૧૯૪ ફારિંગ
૧૩ પેન્સ = ૬ ફારિંગ .
ફારિંગ ફારિંગ પૌંડ
૬ : ૨૫૩૦૩૧૯૪ : : ૧
૨૫૩૦૩૧૯૪ ફારિંગ ÷ ૬ = ૪૨૧૭૧૯૯
પૌંડ જગત આપી ત્યારે ૪૨૧૭૧૯૯
÷ (૨૮ × ૪ × ૨૦) = ૧૮૮૨ ટન
૧૩ હુડેડવેટ ૨ ક્વાટર ૭ પૌંડ ધા
મ થયું જવાબ.

૬૦-૩૯ પૌંડમાં સરખી સંખ્યાની
કેટલી ગીની, અડધી ગીની, કાગિ
ન અને અડધા કાગિન છે ?
૧ પૌંડ. ૧ શિ. + ૧૦ શિ. ૬ પેન્સ +
૫ શિ. + ૨ શિ. ૬ પેન્સ = ૧ પૌંડ,
૧૯ શિ. = ૩૯ શિલિંગ એ ચાર
જાતના સિક્કાઓની કિંમત.
૩૯ પૌંડ × ૨૦ શિ. = ૭૮૦ શિલિંગ
શિ. શિ. સિક્કા.
૩૯ : ૭૮૦ : : ૧
૭૮૦ ÷ ૩૯ = ૨૦ દરેક જાતના
સિક્કાની સંખ્યા. જવાબ.

૬૧-એક મજસે એક રાત રેહવાને
૧ શિ. ૮ પેન્સ લેખે આપ્યા આ-
ગળ મહિનાના ૩ પૌંડ આપ્યા,
ત્યારે પેલા ઘર ધણીએ તેમાંથી
પાછું શું આપવું જોઈએ ?

૬૨—એક રમત રમવાના યોગાનની લાંબાઈ ૫૮ ફુટ ૬ ઇંચ છે અને પોહોળાઈ ૫૪ ફુટ ૯ ઇંચ છે ત્યારે તેનું ક્ષેત્રફળ કેટલું ?

૫૮ ફુ. ૬ ઇં. \times ૫૪ ફુ. ૯ ઇં. =
૪૬૧૨૧૪ ચો. ઇંચ.

૪૬૧૨૧૪ ચો. ઇંચ \div (૧૪૪ \times ૯)
= ૩૫૫ ચો. યાર્ડ ૭ ચો. ફુ. ૧૨૬
ચો. ઇંચ જવાબ.

૬૪—કોઈ મજૂરના ધરતું ભાડું ૫ પાઉંડ ૨ શિલિંગ ૧૧ પેન્સ દર વરસે છે તે આપવાને માટે તેણે અઠવાડીએ કેટલું ભંડુ મુકવું જોઈએ ?

૫ પાઉંડ ૨ શિલિંગ ૧૧ પેન્સ નું
૫૨=૧ શિલિંગ ૧૧ $\frac{૩}{૪}$ પેન્સ જવા.

૬૬—એક ઓરડો ૧૯ ફુટ ૭ ઇં. લાંબો અને ૧૮ ફુટ. ૯ ઇં. પેહોળો છે, તેમાં સાદડી પાથરવી છે તે ૨૫ ઇંચ પોહોળાઈની મળે છે, ત્યારે કેટલા યાર્ડ જોઈએ ?

૧૯ ફુટ ૭ ઇંચ \times ૧૮ ફુટ ૯ ઇંચ.
= ૫૨૮૭૫ ચો. ઇં.

૫૨૮૭૫ ચો. ઇં. \div (૨૫ \times ૧૨ \times ૩)
= ૫૮ યાર્ડ ૨ ફુટ ૩ ઇંચ. જવાબ.

૧ શિ. ૮ પે. \times ૩૧ દિવસ ૨ પૌંડ
૧૧ શિ. ૮ પે. થઈ.

૩ પૌં.—૨ પૌં. ૧૧ શિ. ૮ પે. =
૮ શિ. ૪ પે. પાછી આપવી જ.

૬૩—કાપડની ૬ પેટી છે, તેમાંની અઢેક પેટીમાં ૬-૬ ગાંસડી, અને અઢેક ગાંસડીમાં ૬-૬ થાન અને અઢેક થાન ૬૦ યાર્ડ લાંબું ત્યારે એક યાર્ડ રફ પેન્સ કિંમત પ્રમાણે તે ૬ પેટીની કિંમત કેટલી ?

૬ \times ૬ \times ૬ \times ૬૦ \times ૨ $\frac{૩}{૪}$ પેન્સ
= ૩૫૬૮૦ પેન્સ = ૧૪૮ પૌંડ ૧૦
શિલિંગ જવાબ.

૬૫ અઢે દર ગયાલને ૧ પૌંડ ૧૮ શિલિંગ ૬ પેન્સના ભાવના ખાંડીના ૫૦૦ ગયાલન તે વેના દર ગયાલને ૨ શિલિંગ ૬ પેન્સ ભાવના એલ જાતના દારૂ સાથે અદલ બદલ કીધા, ત્યારે અને એલ જાતના દારૂના કેટલા ગયાલન મળવા જોઈએ ?

૧ પૌં. ૧૮ શિ. ૬ પે = ૭૭૭ પે.
૨ શિ. ૬ પે = ૫૭૭ પે.
૭૭ \times ૫૦૦ ગયાલન = ૩૮૫૦૦ ગયા.

૩૮૫૦૦ \div ૫ = ૭૭૦૦ ગયાલન મળવા જોઈએ જવાબ.

૬૭-૫૫૦ પૌંડ ૩ ગિલિંગ ૧૬
પેન્સને ૪ માણસ ૬ બૈરાને ટંગાકરા
ને વેહેંચી આપવાંછે, તેમા પુરૂપને
બધરિથી બમણું અને બધગંને છા
કરાંથી તમણું ત્યારે શી રીતે વેહેં
ચી આપવું ?

૮ છોકરાંછે

૪ માણસ = ૨૪ છોકરાં બરાબરછે

૬ બાયડી = ૧૮ છોકરાં બરાબરછે

સરવાળા ૫૦ છોકરાં થયાં.

પૌ. શિ. પે. કા.

૫૦) ૫૫૦ ૩ ૧ ૨

૧૧ ૦ ૦ ૩ દરેક છો ૦ બા
૩

૩૩ ૦ ૨ ૧ દરેક બા ૦ બા
૨.

૬૬ ૦ ૪ ૨ દરેક મા ૦ બા

૬૮-જો રોજ ૧૦ કલાક પ્રમાણે
કામ કરેતો ૧૦૦ પૌંડ બોલો એક
સેકંડમાં ૧ ડુટ લઈ જઈ શકે એટ
લી માણસની શક્તિ ગણાયલીછે ;
તો એ રીતે આખા દહાડામાં કેટલું
વજન ઊંચકી શકશે ?

૧૦ કલાક $\times ૬૦ \times ૬૦ = ૩૬૦૦૦$ સેકંડ
સેકંડ સેકંડ પૌંડ

૧ ૩૬૦૦૦ :: ૧૦૦

૩૬૦ ૦૦ $\times ૧૦૦ = ૩૬૦૦૦૦૦$ પૌંડ
બોલો આખા દહાડામાં ઊંચકયો
૩૬૦૦૦૦૦ પૌંડ $\div (૨૮ \times ૪ \times ૨૦)$
 $= ૧૬૦૭૮$ ૨ હેડ્રેવેટ ૩ ક્વાટર
૧૨ પૌંડ બોલો ઊંચકશે જવાબ.

૬૯-ચાલવામાં સિપાઈ ૧ મિનિટમાં
૭૫ ડગલાં ભરેછે, અને જલદી કુ
ચ કરવામાં ૧૦૮ ડગલાં ચાલેછે;
હવે એક પલટન ૩ કલાક ચાલેછે
અને તેમાંનો છેલ્લો અડધો કલાક
તે જલદી કુચ કરેછે, અને તેનું ૧
ડગલું ૨૫૮ લઈ ચાલ્ય ત્યારે તે એ
ટલા વખતમાં કેટલો રસ્તો કાપશે ?

૨૧ કલાક = ૧૫૦ મિનિટ

૧ કલાક = ૩૦ મિનિટ

$૧૫૦ \times ૭૫ \times ૨૫$. લઈ ચા = ૩૦૦૦૦૫.

$૩૦ \times ૧૦૮ \times ૨૫$. લઈ ચા = ૮૧૪૦૫.

૩૮૬૪૦ કુ.

$૩૮૬૪૦૫ \div (૩ \times ૨૨૦ \times ૮) = ૭$ મા
હલ ૨ ફરલાંગ ૧૨૦ યાર્ડ. જવાબ.

૭૦-જો કોઈ છાપનાર રોજ ૮૫૦૦
અક્ષર ગોઠવેછે, અને દર હજારને
માટે ૫૬ પેન્સ પ્રમાણે ગોઠવામણી
લેછે, તો એક અઠવાડિયામાં તે કે
ટલું કમાશે ?

૫૬ પેન્સ = ૨૨ ફારધિંગ.

$૮૫૦૦ \times ૬ = ૫૧૦૦૦$ અક્ષર થયા.

અક્ષર અક્ષર ફારધિંગ

૧૦૦૦ : ૫૧૦૦૦ :: ૨૨

$૫૧૦૦૦ \times ૨૨ = ૧૧૨૨૦૦૦$ ફા.

$\div ૧૦૦૦ = ૧૧૨૨$ ફારધિંગ.

૧૧૨૨ ફા. = ૧ પૌંડ ૩ શિ. ૪ પેન્સ.

૨ ફારધિંગ જવાબ.

૭૧-૧૮૩૭-૮ ના દશ મહિનામાં
એક ટંકશાળ જોવા ૯૫૦૮ માણ
સો ગયાં, તેની જોવાની શી દરેકે
૨ શિલિંગ આપી અને ૧ શિલિંગ
સિપાઈને આપી. પછી ૧૮૩૮-૯
ના ૧૦ માહનામાં જ્યારે ટંકશાળ
જોવાની શી ૧ શિલિંગ કરી નાખી
અને સિપાઈની શી કહાડી નાખી
ત્યારે ૩૭૪૩૧ માણસો જોવા ગયાં
હવે બપલા ફરકારથી કેટલો લાભ
અથવા ખોટ ગઈ ?

૯૫૦૮ માણસ \times (૨ શિ. + ૧ શિ.) -
૯૫૦૮ \times ૩ શિ. = ૨૮૫૨૪ શિ.
 \div ૨૦ શિ. = ૧૪૨૬ પૌંડ. ૪ શિ.
સને ૧૮૩૭-૮ ની બપજ !
૩૭૪૩૧ માણસ \times ૧ શિ. = ૩૭૪૩૧
શિ. \div ૨૦ = ૧૮૭૧ પૌંડ ૧૧ શિ.
સને ૧૮૩૮-૯ ની બપજ
૧૮૭૧ પૌંડ ૧૧ શિ. - ૧૪૨૬ પૌંડ
૪ શિ. = ૪૪૫ પૌંડ ૭ શિલિંગ ન
ફેર થયો. જવાબ.

૭૩-૩૯ માણસને ૧૮૪ પૌંડ ૧૧
શિલિંગ ૨૬ પેન્સ સરખે ભાગે વે
હેતી આપો; હવે એમ ધારોકે તેમાં
થી ૧૫ માણસે પોતાનો હિસ્સો લી
ધો, અને બાકીનામાંથી માત્ર ૨૧
માણસજ પોતાનો હિસ્સો લેવા હા
જર થયા ત્યારે દરેકને શું આપવું ?

૧૮૪ પૌંડ ૧૧ શિ. ૨૬ પેન્સ \div ૩૯ =
૪ પૌંડ ૧૪ શિલિંગ ૭૬ પેન્સ પે
હેલો જવાબ.

૭૨-એક પાદરીને એક એતરની બી
પજમાંથી $\frac{1}{4}$ સો ભાગ મળતો હતો
તે ૨૬૫ પૌંડ હતો, તેને બદલે
તે ધર્મ, જવ અને ચોખ્ખાનું સરખું
વજન લેતો હતો; હવે ધર્મની કિં
મત દર બ્રશલે ૬ શિલિંગ ૭ પેન્સ
હોય, જવની કિંમત દર બ્રશલે ૩
શિલિંગ ૧૧ પેન્સ હોય અને ચો
ખાની દર બ્રશલે ૨ શિ. ૧૦ પેન્સ
હોયતો તેને દરેક જાતનું કેટલું અ
નાજ મળશે ?

૬ શિ. ૭ પેન્સ. + ૩ શિ. ૧૧ પેન્સ. +
૨ શિ. ૧૦ પેન્સ. = ૧૩ શિ. ૬ પેન્સ. =
૧૬૦ પેન્સ એક બ્રશલ ધર્મ, જવ
ને ચોખ્ખાની કિંમત થઈ.

૫૦૦ પૌંડ = ૧૨૦૦૦૦ પેન્સ.

પેન્સ પેન્સ બ્રશલ

૧૬૦ : ૧૨૦૦૦૦ :: ૧

૧૨૦૦૦૦ \div ૧૬૦ = ૭૫૦ બ્રશ
લ દરેક જાતનું અનાજ મળશે જ

૭૪-૧૫

૭૪-૧૫ યાર્ડ લાંબી, ૭ ફુટ જાંચી
અને ૧૩ હંચ જાડી એવી એક
દિવાળ બાંધવીછે, અને તેમાં ૬ ફુટ
જાંચ અને ૪ ફુટ પોહાણ એવું એક
બારણું સુકવુંછતો ૧૦૮ ધનહંચની
કેટલી છંટ જોઈશે ?

૧૫ યાર્ડ = ૫૪૦ હંચ

૭ ફુટ = ૮૪ હંચ

૫૪૦ હંચ \times ૮૪ \times ૧૩ હંચ =

૫૮૯૬૦ \div ૧૦૮ = ૫૪૬૦ બારણા

વગર દિવાળની છંટની સંખ્યા.

૬ ફુટ = ૭૨ હંચ

બિલ્લો ૪ પૌંડ ૧૪ શિ. ૭૩ પે. X
 ૧૫-૭૦ પૌંડ ૧૬ શિ. ૮૪ પે. X
 ૧૫ માણુમનો હિંગ્સા
 ૧૮૪ પૌંડ ૧૧ શિ. ૨૪ પે. - ૭૦ પૌં
 ૧૬ શિ. ૮૪ પે. ૧૧૩ પૌં. ૧૧ શિ. ૬ પે.
 ૧૧૩ પૌંડ ૧૧ શિ. ૬ પે. ÷ ૨૧ -
 ૫ પૌંડ ૮ શિ. ૨ પેન્સ ખીનું જા.

૪ કુટ=૪૮ ઇન્ચ
 ૭૨ ઇન્ચ X ૪૮ ઇન્ચ X ૧૩ ઇન્ચ.
 - ૪૬૮૨૮ ÷ ૧૦૮ = ૪૧૬ આરણા
 ના ઇન્ચો મેંબ્યા ૫૪૬૦ - ૪૧૬ =
 ૫૦૪૪ ઇન્ચો જોઈએ જવાબ.

૭૫. એક નવા ખેતરમાં ધઉંના પેહેલા પાક ઉપર દર એકરે ૬ પૌંડ
 ૧૪ શિ. ૬ પેન્સ ખરચ થયાં અને તેમાંથી ૧૮ બુશલ ધઉં નિકળ્યા જે
 દર બુશલે ૮ શિલિંગને ભાવે વેચ્યા. જવના બિલ્લ પાક ઉપર ૩ પૌંડ
 ૧૬ શિલિંગ ખરચ થયો અને ૧ બુશલ ૪ શિલિંગને ભાવે ૨૫ બુશલ
 પાક ઉતર્યો. બટાકાના લિલ્લ પાક ઉપર ૧૨ પૌંડ ૧૧ શિલિંગ ૨ પેન્સ
 ખરચ થયો અને દર ગાંસડીએ ૩ શિ. પ્રમાણે ૧૦૦ ગાંસડી પાક ઉત-
 ર્યો. હવે મુશળી કમાઈ/માંથી $\frac{1}{4}$ આદ કરતાં ૫૦૦ એકર જમીનની રાપ
 હી કરવામાં ૧ વર્ષમાં ને ત્રણ વર્ષમાં કેટલું રહેશે તે જોવી કાઢો?

પેહેલા વરસમાં ૬ પૌં. ૧૪ શિ. ૬ પે. X ૫૦૦ એકર = ૩૩૬૨ પૌં. ૧૦
 શિ. કિંમત બેડી. અને ૫૦૦ X ૧૮ X ૮ શિ = ૩૬૦૦ પૌંડ પેદાશ થઈ
 હવે $\frac{1}{4}$ ના ૩૬૦ પૌંડ આદ કરીએતો ૩૨૪૦ પૌંડ એના પાસે રહે;
 ૩૩૬૨ પૌંડ ૧૦ શિ - ૩૨૪૦ પૌંડ = ૧૨૨ પૌંડ ૧૦ શિલિંગ પેહેલા
 વરસમાં ખાટ ગઈ. જવાબ.

૨ જી વરસમાં ૩ પૌંડ ૧૬ શિ. X ૫૦૦ એકર = ૧૮૦૦ પૌંડ ૦ શિ. ૦ પે. કિં.
 બેડી ૩ વરસમાં ૧૨૦૦. ૧૧ શિ. ૨ પે. X ૫૦૦ એકર = ૬૨૭૬ પૌં. ૩ શિ. ૪ પે.

કિંમત બેડી. બિલ્લને ત્રિજની વરસની બેડી કિંમત ૮૧૭૬ પૌં. ૩ શિ. ૪ પે.
 ૨૫ X ૫૦૦ X ૪ શિ = ૨૫૦૦ પૌંડ, બિલ્લ વરસની પેદાશ.
 ૧૦૦ X ૫૦૦ X ૩ શિ = ૭૫૦૦ પૌંડ. ત્રિજ વરસની પેદાશ.

૧૦૦૦૦ પૌંડ બિલ્લ ને લિલ્લ વરસની પેદાશ.

૧૦૦૦૦ પૌંડનો $\frac{1}{4}$ ભાગ આદ કરતાં ૨૫૦૦ પૌંડની પેદાશ આજી રહી.
 ૮૦૦૦ પૌં. ૦ શિ. ૦ પેન્સ પેદાશ આજી રહી તે
 ૮૧૭૬ પૌં ૩ શિ. ૪ પેન્સ બિલ્લને લિલ્લ વરસની બેડી કિંમત આદ.

૮૨૦ પૌં. ૧૬ શિ. ૮ પેન્સ બિલ્લ ને ત્રિજ વરસમાં નફો થયો.

૧૨૨ પૌં. ૧૦ શિ. ૦ પેન્સ પેહેલા વરસની ખાટ આદ.

૬૯૮ પૌં. ૬ શિ. ૮ પેન્સ ત્રણ વરસમાં નફો થયો જવાબ.

મક્રંનોત ગણિત.

જેટલે રૂપીએ મણુ તેથી અઢીગણે દોકડે શેર; ૦૧૧ રૂપીએ મણુ તો ૧૧૧૧ દોકડે એ બદામે શેર; ૦૧ રૂપીએ મણુ તો ૧૧ દોકડે શેર; ૦૧ રૂપીએ મણુ તો ૦૧૧ દોકડે ૨ બદામે શેર.

રીત. મણુના શેર ૪૦ વડે રૂપીઆના ૧૦૦ દોકડાને ભાગતાં શેરને માથે ૨૧૧ દોકડા આવેછે. એ ઉપરથી આગળ સમજવું.

૧ ૫ રૂપીએ મણુ તો ૨ શેરનું શું પડશે ?

૩૦૧ જવાબ.

૨ ૩ રૂપીએ મણુ તો ૪ શેરનું શું પડશે ?

૩૦૧ ૫ દોકડા જવાબ.

૩ ૮ રૂપીએ મણુ તો ૩ શેરનું શું પડશે ?

૩૦૧ ૧૦ દોકડા જવાબ.

૪ ૧૨ રૂપીએ મણુ તો ૬ શેરનું શું પડશે ?

૩૧૧૧ ૫ દોકડા જવાબ.

૫ ૨૦ રૂપીએ મણુ તો ૭ શેરનું શું પડશે ?

૩૩૧૧ જવાબ.

૬ ૪૧ રૂપીએ મણુ તો ૨ શેરનું શું પડશે ?

૨૧૧ દોકડા જવાબ.

૭ ૭૧ રૂપીએ મણુ તો ૪ શેરનું શું પડશે ?

૩૦૧૧ જવાબ.

૮ ૪૧૧ રૂપીએ મણુ તો ૬ શેરનું શું પડશે ?

૩૦૧ ૨૧૧ દોકડા જવાબ.

૯ ૯૧ રૂપીએ મણુ તો ૫ શેરનું શું પડશે ?

૩૧)=૧૧ જવાબ.

૧૦ ૨૧૧ રૂપીએ મણુ તો ૭ શેરનું શું પડશે ?

૩૦૧ ૧૮૧૧૧ દોકડા જવાબ.

જેટલે રૂપીએ મણુ તેટલા આનાનું ૨૧૧ શેર; તેથી અડધા આનાનું સવા શેર અને તેથી અમણા આનાનું પાંચ શેર.

રીત.—રૂપીઆના આના ૧૬ વડે મણુના શેર ૪૦ ને ભાગતાં ૧ આનાનું ૨૧૧ શેર આવેછે.

- ૧ ૭ રૂપીએ મણુ તો ૨૥ શેરનું શું પડશે ? ૩૦ = જવાબ.
- ૨ ૫ રૂપીએ મણુ તો ૨૥ શેરનું શું પડશે ? ૩૦ = જવાબ.
- ૩ ૧૨ રૂપીએ મણુ તો ૨૥ શેરનું શું પડશે ? ૩૦૥ જવાબ.
- ૪ ૪૥ રૂપીએ મણુ તો ૨૥ શેરનું શું પડશે ? ૩૦ ૦૦૦ જવાબ.
- ૫ ૧૪૧ રૂપીએ મણુ તો ૨૥ શેરનું શું પડશે ? ૩૦૦૦ = જવાબ.
- ૬ ૭ રૂપીએ મણુ તો ૫ શેરનું શું પડશે ? ૩૦૦૦ = જવાબ.
- ૭ ૯ રૂપીએ મણુ તો ૫ શેરનું શું પડશે ? ૩૧ = જવાબ.
- ૮ ૨૦૧ રૂપીએ મણુ તો ૫ શેરનું શું પડશે ? ૩૨૦૦૦ જવાબ.
- ૯ ૧૮૦૦ રૂપીએ મણુ તો ૫ શેરનું શું પડશે ? ૩૨ = જવાબ.
૧૦. ૭ રૂપીએ મણુ તો ૩૦૦૦ શેરનું શું પડશે ? ૩૦૦ = જવાબ.
- ૧૧ ૧૨ રૂપીએ મણુ તો ૧૧ શેરનું શું પડશે ? ૩૦ = જવાબ.
- ૧૨ ૮ રૂપીએ મણુ તો ૬૧ શેરનું શું પડશે ? ૩૧ જવાબ.
- ૧૩ ૧૨ રૂપીએ મણુ તો ૧૨૦૦ શેરનું શું પડશે ? ૩૩૦૦ જવાબ.
- ૧૪ ૧૦ રૂપીએ મણુ તો ૭૦૦ શેરનું શું પડશે ? ૩૧૦૦ = જવાબ.
- ૧૫ ૧૯ રૂપીએ મણુ તો ૮૦૦૦ શેરનું શું પડશે ? ૩૬ = જવાબ.

નેટલા રૂપીઆનું નેટલા મણુ તેટલાજ શેરના તે રૂપીઆથી અઢોગણા દો કડા આવે.

નોંત. - મણુના શેર ૪૦ એ રૂપીઆના અઢી દોકડા ૪૦ ને ભાગતાં શેરને માથે ૨૦ દોકડા આવેછ.

- ૧ ૨ રૂપીઆનું ૪ મણુ તો ૪ શેરનું શું પડશે ? ૫ દોકડા જવાબ.
 ૨ ૬ રૂપીઆનું ૫ મણુ તો ૫ શેરનું શું પડશે ? ૧૫ દોકડા જવાબ.
 ૩ ૧૮ રૂપીઆનું ૪૥૥ મણુ તો ૪૥૬ શેરનું શું પડશે ? ૩૦૧ ૨૦ દોકડા જવાબ.
 ૪ ૫ રૂપીઆનું ૭૥ મણુ તો ૭૬ શેરનું શું પડશે ? ૧૨૧૧ દોકડા જવાબ.
 ૫ ૨૦ રૂપીઆનું ૧૦૧ મણુ તો ૧૦૧ શેરનું શું પડશે ? ૩૦૧૧ જવાબ.

જેટલા રૂપીઆનું જેટલા મણુ તેટલાજ આનાનું કહેલા મણુથી અઢીગણા શેર આવે.

નોંત.—મણુની અઢીસેરી ૧૬ ને રૂપીઆના ૧૬ આને ભાગતાં ૧ આનાને માથે ૨૧૧ શેર આવેછે.

- ૧ ૪ રૂપીઆનું ૩ મણુ તો ૪ આનાનું કેટલું આવશે ? ૭૬ શેર જવાબ.
 ૨ ૬ રૂપીઆનું ૫ મણુ તો ૬ આનાનું કેટલું આવશે ? મણુ ૦૧ ૨૧૧ શેર જવાબ.
 ૩ ૮ રૂપીઆનું ૮ મણુ તો ૮ આનાનું કેટલું આવશે ? ૦૧૧ મણુ જવાબ.
 ૪ ૭૬ રૂપીઆનું ૬ મણુ તો ૭૬ આનાનું કેટલું આવશે ? મણુ ૦૧ ૫ શેર જવાબ.
 ૫ ૧૪૧ રૂપીઆનું ૧૬ મણુ તો ૧૪૧ આનાનું કેટલું આવશે ? ૧ મણુ જવાબ.

જેટલે રૂપીઆ પાંચ પાંચગણે દોકડે મણુ

નોંત.—રૂપીઆના દોકડા ૧૦૦ ને પાંડીના ૨૦ મણુ ભાગતાં એક મણુના પાંચ દોકડા આવેછે.

- ૧ ૨૦ રૂપીઆ પાંડી તો ૩ મણુનું શું પડશે ? ૩ ૩ જવાબ.
 ૨ ૧૫ રૂપીઆ પાંડી તો ૫ મણુનું શું પડશે ? ૩ ૩૧૧ જવાબ.

- ૩ ૧૬ રૂપીએ ખાંડી તો ૨ મણનું શું પડશે ? ૩૧|| ૧૦ દોકડા જવાબ.
 ૪ ૨૧ રૂપીએ ખાંડી તો ૪ મણનું શું પડશે ? ૩૪)૨૦ દોકડા જવાબ.
 ૫ ૧૨ રૂપીએ ખાંડી તો ૪ મણનું શું પડશે ? ૩૨|| ૨૦ દોકડા જવાબ.

નંદલે રૂપીએ ખાંડી તેથી બમણી બદામિ શેર

સીત.—ખાંડીના ૮૦૦ શેરે રૂપીઆની ૧૬૦૦ બદામને ભાગતાં શેરને માથે બે બદામ આવેછે.

- ૧ ૧૫ રૂપીએ ખાંડી તો ૪ શેરનું શું પડશે ? ૭|| દોકડા જવાબ.
 ૨ ૨૦ રૂપીએ ખાંડી તો ૬ શેરનું શું પડશે ? ૧૫ દોકડા જવાબ
 ૩ ૧૨ રૂપીએ ખાંડી તો ૩ મણને ૩ શેરનું શું પડશે ? ૩૧|| ૬|| દોકડા જવાબ.
 ૪ ૧૫ રૂપીએ ખાંડી તો ૨ મણ ને ૫ શેરનું શું પડશે ? ૩૧|| ૬|| દોકડા ને ૨ બદામ જવાબ.
 ૫ ૨૦ રૂપીએ ખાંડી ૫ મણ ને ૪ શેરનું શું પડશે ? ૩૫) ૧૦ દોકડા જવાબ.

નંદલે રૂપીએ ખાંડી તેથી બમણે આને ફરા.

સીત.—ખાંડીના ૮ ફરાએ રૂપીઆના ૧૬ આનાને ભાગતાં ફરાને માથે બે આના આવેછે.

- ૧ ૧૫ રૂપીએ ખાંડી તો ૧ ફરાનું શું પડશે ? ૩૧|| = જવાબ.
 ૨ ૧૪ રૂપીએ ખાંડી તો ૪ ફરાનું શું પડશે ? ૩૭ જવાબ.
 ૩ ૨૦ રૂપીએ ખાંડી તો ૫ ફરાનું શું પડશે ? ૩૧|| જવાબ.

૪ ૧૮ રૂપીએ ખાંડી તો ૭ કરાનું શું પડશે ?

રૂ ૬૧૧૧ જવાબ.

૫ ૧૬ રૂપીએ ખાંડી તો ૭ કરાનું શું પડશે ?

રૂ ૧૮ જવાબ.

જેટલે આને ફરો તેની અર્ધ મંજ્યા જેટલે રૂપીએ ખાંડી
રીત.—૧ આનાનો ને ખાંડીના ફરો ૮ નો ગુણાકાર કરીએ તો ખાંડીનો
રૂપીઓના આવે.

૧ ૯ આને ફરો તો એક ખાંડીનું શું પડશે ?

રૂ ૪૧૧ જવાબ.

૨ ૧૪ આને ફરો તો ૩ ખાંડીનું શું પડશે ?

રૂ ૨૧ જવાબ.

૩ ૧૦ આને ફરો તો ૫ ખાંડીનું શું પડશે ?

રૂ ૨૫ જવાબ.

જેટલે રૂપીએ ફરો તેટલેજ આને પાલી
રીત.—ફગની ૧૬ પાલીએ રૂપીઆના ૧૬ આના ને ભાગતા ૧ આને
પાલી પડી.

૧ ૩ રૂપીએ ફરો તો ૧ પાલીનું શું પડશે ?

૩ આના જવાબ.

૨ ૪ રૂપીએ ફરો તો ૭ પાલીનું શું પડશે ?

રૂ ૧૧૧ જવાબ.

૩ ૬ રૂપીએ ફરો તો ૪ પાલીનું શું પડશે ?

રૂ ૧૧ જવાબ.

૪ ૩૧ રૂપીએ ફરો તો ૨ પાલીનું શું પડશે ?

રૂ ૦ = જવાબ.

૫ ૪૧૧ રૂપીએ ફરો તો ૩ પાલીનું શું પડશે ?

રૂ ૦ = ૧ જવાબ.

જેટલે રૂપીએ ફરો તેટલેજ પહસે થેર
રીત.—ફરાના ૬૪ થેરે રૂપીઆના ૬૪ પહસાને ભાગતાં પહસે થેર પડ્યું.

૧ ૪ રૂપીએ ફરો તો ૩ થેરનું શું પડશે ?

૦) = આના જવાબ.

૨ ૪૥ રૂપીએ કરો તો ૪ શેરનું શું પડશે ?

રૂ૦૦૧૧ જવાબ.

૩ ૫ રૂપીએ કરો તો ૬ શેરનું શું પડશે ?

રૂ૦ ૨૧૧ જવાબ.

જેટલે રૂપીએ કળશી તેટલેજ આને મણુ

રીત.—રૂપીઆના ૧૬ આનાએ કળશીના મણુ ૧૬ ને ભાગતાં આને મણુ પડયું.

૧ ૧૬ રૂપીએ કળશી તો ૩ મણુનું શું પડશે ?

રૂ ૩) જવાબ.

૨ ૧૦ રૂપીએ કળશી તો ૪ મણુનું શું પડશે ?

રૂ ૨૧૧ જવાબ.

૩ ૯ રૂપીએ કળશી તો ૫ મણુનું શું પડશે ?

રૂ ૨૧૧ — જવાબ.

૪ ૭૧ રૂપીએ કળશી તો ૬ મણુનું શું પડશે ?

રૂ ૨૧૧ — જવાબ.

૫ ૮૧ રૂપીએ કળશી તો ૭ મણુનું શું પડશે ?

રૂ ૩૧૧ — ૧૧૧ જવાબ.

૬ ૧૨ રૂપીએ કળશી તો મણુનું શું પડશે ?

રૂ ૦૧૧ જવાબ.

૭ ૨૦ રૂપીએ કળશી તો ૯૧ મણુનું શું પડશે ?

રૂ ૧૧૧૧ = જવાબ.

જેટલે રૂપીએ કળશી તેથી અડીગણી બદામ શેર

રીત.—રૂપીઆની બદામ ૧૬૦૦ ને કળશીના ૬૪૦ શેરે ભાગતાં ૧ શેરની અડી બદામ આવેછે.

૧ ૧૦ રૂપીએ કળશી તો ૪ શેરનું શું પડશે ?

૬૧ દોકડા જવાબ.

૨ ૧૨ રૂપીએ કળશી તો ૬ શેરનું શું પડશે ?

૧૧૧ દોકડા જવાબ.

૩ ૮ રૂપીએ કળશી તો ૫ શેરનું શું પડશે ?

૬૧ દોકડા જવાબ.

૪ ૧૬ રૂપિયાએ ૬૦૦થી તો ૩ મણુ ને ૫ શેરનું શું પડશે ?

૨૩) ૧૨૧ દોકડા જવાબ.

૫ ૧૪ રૂપિયાએ ૬૦૦થી તો ૪ મણુ ને ૩ શેરનું શું પડશે ?

૨૩૧ ૬૧ દોકડા ને ૧ બદામ જવાબ.

જેટલે રૂપિયાએ તોલો તેથી બમણી પદ્ધતિ ગની

શીત.—તોલાની રતી ૯૬ ને રૂપિયાની પદ્ ૧૯૨ ને ભાગતાં ૨ પદ્ધતિ રતી પડી.

૧ ૩ રૂપિયાએ તોલો તો ૧ રતીનું શું પડશે ?

૬ પદ્ જવાબ.

૨ ૬ રૂપિયાએ તોલો તો ૪ રતીનું શું પડશે ?

૩ ૦૧ જવાબ.

૩ ૪ રૂપિયાએ તોલો તો ૬ રતીનું શું પડશે ?

૩ ૦૧ જવાબ.

જેટલે રૂપિયાએ તોલો તેથી અડીગણે દોકડે વાલ.

શીત.—તોલાના વાલ ૪૦ વડે રૂપિયાના દોકડા ૧૦૦ ને ભાગતાં એક વાલને માથે ૨૧ દોકડા આવેછે.

૧ ૬ રૂપિયાએ તોલો તો ૩ વાલનું શું પડશે ?

૩૦૧ ૨૦ દોકડા જવાબ.

૨ ૧૬ રૂપિયાએ તોલો તો ૪ વાલનું શું પડશે ?

૩૧૧ ૧૦ દોકડા જવાબ.

૩ ૧૨ રૂપિયાએ તોલો તો ૬ વાલનું શું પડશે ?

૩૧૧૧ ૫ દોકડા જવાબ.

૪ ૧૫ રૂપિયાએ તોલો તો ૫ વાલનું શું પડશે ?

૩૧૧૧ ૧૨૧ દોકડા જવાબ.

૫ ૧૮ રૂપિયાએ તોલો તો ૭ વાલનું શું પડશે ?

૩૩) ૧૫ દોકડા જવાબ.

૬ ૯ રૂપિયાએ તોલો તો ૫ વાલનું શું પડશે ?

૩ ૧) = જવાબ.

૭ ૧૦ રૂપિયાએ તોલો તો ૪ વાલનું શું પડશે ?

૩ ૧ જવાબ.

- ૮ ૧૪ રૂપીએ તોલો તો ૩ વાલનું શું પડશે ? ૩૧) ૫ દોકડા જવાબ.
 ૯ ૧૬ રૂપીએ તોલો તો ૭ વાલનું શું પડશે ? ૩૨) ૫ દોકડા જવાબ.
 ૧૦ ૧૩ રૂપીએ તોલો તો ૫ વાલનું શું પડશે ? ૩૩) = જવાબ.

- ૧ જેટલે રૂપીએ ગજ તેટલા આનાનો ફોટ તસુ
 ૨ જેટલે રૂપીએ ગજ તેટલી આડગણી પદાએ તસુ

૧ રીત.—ગજના ૨૮ તસુ ને રૂપીઆના ૧૬ આને ભાગતાં એક આનાનો ફોટ તસુ આવ્યો.

૨ રીત.—ગજના ૨૪ તસુ ને રૂપીઆની ૧૬૨ પદને ભાગતાં એક તસુની આઠ પદ આવી.

- ૧ ૧૧ રૂપીએ ગજ તો ૩ તસુનું શું ! ૩ આના જવાબ.
 ૨ ૪ રૂપીએ ગજ તો ૪૧ તસુનું શું ? ૩૦૧ જવાબ.
 ૩ ૨ રૂપીએ ગજ તો ૩ તસુનું શું ! ૩૦૧ જવાબ.
 ૪ ૫ રૂપીએ ગજ તો ૯ તસુનું શું ! ૩૧૧૧ = જવાબ.
 ૫ ૬ રૂપીએ ગજ તો ૫ તસુનું શું ? ૩૨૧ જવાબ.
 ૬ ૮ રૂપીએ ગજ તો ૭ તસુનું શું ? ૩૨-૫ આના ને ૪ પદ જવાબ.
 ૭ ૨ રૂપીએ ગજ તો ૪ તસુનું શું પડશે ? ૫ આના ૪ પદ જવાબ.
 ૮ ૪ રૂપીએ ગજ તો ૯ તસુનું શું પડશે ? ૩ ૧૧ જવાબ.

તેટલે આને ગજ તેથી અર્ધી પદ્યમે તરા.

રીત.—ગજના ૨૪ તરુએ આનાથી ૧૨ પદ્યને ભાગતાં અર્ધી પદ્યમે ત
સુ પડ્યો.

- ૧ ૬ આને ગજ તો ૩ તરુનું થું પડશે ? ૯ પદ્ય જવાબ.
- ૨ ૪ આને ગજ તો ૫ તરુનું થું પડશે ? ૧૦ પદ્ય જવાબ.
- ૩ ૧૦ આને ગજ તો ૬ તરુનું થું પડશે ? ૨૧ આના જવાબ.
- ૪ ૨ રૂપીએ અને ૩ આને ગજ તો ૪ તરુનું થું પડશે ? ૫ આના ૧૦ પદ્ય જવાબ.
- ૫ ૪ રૂપીએ ને ૪ આને ગજ તો ૫ તરુનું થું પડશે ? ૧૪ આના ૨ પદ્ય જવાબ.

તેટલે રૂપીએ સેંકડો તેટલે દોકડો નંગ

રીત.—સેંકડાના નંગ ૧૦૦ ને રૂપીઆના ૧૦૦ દોકડાને ભાગતા ૧ દોકડો
નંગ પડ્યું.

- ૧ ૫ રૂપીએ સેંકડો તો ૧૦ નંગનું થું પડશે ? ૩૦૧૧ જવાબ.
- ૨ ૭ રૂપીએ સેંકડો તો ૧૧ નંગનું થું પડશે ? ૩૦૧૧ ૨ દોકડા જવાબ.
- ૩ ૧૦ રૂપીએ સેંકડો તો ૩૦ નંગનું થું પડશે ? ૩૩ જવાબ.
- ૪ ૨૫ રૂપીએ સેંકડો તો ૨૫ નંગનું થું પડશે ? ૩૬૧ જવાબ.

તેટલે આને સેંકડો તેટલી બદામે નંગ

રીત.—સેંકડાના નંગ ૧૦૦ એ આનાથી ૧૦૦ બદામે ભાગતાં બદામે
નંગ પડ્યું.

- ૧ ૨ આને સેંકડો તો ૪ નંગનું થું પડશે ? ૦૧૧ દોકડો જવાબ.

૧૭૩ આને સેંકડો તો ૬ નંગનું શું પડશે ?

૧ દોકડો ૨ બદામ જવાબ.

૩ ૨ રૂપિયા ૪ આને સેંકડો તો ૫ નંગનું શું પડશે ?

૧૧ દોકડા જવાબ.

૪ ૬ રૂપિયા ૫ આને સેંકડો તો ૮ નંગનું શું પડશે ?

૩૦૧ બી દોકડો જવાબ

જેટલે રૂપિયા હજાર તેટલે દોકડો ૧૦

જોત.—રૂપિયાના ૧૦૦ દોકડાએ એક હજારને ભાગતાં એક દોકડાના ૧૦ નંગ આવશે.

૧ ૬ રૂપિયા હજાર તો ૧૦ નંગનું શું પડશે ?

૬ દોકડા જવાબ.

૨ ૭ રૂપિયા હજાર તો ૧૦ નંગનું શું પડશે ?

૭ દોકડા જવાબ.

૩ ૯૧ રૂપિયા હજાર તો ૯૧ દોકડાના કેટલા નંગ આવશે ?

૧૦ નંગ જવાબ.

૪ ૧૨૧ રૂપિયા હજાર તો ૧૨૧ દોકડાના કેટલા નંગ આવશે ?

૧૦ નંગ જવાબ.

જેટલે રૂપિયા કુંડી તેથી પાંચગણે દોકડે નંગ

જોત.—કુંડીના ૨૦ નંગે રૂપિયાના ૧૦૦ દોકડાને ભાગતાં એક નંગના ૫ દોકડા પડ્યા.

૧ ૪ રૂપિયા કુંડી તો ૩ નંગનું શું પડશે ?

૩ ૦૧ ૧૦ દોકડા જવાબ.

૨ ૬ રૂપિયા કુંડી તો ૫ નંગનું શું પડશે ?

૩ ૧૧ જવાબ.

૩ ૭ રૂપિયા કુંડી તો ૧૨ નંગનું શું પડશે ?

૩૪) ૨૦ દોકડા જવાબ.

૪ ૧૦ રૂપિયા કુંડી તો ૭ નંગનું શું પડશે ?

૩ ૩૧ જવાબ.

જેટલે આને કુંડી તેથી ૧ ગંગાળી બદામે નંગ

રીત.—કુંડીના ૨૦ નંગે દોકડાળી ૧૦૦ બદામના ભાગતા ૧ નંગની ૫ બદામ આવી.

૧ ૪ આને કુંડી તો ૬ નંગનું શું પડશે ?

૭૥ દોકડા જવાબ.

૨ ૬ આને કુંડી તો ૧૨ નંગનું શું પડશે ?

૨૨૥ દોકડા જવાબ.

૩ ૨ રૂપીએ ને ૩ આને કુંડી તો ૮ નંગનું શું પડશે ?

૩૦૥ ૧૨૥ દોકડા જવાબ.

૪ ૫ રૂપીએ ને ૨ આને કુંડી તો ૪ નંગનું શું પડશે ?

૩૧) ૨૥ દોકડા જવાબ.

૫ ૮ રૂપીએ કુંડી તો ૬ નંગનું શું પડશે ?

૩૨ ૨૨૥ દોકડા જવાબ.

જેટલે આને ડાઝન તેટલીજ પધ્ધએ નંગ.

રીત.—આનાની ૧૨ પધ્ધને ડાઝનના ૧૨ નંગ ભાગતાં નંગની ૧ પધ્ધ આવી.

૧ ૩ આને ડાઝન તો ૩ નંગનું શું પડશે ?

૯ પધ્ધ જવાબ.

૨ ૬ આને ડાઝન તો ૫ નંગનું શું પડશે ?

૨૥ આના જવાબ.

૩ ૭ આને ડાઝન તો ૮ નંગનું શું પડશે ?

૩૦ ૮ પધ્ધ જવાબ.

૪ ૯ આને ડાઝન તો ૧૦ નંગનું શું પડશે ?

૭૥ આના જવાબ.

દિવસ ગણતરી ૧ વર્ષનો મુસાફર ગણવાની રીત.

રીત.—જેટલી પધ્ધ એક દિવસની કહી હોય તેટલી પધ્ધથી ત્રીસગણાં આ ના એક વર્ષના પગારના થાય.

૧ રાજની ૩૨ પધ્ધ મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૬૦ જવાબ.

૨ રાજની ૨૦ પધ્ધ મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૩૭૫ જવાબ.

૩ રાજની ૧૫ પદ્મ મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૨૮) = જવાબ.

૪ રાજની ૩૦ પદ્મ મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૫૬૧ જવાબ.

૫ રાજની ૪૦ પદ્મ મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૭૫ જવાબ.

શીત.- જોટલા આના દિવસના કહ્યા હોય તેટલા આનાના રસા ગણા રૂપી
આ વરસના કહેવા.

૧ રાજના ૪ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૬૦ જવાબ.

૨ રાજના ૬ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૧૩૫ જવાબ.

૩ રાજના ૩ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩ ૬૭૧ જવાબ.

૪ રાજના ૫ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૧૧૨૧ જવાબ.

૫ રાજના ૭ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૧૫૭૧ જવાબ.

૬ રાજના ૮ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩ ૧૮૦ જવાબ.

૭ રાજના ૯ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૨૦૨૧ જવાબ.

૮ રાજના ૧૦ આના મળેછે તો વર્ષે શું મળશે ?

૩૨૨૫ જવાબ.

મહિના પરથી ૧ દહાડાનો પગાર કહાડવાની રીત.

શીત.- જોટલા રૂપીઆનો મહિનો હોય તે વડે જોટલા દિવસનું કરવું હોય
તેને ગુણીને તે ગુણાકારપર સુન્ય ચઢાવીને તેને લણે ભાગતાં ભાગા-
કાર આવશે તેટલા દોકડા જવાબ.

૧ ૩૦ રૂપીઆનો મહિનો તો ૫ દિવસનું શું ?

૩૫) જવાબ

- ૨ ૨૫ રૂપીઆનો મહિનો તો ૬ દિવસનું થું ?
૩ ૪૦ રૂપીઆનો મહિનો તો ૮ દિવસનું થું ?
૩૧૦ ૧૧૧ દોકડા ૨૧૧ બદામ જવાબ.
૪ ૧૮ રૂપીઆનો મહિનો તો ૧૦ દિવસનું થું ?
૫ ૨૦ રૂપીઆનો મહિનો તો ૨૦ દિવસનું થું ?
૩૧૩ ૮૧ દોકડા ને ૧૧ બદામ જવાબ.
૬ ૧૬ રૂપીઆનો મહિનો તો ૮ દિવસનું થું ?
૩૪૧ ૧૧૧ દોકડા ને ૨૧૧ બદામ જવાબ.
૭ ૧૪ રૂપીઆનો મહિનો તો ૧૨ દિવસનું થું ?
૩૫૧ ૧૦૧ દોકડા જવાબ.
૮ ૧૨ રૂપીઆનો મહિનો તો ૧૦ દિવસનું થું ?
૩૪) જવાબ.
૯ ૨૨ રૂપીઆનો મહિનો તો ૧૪ દિવસનું થું ?
૩૧૦ ૧૧૧ દોકડા ને ૨૧૧ બદામ જવાબ.
૧૦ ૫૦ રૂપીઆનો મહિનો તો ૨૦ દિવસનું થું ?
૩૩૩ ૮૧ દોકડા ને ૧૧ બદામ જવાબ.
૧૧ ૩૫ રૂપીઆનો મહિનો તો ૧૨ દિવસનું થું ?
૩૧૪) જવાબ.
૧૨ ૪૫ રૂપીઆનો મહિનો તો ૧૬ દિવસનું થું ?
૩૨૪) જવાબ.
૧૩ ૫૦ રૂપીઆનો મહિનો તો ૨૨ દિવસનું થું ?
૩૩૬ ૧૧૧ દોકડા ૨૧૧ બદામ જવાબ.
૧૪ ૬૦ રૂપીઆનો મહિનો તો ૧૮ દિવસનું થું ?
૩૩૮ જવાબ.
૧૫ ૧૦૦ રૂપીઆનો મહિનો તો ૨૫ દિવસનું થું ?
૩૮૩ ૮૧ દોકડા ૧૧ બદામ જવાબ.

બ્યાજ કહાડવાની રીત.

દર માહને દર સેંકે ૩૦૧૧ પ્રમાણે ૮૧૨ રૂપીઆ ૬ દિવસ રહ્યા તેનું બ્યાજ થું થયું ?

નોંત.—૮૧૨ રૂપીઆ } ૩૧૧૨૦ ને દિવસનો ગણાકાર કરી જમણા
 ૬ દિવસ } હાથ તગડો એક આસર કાપવો પછી બે
 ૪)૮૭૨ } કાપવા તે ૦૧ દોકડા સમજવા ને બાકી ને
 રૂ૧.-૨૧૧૧ દો. જવાબ } રહે તે પાવલાં જાણવાં.

૧ ૫૦૦ રૂપીઆ ૧૨ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ?

૨ ૭૨૫ રૂપીઆ ૧૦ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? ૧૧ જવાબ.

૩ ૪૮૦ રૂપીઆ ૧૬ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૧૧૧ દો. દોકડા જવાબ.

૪ ૬૦૦ રૂપીઆ ૧ માસ ને ૪ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૧૧૧ ૧૭ દોકડા જવાબ.

૫ ૮૦૦ રૂપીઆ ૧ માસ ને ૩ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૫, ૧૦ દોકડા જવાબ.

૬ ૧૦૦૦ રૂપીઆ ૬ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૭૧ ૧૫ દોકડા જવાબ.

૭ ૫૦૦૦ રૂપીઆ ૭ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૧૧ જવાબ.

૮ ૨૨૫૦ રૂપીઆ ૧૦ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૮૧૧ જવાબ.

૯ ૫૦૫ રૂપીઆ ૧૫ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૫૧ ૧૨૧ દોકડા જવાબ.

૧૦ ૬૦૦ રૂપીઆ ૨૦ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૧૧૧ ૧૪ દોકડા જવાબ.

૧૧ ૭૨૫ રૂપીઆ ૧૨ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૩ જવાબ.

૧૨ ૮૦૦ રૂપીઆ ૧૬ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૨ ૧૭૧ દોકડા જવાબ.

૧૩ ૮૫૦ રૂપીઆ ૧૪ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૩) ૨૦ દોકડા જવાબ.

૧૪ ૧૧૨૫ રૂપીઆ ૧૫ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું થયું ? રૂ૨૧૧ ૨૨૧ દોકડા જવાબ.

૧૫ ૫૫૨૫ રૂપીઆ ૧ મહિનો ૧૦ દિવસ ગહ્યા તેનું વ્યાજ શું ? રૂ૪)૨૧૧૧ દોકડા જવાબ.

૫૫૧ રૂપીઆ જવાબ.

હવે દર મહિને દર સોંકે ૩૧ પ્રમાણે ૬૪૫ રૂપીઆ ૬ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?

શીત-૬૪૫ રૂ. } ૩૫૫૫૫૦ ને દિવસનો યુગાકાર કરી જમણા હાથ
 ૬ દિ. } તરફનો એક અક્ષર કાપી લણે ભાંગવા ને જે આવે
 ૩)૩૧૭.૦ } તેણે દેકડા વ્યાજ થયું એમ સમજાયું. જો ૦૧
 ૧૨૬ દેકડા } ટકા પ્રમાણે માગ્યું હોયતો જવાબનું અર્ધ કરીને કહેવું.

૧ ૩૪૦ રૂપીઆ ૯ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?
 ૩૧)૨ દોકડા જવાબ.

૨ ૬૩૫ રૂપીઆ ૧૦ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?
 ૩૨)૧૧૧૧ દોકડા જવાબ.

૩ ૮૫૬ રૂપીઆ ૧૮ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?
 ૩૫)૧૩૧૧ દોકડા જવાબ.

૪ ૧૬૨૦ રૂપીઆ ૨૫ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?
 ૩૧)૩૧૧૧ જવાબ.

૫ ૬૩૦ રૂપીઆ ૦૧ ટકા લેખે ૧૨ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?
 ૩૧) ૧ દોકડો જવાબ.

૬ ૪૫૫ રૂપીઆ ૦૧ ટકા લેખે ૧૪ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?
 ૩૧) - જવાબ.

૭ ૧૨૨૫ રૂપીઆ ૦૧ ટકા લેખે ૧૦ દિવસ રહ્યા તેનું શું વ્યાજ થયું ?
 ૩૨)૪૧ દોકડા જવાબ.

